Aabenraa Kommune

Plan, Teknik & Miljø
Miljø
Skelbækvej 2
6200 Aabenraa
Tlf.: 7376 7676

Aabenraa Kommune
Digital annonce

Dato: 11-04-2025
Sagsnr.: 25/520
Dok.løbenr.: 103566/25

Kontakt: Tina Ketelsen
Direkte tlf.: 7376 7864
E-mail: tket@aabenraa.dk

Miljøtilladelse til husdyrbruget på Holmvej 12, 6200 Aabenraa

Aabenraa Kommunes Team Miljø har den 11. april 2025 meddelt miljøtilladelse efter husdyrbrugloven[1] til husdyrbruget på Holmvej 12, 6200 Aabenraa, matr.nr. 17, Søgård, Kliplev.

Ejendommen meddeles miljøtilladelse til følgende produktionsarealer, gulvtyper og dyretyper:

Stald	Produktion	Staldstørrelse m²	Produktionsareal m²
E. Ungdyr	Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	847	325
	Flexgruppe: Alle kvæg. Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)		325
Q. Ny kostald	Flexgruppe: Alle kvæg. Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	2.757	150
	Flexgruppe: Alle kvæg. Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb		1.350
	Flexgruppe: Alle kvæg. Dybstrøelse		360
I alt			**2.510**

Desuden meddeles der miljøtilladelse til følgende gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg samt øvrige tekniske anlæg:

- Eksisterende møddingsplads på 500 m²
- Eksisterende gyllebeholdere:
  - H. Gyllebeholder på 1.415 m³
  - I. Gyllebeholder på 2.808 m³ med fast teltoverdækning

[1] Lovbekendtgørelse nr. 520 af 1. maj 2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. med senere ændringer

    - L. Gyllebeholder på 2.500 m^3 med fast overdækning
    - M. Gyllebeholder på 629 m^3
- Eksisterende plansiloanlæg på ca. 3.270 m^2 inkl. Randzoner
- Fortank til 'Q. Ny kostald'
- Malkerobotter, mælkerum og servicefaciliteter i 'Q. Ny kostald'
- Staldene 'A. Kalve-og kælvningsafdeling', 'C. Gammel kostald' og 'D. Kostald/ungdyr', samt malkestald tages ud af drift og benyttes fremadrettet til opbevaring af foder, maskiner, mv.
- Foderlade
- Maskinhus
- 2 Fodersiloer
- Brovægt
- Opsamlingsbeholder for møddingspladsen
- Opsamlingsbeholder for ensilagepladsen
- Fortank til 'E. Ungdyr'

Miljøtilladelsen kan ses i sin helhed på de følgende sider.

Afgørelser efter husdyrbrugloven kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet af:

- Afgørelsens adressat.
- Miljøministeren, når væsentlige nationale eller internationale interesser er berørt.
- Enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald.
- Sundhedsstyrelsen.
- Danmarks Fiskeriforening, Ferskvandsfiskeriforeningen i Danmark, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd og Forbrugerrådet, alle i henhold til lovens § 85.
- Lokale foreninger og organisationer, i henhold til lovens § 86.
- Landsdækkende foreninger og organisationer, i henhold til lovens § 87.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø-og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.naevneneshus.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med MitID. Klagen sendes gennem Klageportalen til Aabenraa Kommune, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for kommunen i Klageportalen. Når du klager, skal du som privatperson betale et gebyr på kr. 900. For virksomheder og organisationers vedkommende er gebyret på 1.800 kr. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Miljø-og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Aabenraa Kommune, der har truffet afgørelse i sagen. Aabenraa Kommune videresender herefter anmodningen til Miljø-og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Afgørelsen annonceres offentligt den 11. april 2025 på Aabenraa Kommunes hjemmeside. En eventuel klage skal være modtaget senest den 9. maj 2025, der er dagen for klagefristens udløb.

Der kan i øvrigt henvises til miljøtilladelsens afsnit C ”Offentlighed og klagevejledning”.

Venlig hilsen

Tina Ketelsen
Landmålingstekniker

Miljøtilladelse til husdyrbruget Kaptajnsgaard på Holmvej 12, 6200 Aabenraa

§ 16 b
Lovbekendtgørelse nr. 520 af 1. maj 2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. med senere ændringer

Tilladelsesdato:
11. april 2025

Aabenraa Kommune
Plan, Teknik & Miljø
Team Miljø
Skelbækvej 2
6200 Aabenraa
Tlf. 73 76 76 76

Baggrund og læsevejledning

Kommunens afgørelse, vilkår der gælder for husdyrbruget samt de generelle juridiske forhold omkring afgørelsen, herunder klagevejledningen, og bilag kan læses i kapitel A, B, C og D.

Som følge af husdyrbrugloven[1] skal ansøger indsende oplysninger om en række forhold, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens[2] bilag 1 punkt A og B. Kommunen skal i sin afgørelse beskrive husdyrbrugets særkender og vurdere og begrunde, at det ansøgte ikke har en væsentlig indvirkning på miljøet, og at det opfylder de lovbestemte krav om anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) på lugt- og ammoniakemission. Kommunen stiller de relevante vilkår, der sikrer, at husdyrbruget ikke har en væsentlig virkning på miljøet, samt at BAT er overholdt. Selve ansøgningsmaterialet kan læses i kapitel E.

Husdyrbruget på Holmvej 12, 6200 Aabenraa har en ammoniakemission mindre end 3.500 kg NH_3-N pr. år. Det har dermed en størrelse, der lovgivningsmæssigt reguleres efter husdyrbruglovens § 16 b. Den vedlagte ansøgning er et resultat af dialog imellem ansøger og Aabenraa Kommune i forbindelse med sagsbehandlingen. Ansøgningen danner grundlag for kommunens afgørelse og de stillede vilkår.

[1] Lovbekendtgørelse nr. 520 af 1. maj 2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning mv. med senere ændringer

[2] Bekendtgørelse nr. 1089 af 16. oktober 2024 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug

Indholdsfortegnelse

A. Afgørelse 5
Dispensationer 7
Baggrund og særkender for afgørelsen 8
Historik 8
Ansøgning 8
Landskabelige værdier og særkender 8
Erhvervsmæssigt nødvendigt 9
Begrundelse for de stillede vilkår og øvrige krav 10
Natur 10
Jord, grundvand og overfladevand 12
Lugtgener 13
Øvrige emissioner og gener 13
Bedste tilgængelige teknik (BAT) 14
Øvrige krav 15
Samlet vurdering 16
Lovgrundlag 16
Udnyttelsesfrist 17
Revurdering af miljøtilladelsen 17
Retsbeskyttelse 17
Andre tilladelser og dispensationer 17
B. Vilkår for husdyrbruget 18
Afgørelse 18
Indretning og drift 18
Lugt 20
Øvrige emissioner og gener 21
Bedste tilgængelige teknik (BAT) 21
Jord, grundvand og overfladevand 22
Egenkontrol 24
Beredskabsplan 24
C. Offentlighed og klagevejledning 25
Naboorientering og partshøring 25
Annoncering og afgørelse 25
Klagevejledning 25
D. Kommunens bilag 27
Lugtkonsekvenszonen 27
E. Miljøansøgningen 28

Datablad

Husdyrbrugets adresse:	Holmvej 12, 6200 Aabenraa
Ansøger:	Kim Westergaard
Ansøgers CVR-nummer:	39234912
Biaktiviteter:	Gårdbiogasanlæg med en kapacitet på maksimalt 30 tons biomasse pr. dag.
Tilladelsesmyndighed:	Aabenraa Kommune
Tilladelsesdato:	11. april 2025
Sagsbehandler:	Maja Hauchrog Vink
Kvalitetssikring:	Laura Klaver
Ansøgningsmateriale:	Louise H. Riemann, LHN
Sagsnr.:	25/520
Kortmateriale:	Aabenraa Kommune, Geodatastyrelsen og Styrelsen for Dataforsyning og effektivisering, Skærmkort, WMS – tjeneste.
Lovgrundlag:	Lovbekendtgørelse nr. 520 af 1. maj 2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. med senere ændringer (husdyrbrugloven).

A. Afgørelse

Aabenraa Kommune meddeler miljøtilladelse efter husdyrbruglovens § 16 b til husdyrbruget på Holmvej 12, 6200 Aabenraa, matr.nr. 17, Søgård, Kliplev til kvæghold med de stillede vilkår. Miljøtilladelsen omfatter hele husdyrbruget, det vil sige både de eksisterende og nye anlæg.

Der tillades følgende stalde og produktionsarealer:

Stald	Produktion	Staldstørrelse m^2	Produktionsareal m^2
E. Ungdyr	Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	847	325
	Flexgruppe: Alle kvæg. Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)		325
Q. Ny kostald	Flexgruppe: Alle kvæg. Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	2.757	150
	Flexgruppe: Alle kvæg. Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb		1.350
	Flexgruppe: Alle kvæg. Dybstrøelse		360
I alt			2.510

Der tillades følgende gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg:

- Eksisterende møddingsplads på 500 m^2
- Eksisterende gyllebeholdere:
  - H. Gyllebeholder på 1.415 m^3
  - I. Gyllebeholder på 2.808 m^3 med fast teltoverdækning
  - L. Gyllebeholder på 2.500 m^3 med fast overdækning
  - M. Gyllebeholder på 629 m^3
- Eksisterende plansiloanlæg på ca. 3.270 m^2 inkl. randzoner

Øvrige anlæg:
Nye anlæg:

- Fortank til 'Q. Ny kostald'
- Malkerobotter, mælkerum og servicefaciliteter i 'Q. Ny kostald'
- Staldene 'A. Kalve-og kælvningsafdeling', 'C. Gammel kostald' og 'D. Kostald/ungdyr', samt malkestald tages ud af drift og benyttes fremadrettet til opbevaring af foder, maskiner, mv.

Eksisterende anlæg:

- Foderlade
- Maskinhus
- 2 Fodersiloer
- Brovægt
- Opsamlingsbeholder for møddingspladsen
- Opsamlingsbeholder for ensilagepladsen
- Fortank til 'E. Ungdyr'

Anlæg udelukkende til brug for ejendommens biogasanlæg er ikke omfattet af denne miljøtilladelse.
De godkendte staldanlæg kan med denne miljøtilladelse udnyttes fuldt ud inden for dyrevelfærdsreglernes grænser. Se en oversigt over staldene i Figur 1.

Figur 1. Oversigt over stalde, samt gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg.

Dispensationer

Afstandskravet fra husdyranlæg til ikke-almene vandforsyningsanlæg og privat fællesvej er hhv. 25 m og 15 m jf. husdyrbruglovens § 8, stk. 1, nr. 1 og 4. Den nye kostald ønskes etableret ca. 17,5 m øst for markvandsboringen med GEUS nr. 168.696 og ca. 4 m øst for den private fællesvej på matr.nr. 17, Søgård, Kliplev. Den nye kostalds fortank ønskes etableret mellem stalden og den private fællesvej.

Ansøger har derfor søgt om dispensation for afstandskravene, så stalden kan etableres hhv. ca. 17,5 m øst for vandboringen og ca. 4 m fra den private fællesvej, med fortanken mellem vejen og stalden.

Aabenraa Kommunes Grundvandsgruppe er derfor blevet hørt, om de havde nogen bemærkninger til dispensationsansøgningen. Da terrænet fra den nye stald skråner ned mod boringen, vurderer Grundvandsgruppen, at der kun kan gives dispensation, såfremt der etableres foranstaltninger som sikrer, at boringen ikke kan forurenes med overfladevand og/eller husdyrgødning. Som forudsætning for dispensationen stilles der derfor vilkår om, at boringen skal indrettes med overbygning og kant, samt at overfladevand fra området omkring den nye stald håndteres på den østlige side af den private fællesvej.

Alternative placeringer af den nye kostald vil øge ammoniakdeposition til et nærliggende kategori 1-naturområde til over den tilladte, og/eller vil medføre, at stalden ikke opføres i tilknytning til det eksisterende bygningssæt. Landskabeligt vil den ansøgte placering også være den bedste placering, i stedet for at placere stalden længere mod syd, da den i så fald vil fremstå som en separat bygning og ikke en del af bygningsmassen.

Aabenraa Kommune meddeler derfor med hjemmel i husdyrbruglovens 9, stk. 3 dispensation for afstandskravet i husdyrbruglovens § 8, stk. 1, nr. 1, så kostalden kan placeres ca. 17,5 m øst for markvandsboringen.

Den private fællesvej på matr.nr. 17, Søgård, Kliplev benyttes primært af ejer selv som adgangsvej til markarealer. Vejen er ca. 4 m bred og Aabenraa Kommune vurderer derfor, at placeringen af den nye stald og fortank ikke vil være til hindring for trafik på vejen. For at forhindre punktforurening som følge af påkørsel og beskadigelse af fortanken, stilles der vilkår om indretning af denne.

Aabenraa Kommune meddeler derfor med hjemmel i husdyrbruglovens 9, stk. 3 dispensation for afstandskravet i husdyrbruglovens § 8, stk. 1, nr. 4, så kostalden kan placeres ca. 4 m øst for den private fællesvej og fortanken kan placeres imellem stalden og vejen.

Baggrund og særkender for afgørelsen

Aabenraa Kommune meddeler miljøtilladelsen, da det vurderes, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedst tilgængelige teknik. Det vurderes, at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Aabenraa Kommune vurderer, at miljøtilladelsen med de stillede vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget, sikrer at husdyrbruget ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet eller andre væsentlige gener.

Historik

Husdyrbrugets produktionstilladelse er baseret på en VVM-screening fra den 2. august 2004, og omfattede tilladelse til 130 køer og 130 kvier af stor race.
De eksisterende ensilage- og gødningsopbevaringsanlæg er lovligt bestående og er etableret løbende i husdyrbrugets levetid med individuelle tilladelser.

Biogasanlægget, og dettes tilhørende anlæg, på ejendommen har særskilt tilladelse efter anden lovgivning.

Ansøgning

Aabenraa Kommune har den 21. december 2024 modtaget en ansøgning om miljøtilladelse af husdyrbruget på Holmvej 12, 6200 Aabenraa. Ansøger planlægger at bygge en ny kostald med fortank, malkerobotter, mælkerum og tilhørende servicefaciliter. Ligeledes etableres der et nyt produktionsareal med dybstrøelse til kalve i stalden 'E. Ungdyr'. Med etableringen af den nye kostald tages tre staldafsnit, samt malkestald og mælkerum, ud af drift og benyttes fremadrettet til opbevaring.

Denne tilladelse er baseret på de oplysninger, der er redegjort for i ansøgningsmaterialet, skema 247 696, version 4 og ansøgningen i kapitel E.

Landskabelige værdier og særkender

Nybyggeri og placering af anlæg
Husdyrbruget er beliggende i landzone ca. 1,8 km nordøst for Kliplev og ca. 600 m syd for Hostrup Sø midt i landskabskarakterområdet 'Hostrup Sø- og mosaiklandskab'.

Landskabet er kendetegnet ved en kompleks struktur af markante randmoræner, store søer, gamle skove, tæt krat samt moser, enge, marker og overdrev. De mange elementer og strukturer tilfører landskabet en mosaikkarakter.
Det er karakteristisk for området, at landskabet er præget af mange rumlige og visuelle overgange mellem lukkede skove og krat, store åbne søer og små lysninger omkring skovene.
Landskabet har en forholdsvis lukket karakter og en middel, stedvis stor, skala, hvor den tætte bevoksning i form af skove og krat indrammer landskabet, og begrænser udsigterne på tværs af landskabet. I den sydøstlige og den nordlige del af området er landskabet generelt mere åbent og med en dyrkningspræget karakter i stor skala.

Det er væsentligt, at nyt byggeri indpasses i landskabet på en måde, så den samlede bygningsmasse fremstår harmonisk i landskabet. Landskabets bevoksede karakter giver ligeledes mulighed for, at eksisterende eller ny bevoksning kan anvendes som visuel afskærmning omkring bebyggelsen.

Den nye stald opleves naturligt som havende tilknytning til den eksisterende bygningsmasse, og i samme farver og materialer som det bestående. Ejendommens mange læhegn vil forsat fungere som visuel afskærmning for husdyrbrugets anlæg.

Med den valgte placering, materiale- og farvevalg og den eksisterende beplantning, vurderer Aabenraa Kommune, at det ansøgte vil kunne integreres i landskabet, uden væsentlig visuel ændring af områdets karakter, samt at det samlede bygningsanlæg vil fremstå som én samlet enhed. Aabenraa Kommune stiller vilkår til, at stalden skal opføres i materialer og farvevalg som eksisterende bygninger, således at byggeriet fremstår ensartet. Ligeledes stilles der vilkår om bibeholdelse og vedligehold af ejendommens eksisterende afskærmende beplantning.

Bygge- og beskyttelseslinjer og kommunalplaner
Bygge- og beskyttelseslinjer:
Hverken husdyrbrugets nye eller eksisterende anlæg er beliggende indenfor bygge- eller beskyttelseslinjer.

Kommuneplanområder:
Husdyrbruget er beliggende i et område, der i kommuneplanen er udpeget som 'Bevaringsværdigt landskab', hvor landskabshensynet vægtes højt. Her skal erhvervsmæssigt nødvendigt landbrugsbyggeri som udgangspunkt opføres i tilknytning til eksisterende bebyggelse og med særlig hensyntagen til de landskabelige interesser. Husdyrbruget er desuden beliggende inden for et område, der i kommuneplanen er udpeget som 'Værdifuldt geologisk område', hvor nyt landbrugsbyggeri skal søges udformet, så det understøtter landskabets dannelsesformer og ikke slører de geologiske landskabstræk.

Det ansøgte nybyggeri etableres i tilknytning til husdyrbrugets eksisterende bebyggelse. Med den valgte placering, materiale- og farvevalg samt eksisterende afskærmende beplantning, vurderer Aabenraa Kommune, at oplevelsen af landskabet ikke forringes væsentligt. Det vurderes, at der er taget størst muligt hensyn til værdierne i det omgivende landskab, og at det ansøgte ikke er i strid med kommuneplanens retningslinjer.

Den nordvestlige del af husdyrbruget er beliggende inden for udpegningen 'Lavbundsareal der kan genoprettes'. På lavbundsarealer kan der ved vandstandshævning genskabes områder med stor natur- og miljømæssig værdi. Udpegningen af lavbundsarealer har dog ingen betydning for, om områderne fortsat kan drives jordbrugsmæssigt eller for mulighederne for at opføre nødvendige landbrugsbygninger.
På den baggrund vurderer Aabenraa Kommune, at det ansøgte ikke er i strid med retningslinjerne for lavbundsarealer.

Desuden ligger husdyrbruget inden for negativudpegningen 'Skovrejsning uønsket', hvor etablering af ny skov er uønsket, hvilket ikke vurderes relevant, da det ansøgte projekt ikke omfatter skovrejsning.

Alle husdyrbrugets anlæg er placeret indenfor et område udpeget som 'særlige værdifuldt landbrugsområde', hvor landbrugets interesser skal vægtes højt, og inddragelse af landbrugsjord til andre formål kræver en planlægningsmæssig og funktionel begrundelse.

Grænseoverskridende virkninger
Aabenraa Kommune vurderer, at det ansøgte ikke medfører grænseoverskridende virkninger, idet husdyrbruget er placeret med en afstand på ca. 12 km til den dansk-tyske grænse samt ca. 2,5 km til kommunegrænsen til Sønderborg Kommune.

Erhvervsmæssigt nødvendigt

Aabenraa Kommune vurderer, at etableringen af den nye kostald og dybstrøelsesarealet i 'E. Ungdyr' er erhvervsmæssig nødvendig for at fremtidssikre husdyrbruget. Flere af

husdyrbruget eksisterende stalde lever ikke op til kravene i bekendtgørelsen om dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af kvæg[3] som træder i kraft i løbet af de næste 10 år. Yderligere vil en godkendelse af staldenes produktionsareal i stedet for antal dyr gøre det nemmere at udnytte staldanlægget optimalt, og ejendommens indtjeningsmuligheder optimeres dermed.

Af miljøansøgningen fremgår det, at ansøgningen medfører, at ejendommen kan følge med den lovmæssige og strukturelle udvikling i dansk landbrug og samtidig optimere produktionen og udbyttet heraf.

Begrundelse for de stillede vilkår og øvrige krav

Natur

Ammoniakfølsom natur

For at beskytte biologisk værdifulde og kvælstoffølsomme naturarealer mod en tilstandsændring forårsaget af en næringsberigelse, der overskrider naturens tålegrænse, må den luftbårne ammoniakdeposition fra husdyrbrug til naturarealer omfattet af § 7 i husdyrbrugloven ikke overstige fastlagte beskyttelsesniveauer, som kan findes i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 punkt D.

De naturområder, der er omfattet af § 7 i husdyrbrugloven, er inddelt i 3 kategorier efter deres ammoniakfølsomhed jf. nedenstående tabel.

Tabel 1. Tabel over ammoniakfølsom natur der er beskyttet efter husdyrbruglovens § 7.

Naturtyper	Fastsat beskyttelsesniveau
Kategori 1. Ammoniakfølsomme naturtyper beliggende indenfor internationale naturbeskyttelsesområder.	Maks totaldeposition afhængig af antal øvrige husdyrbrug i nærheden: 0,2 kg N/ha/år ved > 1 øvrige husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 øvrigt husdyrbrug 0,7 kg N/ha/år ved 0 øvrige husdyrbrug
Kategori 2. Ammoniakfølsomme naturtyper beliggende udenfor internationale naturbeskyttelsesområder, i form af højmoser, lobeliesøer, heder >10 ha og overdrev >2,5 ha.	Maks totaldeposition på 1,0 kg N/ha/år.
Kategori 3. Heder, moser og overdrev, der er omfattet af § 3 i naturbeskyttelsesloven og ammoniakfølsomme skove større end 0,5 ha.	Maks merdeposition på 1,0 kg N/ha/år. Kommunen kan ved en konkret vurdering tillade en merdeposition på >1,0 kg N/ha/år indenfor de angivne tålegrænser[4], men kan ikke stille krav om merdeposition på <1,0 kg N/ha/år.

Det fremgår af husdyrbruglovens regelsæt, at beskyttelsesniveauet, der er fastlagt i lovgivningen, som udgangspunkt er tilstrækkeligt til at sikre natur og miljø og skabe overensstemmelse med habitatdirektivsforpligtelserne.

Tabel 2. Ammoniakdepositionen til nærliggende ammoniakfølsom natur, der er beskyttet efter husdyrbruglovens § 7.

Naturpunkt	Kategori	Merdeposition, kg N/ha/år	Totaldeposition, kg N/ha/år
Habitatnatur NV	Kategori 1	0,0	0,7

[3] Lovbekendtgørelse nr. 1317 af 28. november 2024 om dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af kvæg
[4] Notat fra DCE – National Center for Miljø og Energi af den 15. marts 2024 om opdatering af empirisk baserede tålegrænser

Naturpunkt	Kategori	Merdeposition, kg N/ha/år	Totaldeposition, kg N/ha/år
Habitatnatur NØ	Kategori 1	0,1	0,2
Overdrev Ø	Kategori 2	0,1	0,3
Mose NV	Kategori 3	-0,2	2,2
Mose SØ	Kategori 3	0,3	0,7

For kategori 1-naturpunktet 'Habitatnatur NV' overholdes husdyrbruglovens depositionsgrænser, da der ikke er kumulation med andre husdyrbrug.
Idet husdyrbruglovens depositionsgrænser til ammoniakfølsom natur er overholdt for det ansøgte, vurderer Aabenraa Kommune, at der ikke vil forekomme tilstandsændringer i disse naturområder.

Beskyttet natur
Som følge af den ansøgte ændring og udvidelse af husdyrbrugets produktion modtager flere omkringliggende naturområder omfattet af naturbeskyttelseslovens[5] § 3 en forøget ammoniakdeposition. Naturområderne som modtager den største merdeposition er en eng og to søer sydøst for husdyrbruget, områderne modtager mellem 0,1 og 0,2 kg N/hr/år i merdeposition, se Tabel 3.
Da merdepositionen for § 3-naturområderne er under 1 kg N/ha/år, hvorunder der ikke forventes tilstandsændringer i ammoniakfølsom natur som følge af atmosfærisk deposition, vurderer Aabenraa Kommune, at det ansøgte ikke medfører tilstandsændringer i beskyttet natur.

Tabel 3 Ammoniakdepositionen til nærliggende naturområder, der er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3.

Naturpunkt	Merdeposition, kg N/ha/år	Totaldeposition, kg N/ha/år
Eng N	-1,6	7,2
Mose NV	-0,1	2,5
Sø V	-0,3	1,7
Eng SØ	0,2	0,4
Sø SØ	0,1	0,3
Sø ØNØ	0,1	0,3
Sø Ø	0,1	0,2

Fredede områder & kommunalplaner
Samtlige af husdyrbrugets anlæg er placeret indenfor kommuneplan udpegningen 'potentielle naturbeskyttelsesområder'. Inden for disse områder skal der, ved ændringer af arealanvendelsen til andre formål end jordbrug, tages hensyn til naturinteresserne. Eksisterende natur skal bevares, og mulighederne for at genskabe nye naturarealer bør ikke forringes.

Da det ansøgte omfatter husdyrbrugets eksisterende driftsbygninger og -anlæg, samt at nybyggeriet etableres i tilknytning hertil, vurderer Aabenraa Kommune, at der ikke er ændret arealanvendelse. Ligeledes vurderes det jf. ovenstående redegørelse af husdyrbrugets afsætning af ammoniak, at der ikke sker tilstandsændring for den omkringliggende natur, og at det ansøgte derfor ikke medfører forringelse af mulighederne for genskabelse af nye naturområder.

Internationale beskyttelsesområder
Husdyrbruget er beliggende ca. 150 m sydøst fra en mose indenfor Natura 2000 område nr. 95 'Hostrup Sø, Assenholm Mose og Felsted Vestermark' som består af habitatområde H84 og fuglebeskyttelsesområde F58.

[5] Lovbekendtgørelse nr. 927 af d. 28. juni 2024 om naturbeskyttelse

Beskyttelsen af habitatnaturen i habitatområdet er indarbejdet i husdyrbruglovens regler for ammoniakfølsom natur, som vurderes i ovenstående afsnit om ammoniakfølsom natur. Det vurderes, at det ansøgte ikke har en væsentlig indvirkning på fuglebeskyttelsesområdet, da det ikke medfører tilstandsændringer i områdets natur.

Planter og dyr
I forhold til plantearter optaget på habitatdirektivets bilag IV afsnit b, vurderer kommunen, at der ikke sker nogen ødelæggelse af disse som følge af projektet, da ingen af de syv plantearter er registreret på stedet eller vurderes at findes der.

Der er konstateret forekomst af flere paddearter omfattet af habitatdirektivets bilag IV, heriblandt løgfrø og stor vandsalamander, i området.
Der er ligeledes observeret oddere i nærheden af bedriften. Det vurderes dog, at der jf. de ovenstående vurderinger som følge af det ansøgte ikke sker en tilstandsændring i områdets natur, der vil medføre en forværring af arternes levevilkår.

Det kan ikke udelukkes, at der forekommer beskyttede flagermus omkring gården. Da der hverken fjernes gamle træer eller bygninger i det ansøgte eller forekommer tilstandsændringer i naturarealer, vurderer Aabenraa Kommune, at områdets dyre- og plantelivs vilkår ikke forringes af det ansøgte.

Jord, grundvand og overfladevand

Ansøger har redegjort for husdyrbrugets afløbsforhold i miljøansøgningens afsnit 3.8.7 og i den indsendte afløbsplan. Gyllekanaler og afløb fra de to staldbygninger ledes til fortanke. Fortanken ved den nye kostald tilkobles biogasanlæggets procestank med rørføring, således at gylle kan pumpes direkte i anlægget. Fra 'E. Ungdyr' flyttes den flydende gødning fra fortanken til M. Gyllebeholder med gyllevogn én gang ugentligt. Det nye dybstrøelsesareal etableres med afløb til det eksisterende gyllesystem i 'E. Ungdyr'. Da spaltearealet i 'E. Ungdyr' skal være tomt for dyr og gødning minimum 2 måneder om året, indrettes tilløbet fra dybstrøelsesarealet så dette kan lukkes. Da mængden af flydende gødning som skal opsamles fra dybstrøelsen, er meget begrænset, vil rørføringen dimensioneres således, at det kan fungere som pumpesump i perioden hvor spaltearealet er tomt.
Aabenraa Kommune stiller vilkår til, at afløbsforholdene skal stemme overens med den indsendte afløbsplan, samt at ændringer af afløbsforhold skal indsendes til, og godkendes af tilsynsmyndigheden.

Ensilagesaft og restvand fra husdyrbrugets ca. 3.270 m^2 ensilageplads ledes til en ca. 15 m^3 opsamlingsbeholder øst for pladsen. Størstedelen af den opsamlede væske udsprinkles på de omkringliggende marker, når dette ikke er muligt, skal væsken opbevares på husdyrbruget.
For at sikre, at opsamlingsbeholderen ikke løber over i perioder hvor der ikke kan udsprinkles, stilles der vilkår om, at opsamlingsbeholderen skal have en bufferkapacitet på en halv måneds nedbør eller alternativt indrettes med overløb til egnet opbevaringsanlæg. Den nødvendige bufferkapacitet skal beregnes med udgangspunkt i den måned, i forbudsperioden 1. oktober til 1. februar, med mest nedbør. I perioden 2015-2024 i Aabenraa Kommune var oktober måneden med mest nedbør, her faldt gennemsnitligt 95,9 mm nedbør.
For husdyrbrugets nuværende ensilageopbevaringsanlæg på 3.270 m^2, skal opsamlingsbeholderen derfor have en kapacitet på minimum 157 m^3, eller indrettes med overløb til egnet opbevaringsanlæg.

Aabenraa Kommune vurderer, at der ikke forekommer en væsentlig virkning på den miljømæssige tilstand af jord, grundvand og overfladevand, såfremt de stillede vilkår og husdyrbrugloven med bekendtgørelser overholdes.

For at modvirke risikoen for olieforurening, har Aabenraa Kommune vurderet, at det er nødvendigt at stille vilkår til placering af olietanke og forholdsregler ved uheld, herunder at der på ejendommen skal være materiale til opsamling af spild.

Lugtgener

Aabenraa Kommune har vurderet, at lugtmarkørerne for nærmeste nabo, nærmeste samlet bebyggelse og lokalplan i landzone og nærmeste byzone er placeret korrekt i Husdyrgodkendelse.dk.

Det er ved byzone vurderet, at der er kumulation med 1 andet husdyrbrug, da lugtcentrum fra husdyrbruget på Klostervang 90 er beliggende indenfor 300 m fra byzonen ved Kliplev.

Tabel 4. Lugtberegning – uddrag fra Husdyrgodkendelse.dk., ansøgningsskema nr. 247 696.

Adresse	Område status	Kumulation	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
Holmvej 14, 6200 Aabenraa	Nærmeste nabo uden landbrugspligt	0	88,2	463,1	Ja
L14-01 Spejdercentret "Stevninghus"	Nærmeste område til offentligt formål udlagt i lokalplan i landzone	0	193,3	644,9	Ja
Kliplev	Nærmeste byzone	1	297	1.613,4	Ja

Ud over beregning af lugtgeneafstanden, udregnes lugtkonsekvenszonen i Husdyrgodkendelse.dk. Inden for denne radius kan lugt ind imellem registreres. Lugtkonsekvenszonen er udregnet til 346 m. Et kort med lugtkonsekvenszonen er vedlagt som bilag 1 i afsnit D: Kommunens bilag.

Der er stillet driftsvilkår til renholdelse af staldarealer for at undgå forurening med ammoniak, som går ud over forudsætningerne i beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk.

Øvrige emissioner og gener

Støjgener

I miljøansøgningens afsnit 3.7.1 er støjgenerne beskrevet. Aabenraa Kommune vurderer, at støjgenerne er beskrevet tilstrækkeligt, og at det ansøgte ikke vil medføre væsentlige støjgener for de nærmeste naboer.

Aabenraa Kommune stiller vilkår til, at husdyrbruget skal overholde de generelle støjgrænser for områder for blandet bolig- og erhvervsbebyggelse, som angivet i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 ”Ekstern Støj fra virksomheder”.
Aabenraa Kommune gør opmærksom på, at støjgrænserne skal være overholdt ved nærmeste nabos inden- og udendørs opholdsarealer, dog maksimalt 15 m fra beboelsen.

Støvgener

Støvgenerne er beskrevet i miljøansøgningens afsnit 2.7.2. Aabenraa Kommune vurderer, at støvgenerne er beskrevet tilstrækkeligt, og at der gøres de nødvendige tiltag for at begrænse støvgenerne for de omkringboende.

Aabenraa Kommune stillet vilkår til, at der ikke må forekomme støvgener uden for husdyrbrugets eget areal, og at dette vurderes af tilsynsmyndigheden.

Rystelsesgener
Evt. rystelser fra ejendommen er beskrevet i miljøansøgningens afsnit 3.7.4. Aabenraa Kommune vurderer, at gener fra rystelser er beskrevet tilstrækkeligt, og at det ansøgte ikke vil medføre væsentlige gener i form af rystelser ved de nærmeste naboer.

For at sikre naboerne stilles der vilkår til, at der ikke må forekomme væsentligt gener fra rystelser og vibrationer uden for husdyrbrugets bebyggede areal, og at dette vurderes af tilsynsmyndigheden.

Flue- og rottegener
Husdyrbrugets skadedyrsbekæmpelse er beskrevet i miljøansøgningens afsnit 3.7.5. Aabenraa Kommune vurderer, at bekæmpelse af fluer og rotter har et sådant omfang, at der ikke vil være væsentlige gener for omkringboende.

Aabenraa Kommune stiller vilkår til, at arealerne omkring staldene skal holdes ryddelige, således at rottetilhold forebygges. Der stilles derudover vilkår til, at fluebekæmpelse skal ske efter gældende retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Transportgener
Antallet af transporter til og fra husdyrbruget er beskrevet i miljøansøgningens afsnit 3.7.6.

Aabenraa Kommune vurderer, at transporterne til og fra ejendommen er beskrevet tilstrækkeligt, og at der ikke skal stilles vilkår til transporter til og fra ejendommen.

Lysgener
I miljøansøgningens afsnit 3.7.3 beskrives det, at udendørsbelysning ikke vil medføre væsentlige gener for de omkringboende.

Aabenraa Kommune stiller vilkår, til at der ikke må forekomme væsentlige lysgener for de omkringboende, og at dette vurderes af tilsynsmyndigheden.

Uhygiejniske forhold
Da døde dyr opbevares skyggefuldt, overdækket og på fast bund, samt at der forebygges mod skadedyr i den daglige drift, vurderer Aabenraa Kommune, at der, som følge af det ansøgte, ikke sker en væsentlig indvirkning på miljøet, hvad angår uhygiejniske forhold.

Miljøbeskyttelseslovens affaldshierarki
Husdyrbruget er forpligtet til at overholde Aabenraa Kommunes til enhver tid gældende regulativ for erhvervsaffald, hvorfor det vurderes, at kravet om iagttagelse af miljøbeskyttelseslovens affaldshierarki er overholdt.

Bedste tilgængelige teknik (BAT)

BAT Ammoniakemission
Der er et krav om vurdering af de væsentlige virkninger på miljøet og anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) for reduktion af ammoniakemissioner, når produktionen medfører en ammoniakemission på mere end 750 kg NH_3-N pr. år.

Anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) i forhold til ammoniakemission fra anlægget er omsat til et bestemt krav til størrelsen af ammoniakemission, der må komme fra husdyrbruget. Beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk viser, at BAT-kravet til

ammoniakemission fra husdyrbruget er 3.066 kg NH_3-N pr. år, og at den faktiske emission er 2.850 kg NH_3-N pr. år. BAT-kravet for husdyrbruget er således overholdt. BAT-kravet er overholdt med 216 kg NH_3-N pr. år, dette er ikke et frivilligt tiltag, men en nødvendighed for at overholde de lovbestemte ammoniakdepositionsgrænser for ammoniakfølsom natur.

Aabenraa Kommune stiller vilkår til skrabning af gulvet i den nye kostald, hvor der er fast drænet gulv, jf. teknologibladet for fast drænet gulv. Der stilles vilkår til, at staldafsnit med dybstrøelse skal strøs med halm eller andet tørstof, i længder, der sikrer, at dybstrøelsesmåtten altid er tør i overfladen, da det indgår i forudsætningen for ammoniakemissionsberegningen.
Der stilles ligeledes vilkår til fast overdækning på to af husdyrbrugets gyllebeholdere, jf. teknologibladet for fast overdækning på gyllebeholdere.

Der er stillet driftsvilkår til renholdelse af staldarealer for at undgå forurening med ammoniak, som går ud over forudsætningerne i beregningerne fra Husdyrgodkendelse.dk.

Øvrige krav

Brugen af naturressourcer
I miljøansøgningens afsnit 3.8.3 til 3.8.6 er det forventede forbrug af olie og kemikalier, energi og vand beskrevet.
Af miljøansøgningen fremgår det, at vand- og energiforbruget vil stige som følge af udvidelsen, dog er stigningen inden for normen jf. Håndbog til driftsplanlægning 2015, som er udgivet af SEGES.

Aabenraa Kommune vurderer, at det øgede forbrug af naturressourcer er acceptabelt taget udvidelsen i betragtning, og at det i øvrigt ikke vil medføre væsentlige miljøgener, hvorfor der ikke stilles vilkår til energi- og vandforbruget på ejendommen.

Opbevaringskapacitet til husdyrgødning, ensilagesaft og restvand
Der er redegjort for håndtering og opbevaring af husdyrgødning i miljøansøgningens afsnit 3.1.4 og bilag 5.6. På ejendommen er der en samlet opbevaringskapacitet på ca. 7.500 m^3 fordelt på ejendommens fire gyllebeholdere og staldenes gyllesystemer.

Med en forventet produktion på ca. 170 malkekøer, 130 kvier og 40 kalve, vil der være en årlig husdyrgødningsproduktion på ca. 5.600 m^3 gylle og 540 t dybstrøelse. Herudover opsamles møddingssaft og regnvand som falder på møddingspladsen af 500 m^2 og ledes til M. Gyllebeholder. Den gennemsnitlige årsnedbør i Aabenraa Kommune er 944 mm.[6] Der er derved behov for opbevaring af ca. 500 m^3 væske fra møddingspladsen pr. år.

Foruden kapacitet til opbevaring af den producerede gødning, skal husdyrbruget have tilstrækkelig kapacitet til opbevaring af ensilagesaft og restvand. Husdyrbrugets ensilageopbevaringsanlæg har et areal på ca. 3.270 m^2, hvorfra der forventes at opsamles ca. 3.500 m^3 ensilagesaft og restvand.

Husdyrbruget forventes derved samlet at producere ca. 9.600 m^3 flydende gødning, ensilagesaft og restvand, og husdyrbruget har derved en opbevaringskapacitet på ca. 9,4 måneder. Jf. husdyrgødningsbekendtgørelsens § 10, stk. 2 vil en opbevaringskapacitet på mindst 7 måneder normalt være tilstrækkeligt for kvægbrug, hvor dyrene går ude i sommerhalvåret, som er tilfældet for økologiske bedrifter. Lovkravet om tilstrækkelig opbevaringskapacitet på husdyrbruget er derved overholdt.

[6] DMI's Vejrarkiv – Gennemsnit for Aabenraa Kommune 2015-2024

Vurdering af om afstandskrav er overholdt
Alle afstandskrav jf. husdyrbruglovens §§ 6-8, på nær afstandskravene til ikke-alment vandforsyningsanlæg og privat fællesvej, er overholdt.

Ansøger har søgt om dispensation for de overskredne afstandskrav, så den nye kostald kan placeres ca. 17,5 m fra en markvandsboring og ca. 4 m fra en privat fællesvej. Aabenraa Kommunes vurdering af ansøgning om dispensation for afstandskravet ses i afsnittet "Dispensationer".

Vurdering af, om husdyrbruget er forureningsmæssigt og teknisk eller driftsmæssigt forbundet med andre husdyrbrug
Ansøger driver udelukkende husdyrbruget på Holmvej 12 som en selvstændig produktion, og der er derved ingen produktionsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug.

Samspillet mellem faktorer og sårbarhed i forhold til risici for større ulykker m.v.
I miljøansøgningens afsnit 3.9 er der beskrevet, hvad der gøres for at beskytte nærmiljøet og grundvandet. Aabenraa Kommune vurderer, at der gøres tilstrækkeligt for at sikre, at der ikke sker en forurening med husdyrgødning, ved at gyllebeholderne er tilmeldt 5- eller 10-års beholderkontrol, og ved at man er opmærksom på hvad man skal gøre, hvis der skulle ske et gylleudslip.

Samlet vurdering

Vurdering af VVM og BAT
På baggrund af de stillede vilkår og ovenstående begrundelse for og særkender på husdyrbruget er det Aabenraa Kommunes samlede vurdering, at det ansøgte projekt overholder anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT), og at projektet ikke indebærer væsentlige indvirkninger på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, i forhold til navnligt:

- Landskabelige værdier
- Natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart overfor næringsstofpåvirkning
- Jord, grundvand og overfladevand
- Lugt-. støj-, rystelser-, støv-, flue-, transport-, og lysgener, uhygiejniske forhold, affaldsproduktion mv.

Vurdering af ansøgningens miljømæssige påvirkning
Aabenraa Kommune vurderer på baggrund af ovenstående og af miljøansøgningens afsnit 3, at ansøgningen om miljøtilladelse ikke vil påvirke miljøet væsentligt, og at ansøgningen derfor ikke omfattet af kravet om, at der skal indsendes en miljøkonsekvensvurdering.

Lovgrundlag

Ansøgningen er behandlet i henhold til kravene i lovbekendtgørelse nr. 520 af 1. maj 2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. med senere ændringer (husdyrbrugloven) med tilhørende bekendtgørelse nr. 1089 af 16. oktober 2024 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug (husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen).

Gældende lovgivning og generelle regler for driften af en landbrugsejendom og håndtering af diverse produkter anvendt på ejendommen forudsættes kendt og skal følges.

Husdyrbruget har et produktionsareal større end 100 m^2 og en ammoniakemission mindre end 3.500 kg NH_3-N pr. år. Husdyrbruget er derfor omfattet af husdyrbruglovens § 16 b og er tilladelsespligtigt med Aabenraa Kommune som tilladelses- og tilsynsmyndighed.

Udnyttelsesfrist

Miljøtilladelsen skal være udnyttet inden 6 år fra tilladelsen er meddelt. Tilladelsen anses som udnyttet, når byggeriet er færdigmeldt. Hvis tilladelsen kun er udnyttet delvist, bortfalder den del, der ikke er udnyttet.

Revurdering af miljøtilladelsen

Miljøtilladelser efter husdyrbruglovens § 16 b skal ikke revurderes.

Retsbeskyttelse

Med denne miljøtilladelse følger der 8 års retsbeskyttelse af husdyrbrugets indretning og drift. Retsbeskyttelsen gælder indtil den 11. april 2033.

Andre tilladelser og dispensationer

Aabenraa Kommune gør opmærksom på, at den meddelte tilladelse udelukkende omfatter forholdet til miljølovgivningen. Der skal derfor søges om en separat byggetilladelse, ændring af bygningsanvendelse, nedrivningstilladelse, afledning af tagvand eller lignende hos Aabenraa Kommune.

B. Vilkår for husdyrbruget

Vilkårene i denne miljøtilladelse skal, hvis ikke andet er anført, være opfyldt fra det tidspunkt, hvor miljøtilladelsen udnyttes.

Vilkår, der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.

Denne miljøtilladelse meddeles på nedenstående vilkår. Konkrete bestemmelser i lovgivningen og bekendtgørelser, der generelt er gældende for alle husdyrbrug, er ikke stillet som vilkår for tilladelsen.

Afgørelse

Vilkår 1. Husdyrbruget skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af det vedlagte ansøgningsmateriale, skema nr. 247 696, version 4, modtaget i Aabenraa Kommune den 18. februar 2025, og med de vilkår, der fremgår af miljøtilladelsen.

Vilkår 2. Husdyrbruget skal drives økologisk, leve op til økologireglerne og være optaget på Fødevarestyrelsens liste over økologikontrollerede virksomheder i Danmark. Ændring til konventionel drift udløser krav om fornyet miljøtilladelse.

Vilkår 3. Denne miljøtilladelse skal altid være at finde på ejendommen, enten udskrevet eller digitalt, og være tilgængelig for ejer og medarbejdere. Dens indhold skal være driftsleder bekendt. Relevante vilkår skal være medarbejderne bekendt.

Indretning og drift

Husdyrhold, produktionsareal og staldsystem

Vilkår 4. Husdyrbrugets nye produktionsarealer må ikke tages i brug før staldene 'A. Kalve- og kælvningsafdeling', 'C. Gammel kostald' og 'D. Kostald/ungdyr' er tømt for dyr og gødning samt rengjort.

Vilkår 5. Husdyrbrugets stalde, gulvtyper og produktionsarealer skal være i overensstemmelse med nedenstående tabel:

Stald	Produktion	Staldstørrelse m²	Produktionsareal m²
E. Ungdyr	Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	847	325
	Flexgruppe: Alle kvæg. Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)		325
Q. Ny kostald	Flexgruppe: Alle kvæg. Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	2.757	150
	Flexgruppe: Alle kvæg. Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb		1.350
	Flexgruppe: Alle kvæg. Dybstrøelse		360
I alt			2.510

Vilkår 6. Husdyrbrugets anlæg skal placeres som vist på kort i miljøansøgningens bilag 5.1 og 5.2.

Vilkår 7. Når 'Q. Ny kostald' etableres, skal ejer indsende målfaste tegninger over produktionsarealerne i den nye stald.

Vilkår 8. Alle dyr i nedenstående produktionsareal skal være udegående minimum 2 måneder om året. Produktionsarealet, herunder gyllekummer, skal tømmes og rengøres for gødning, og dyrene må ikke have adgang til arealet i perioderne, hvor dyrene er udegående.

Stald	Produktion	Produktionsareal m^2
E. Ungdyr	Flexgruppe: Alle kvæg. Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	325

Opbevaring og håndtering af flydende husdyrgødning

Vilkår 9. Hvis gyllen ikke suges direkte over i gyllevogn med påmonteret læssekran, skal påfyldning af gyllevogn foregå på støbt plads med afløb til opsamlingsbeholder. Pladsen skal rengøres for spild af flydende husdyrgødning umiddelbart efter en periode med daglig påfyldning er afsluttet.

Vilkår 10. Traktordrevne pumper skal, når de ikke anvendes, og ikke er under opsyn, f.eks. ved arbejdsdagens ophør, afbrydes ved kraftoverførselsakslen. Traktoren skal aflåses eller helt frakobles pumpeudstyret.

Placering og konstruktion af anlæg

Vilkår 11. Den nye kostald skal etableres med en længde på maks. 101 m. Bredden må være maks. 28 m. Kiphøjde må være maks. 9,8 m og taghældning skal være 20 grader. Stalden skal opføres i materialer og farver som eksisterende bygninger og anlæg.

Vilkår 12. Den nye kostald må ikke placeres nærmere end 17,5 m fra markvandsboringen med GEUS nr. 168.696, samt nærmere end 4 m fra den private fællesvej på matr.nr. 17, Søgård, Kliplev.

Vilkår 13. Den nye fortank til 'Q. Ny kostald' skal sikres mod påkørsel.

Vilkår 14. Den eksisterende afskærmende beplantning på ejendommen Figur 2, skal bevares og vedligeholdes. Såfremt beplantningen fjernes, skal der genetableres beplantning, der opfylder samme afskærmende funktion.

Figur 2 Kort over eksisterende afskærmende beplantning på ejendommen som skal bibeholdes

Lugt

Vilkår 15. Der skal til stadighed opretholdes en god staldhygiejne. Det skal bl.a. sikres at gulve holdes tørre, at gødnings- og foderrester i staldene fjernes, og at fodringssystemer holdes rene.

Øvrige emissioner og gener

Støj

Vilkår 16. Husdyrbrugets samlede støjbidrag, angivet som det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) i punkter 1,5 meter over terræn, målt eller beregnet maks. 15 m fra beboelses inden- eller udendørs opholdsareal, må ikke overskride følgende værdier, som angivet i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 "Ekstern støj fra virksomheder":

	Tidsinterval	Grænseværdi	Referencetidsrum
Hverdage	Kl. 07.00-18.00	55 dB(A)	8 timer
Lørdage	Kl. 07.00-14.00	55 dB(A)	7 timer
Lørdage	Kl. 14.00-18.00	45 dB(A)	4 timer
Søn- og helligdage	Kl. 07.00-18.00	45 dB(A)	8 timer
Aften	Kl. 18.00-22.00	45 dB(A)	1 time
Nat	Kl. 22.00-07.00	40 dB(A)	½ time

Referencetiden er det mest støjbelastede tidsrum i perioden. Støjens maksimalværdi må om natten ikke overstige 55 dB(A) ved boliger.

Vilkåret gælder for al støj fra landbrugsdriften på ejendommens bygningsparcel. Markarbejde med traktorer og landbrugsmaskiner er ikke omfattet af ovennævnte støjgrænser.

Vilkår 17. Hvis tilsynsmyndigheden, på baggrund af en orienterende støjmåling, finder det nødvendigt, skal den ansvarlige for husdyrbruget dokumentere, at de i Vilkår 16 fastsatte støjgrænser overholdes. Tilsynsmyndigheden kan dog kun kræve dette dokumenteret en gang årligt.

Målingerne/beregningerne skal være en "Miljømåling – ekstern støj", og skal udføres af en person eller firma, som findes på Miljøstyrelsens sidste reviderede liste over firmaer/personer, der er godkendte til at udføre "Miljømåling – ekstern støj". Udgifterne til støjmålingen afholdes af husdyrbruget.

Støv, lys og rystelser

Vilkår 18. Driften må ikke medføre væsentlige støv- og lysgener eller gener i form af rystelser uden for ejendommens eget areal. Dette vurderes af tilsynsmyndigheden.

Skadedyr

Vilkår 19. Der skal på husdyrbruget foretages effektiv fluebekæmpelse som minimum i overensstemmelse med de nyeste fastsatte retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Vilkår 20. Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter mv.).

Bedste tilgængelige teknik (BAT)

Dybstrøelsesarealer

Vilkår 21. I staldafsnit med dybstrøelse skal der strøs med halm eller andet tørstof i mængder, der sikrer, at dybstrøelsesmåtten altid er tør i overfladen.

Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb

Vilkår 22. I staldafsnit med produktionen 'Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb' i stald 'Q. Ny kostald' skal der i gangarealet etableres faste, drænede gulve med skraber.

Vilkår 23. Gulve støbt på stedet skal være dimensioneret med et fald på minimum 1,5 % mod gulvmidte. Præfabrikerede gulve skal have et fald på minimum 1,0 % mod gulvmidte.

Vilkår 24. Gulvet skal være udført med ajleafløb.

Vilkår 25. Lysningsarealet til ajleafløb/gylleopsamling må maksimalt udgøre 5 % af det samlede gangareal i staldafsnit med produktionen 'Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb' i stald 'Q. Ny kostald'.

Vilkår 26. Der skal hver dag foretages skrabninger hver anden time.

Vilkår 27. Skraberen skal være forsynet med timer.

Vilkår 28. Skraberen skal vedligeholdes i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget.

Teltoverdækning på gyllebeholdere

Vilkår 29. De eksisterende gyllebeholdere 'I. Gyllebeholder' og 'L. Gyllebeholder' skal være forsynet med fast overdækning i form af teltoverdækning med indvendigt skørt eller tilsvarende konstruktion. Farven på overdækningen/teltdugen skal være grå.

Vilkår 30. Åbning af overdækningen må kun ske i forbindelse med omrøring, tømning og udbringning af gylle.

Vilkår 31. Skader på overdækningen skal repareres inden for en uge efter skadens opståen.

Vilkår 32. Såfremt en skade ikke kan repareres inden for en uge, skal der indgås aftale om reparation inden to hverdage efter skadens opståen. Tilsynsmyndigheden underrettes straks herom.

Jord, grundvand og overfladevand

Spildevand

Vilkår 33. Kemikalier, medicin, foderstoffer m.v., skal opbevares, således at de ikke kan ledes til jord, grundvand eller overfladevand, hvis der måtte ske udslip. Et eventuelt spild af sådanne stoffer med fare for forurening skal straks opsamles.

Vilkår 34. Markvandsboring med GEUS nr. 168.696 skal indrettes med overbygning og kant, således at overfladevand ikke kan trænge ind.

Vilkår 35. Overfladevand fra arealerne omkring 'Q. Ny kostald' skal håndteres på den østlige side af den private fællesvej på matriklen.

Vilkår 36. Afløbsforholdene skal stemme overens med Figur 3 og 3, og ændringer af afløbsforhold skal indsendes til, og godkendes af, tilsynsmyndigheden.

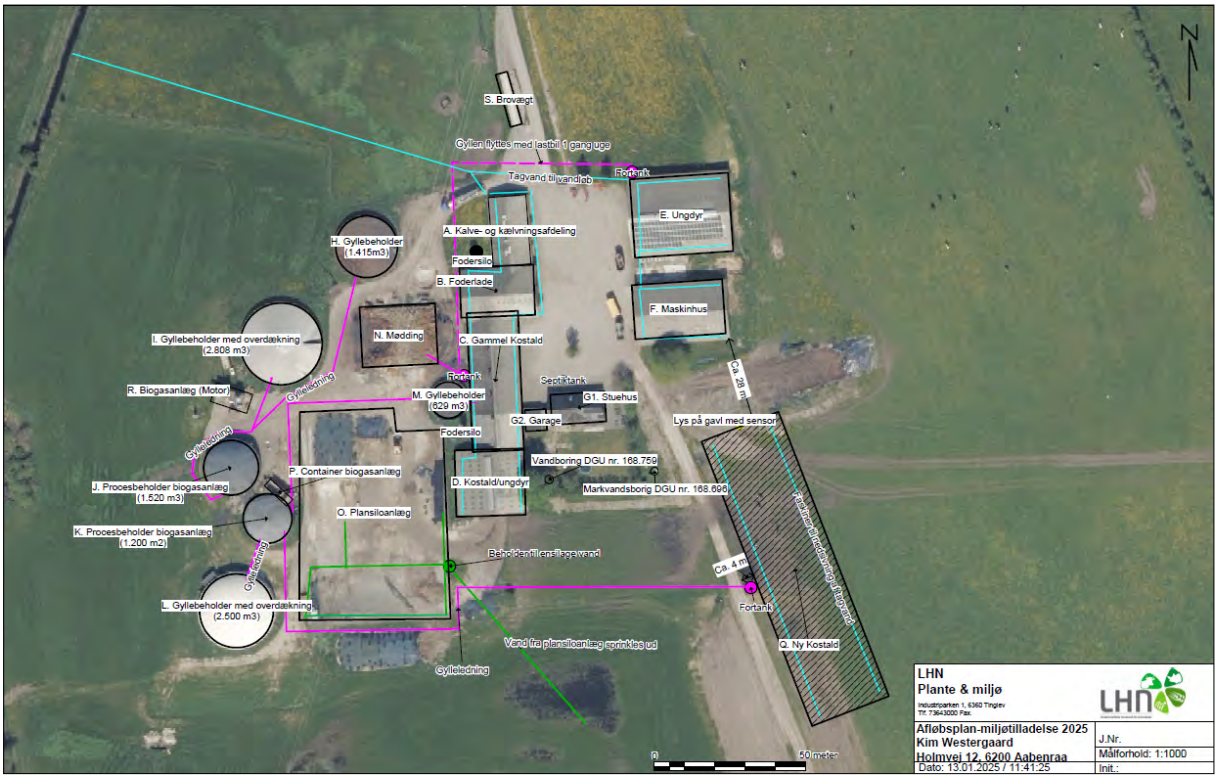

Figur 3 Afløbsplan.
Pink: Flydende husdyrgødning. Grøn: Ensilagesaft/Restvand. Blå: Regn- og tagvand.

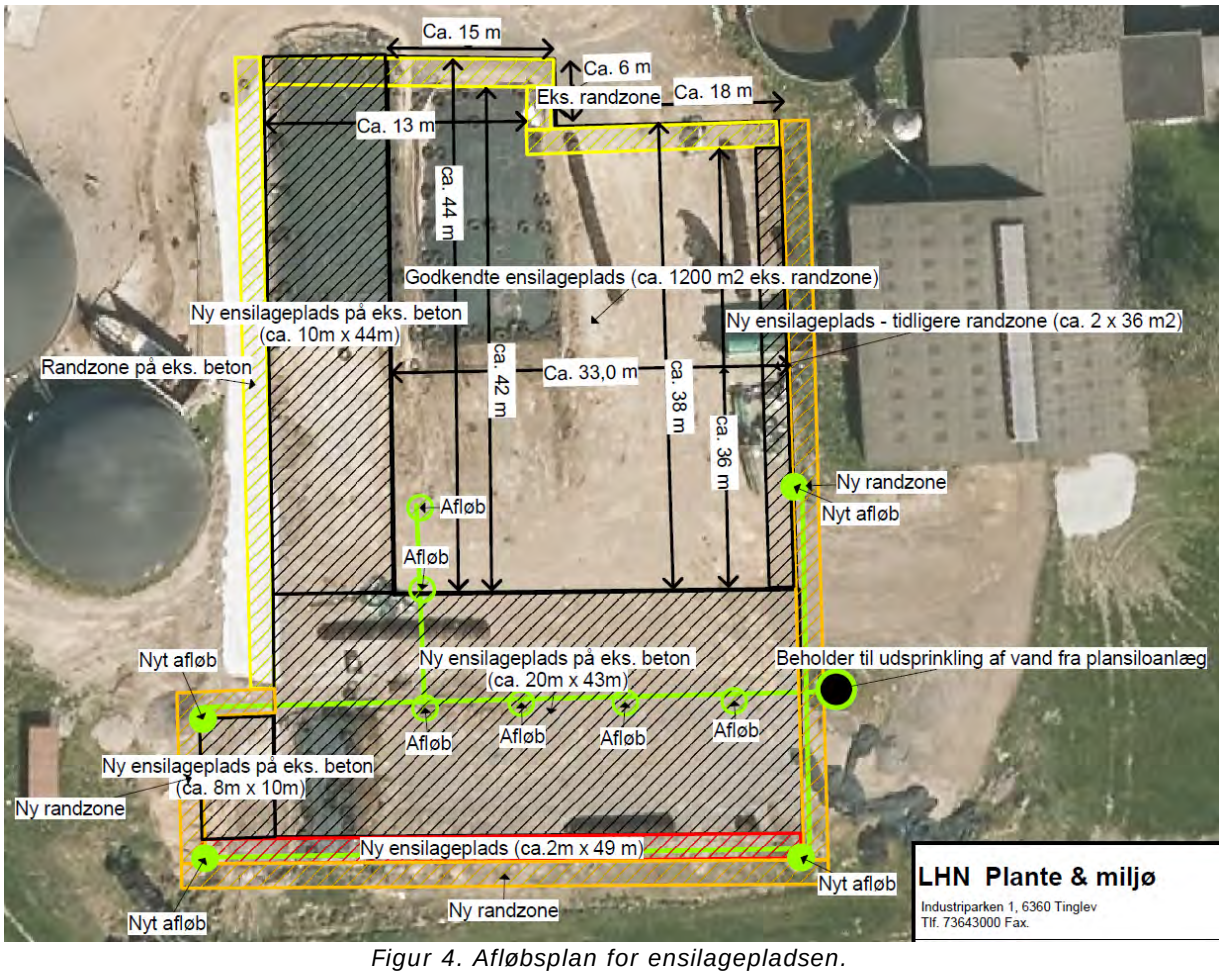

Figur 4. Afløbsplan for ensilagepladsen.

Vilkår 37. Vask af maskiner og redskaber, hvorfra der kan forekomme gødningsrester, skal foregå på støbt plads med tæt bund og med bortledning af spildevandet til gyllebeholder.

Vilkår 38. Husdyrbrugets ensilageopbevaringsanlæg skal tilkobles opsamlingsbeholder med en bufferkapacitet af minimum ½ måneds nedbør, svarende til 0,04795 m^3/m^2. Alternativt skal opsamlingsbeholderen indrettes med overløb til egnet opbevaringsanlæg.

Olie og diesel

Vilkår 39. Der skal på ejendommen altid forefindes egnet materiale til opsamling af oliespild.

Vilkår 40. Olie og diesel, herunder spildprodukter, skal opbevares i overjordiske beholdere på fast bund uden afløb, så spild kan opsamles.

Egenkontrol

Generelt

Vilkår 41. Kvitteringer for aflevering af farligt affald og andre dokumentationer for vilkårenes overholdelse skal forevises Aabenraa Kommune på forlangende.

Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb

Vilkår 42. Enhver form for driftsstop skal noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed.

Vilkår 43. Tilsynsmyndigheden skal underrettes ved driftsstop, der har en varighed af mere end 14 dage.

Vilkår 44. Logbog, servicefaktura, registrering fra datalogger eller lignende, der dokumenterer, at skraberen er i drift og vedligeholdes, skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Udegående dyr

Vilkår 45. Der skal føres logbog over hvornår dyrene jf. Vilkår 8 flyttes ud og ind af produktionsarealet. Logbogen skal opbevares på husdyrbruget i minimum 5 år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Teltoverdækning på gyllebeholdere

Vilkår 46. Der skal føres en logbog for gyllebeholdere, hvori eventuelle skader på teltoverdækningen noteres med angivelse af dato for skaden samt dato for reparation. Logbogen skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Beredskabsplan

Vilkår 47. På husdyrbruget skal der forefindes en opdateret beredskabsplan. Beredskabsplanen skal opbevares på et kendt og tilgængeligt sted for alle medarbejderne. Den skal ajourføres løbende og minimum 1 gang årligt. Datoen for ajourføringen skal fremgå af planen. Ved ansættelse af udenlandsk arbejdskraft skal beredskabsplanen oversættes til et sprog de forstår. I tilfælde af uheld skal beredskabsplanens forskrifter følges.

Vilkår 48. Beredskabsplanen skal gennemgås med nyansatte, når de tiltræder og derefter med de ansatte mindst én gang årligt

C. Offentlighed og klagevejledning

Naboorientering og partshøring

Et udkast til miljøtilladelsen blev den 18. marts 2025 sendt i høring hos ansøger, parter, naboer og andre berørte. Der var en frist på 2 uger til at fremsende kommentarer.

Der er ikke kommet bemærkninger i høringsperioden.

Annoncering og afgørelse

Den meddelte miljøtilladelse bliver offentligt annonceret på Aabenraa Kommunes hjemmeside den 11. april 2025, og afgørelsen bliver fremsendt til de klageberettigede.

Du har ifølge forvaltningslovens[7] § 9 ret til aktindsigt i alle dokumenter, der vedrører sagen. Eventuel aftale herom skal aftales med Team Miljøs landbrugsgruppe på landbrug@aabenraa.dk.

Klagevejledning

Miljøtilladelsen kan i medfør af husdyrbrugloven § 76 påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.naevneneshus.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til Aabenraa Kommune, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for kommunen i Klageportalen. Når du klager, skal du som privatperson betale et gebyr på kr. 900. For virksomheder og organisationers vedkommende er gebyret på 1.800 kr. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Aabenraa Kommune, der har truffet afgørelse i sagen. Aabenraa Kommune videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Afgørelsen annonceres offentligt den 11. april 2025 på Aabenraa Kommunes hjemmeside. En eventuel klage skal være modtaget senest den 9. maj 2025, der er dagen for klagefristens udløb.

Aabenraa Kommune kan oplyse, at det af husdyrbrugloven § 81, stk. 1 fremgår, at en klage ikke har opsættende virkning, med mindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet.

Når Aabenraa Kommune modtager en klage, underretter kommunen straks ansøger om klagen.

[7] LBKG nr. 433 af 22. april 2014 Forvaltningsloven

Afgørelsen kan påklages af:

- Afgørelsens adressat
- Miljøministeren, når væsentlige nationale eller internationale interesser er berørt.
- Enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald
- Styrelsen for Patientsikkerhed
- Danmarks Fiskeriforening, Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd og Forbrugerrådet, alle i henhold til lovens § 85
- Lokale foreninger og organisationer, i henhold til lovens § 86
- Landsdækkende foreninger og organisationer, i henhold til lovens § 87

Søgsmål til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er offentligt bekendtgjort.

Udkastet til miljøtilladelsen er forud for meddelelse af tilladelsen blevet sendt til ansøger og ansøgers rådgiver, parter, naboer og andre berørte (beboelser der er beliggende inden for det beregnede konsekvensområde for lugtemission, jf. afsnit D).

11. april 2025

Maja Vink

Maja Hauchrog Vink
Team Miljø
Byg, Natur & Miljø

Aabenraa Kommune
Skelbækvej 2, 6200 Aabenraa

D. Kommunens bilag

Lugtkonsekvenszonen

Aabenraa Kommune har udarbejdet et kort over lugtkonsekvenszonen med en konsekvenszone på 346 m:

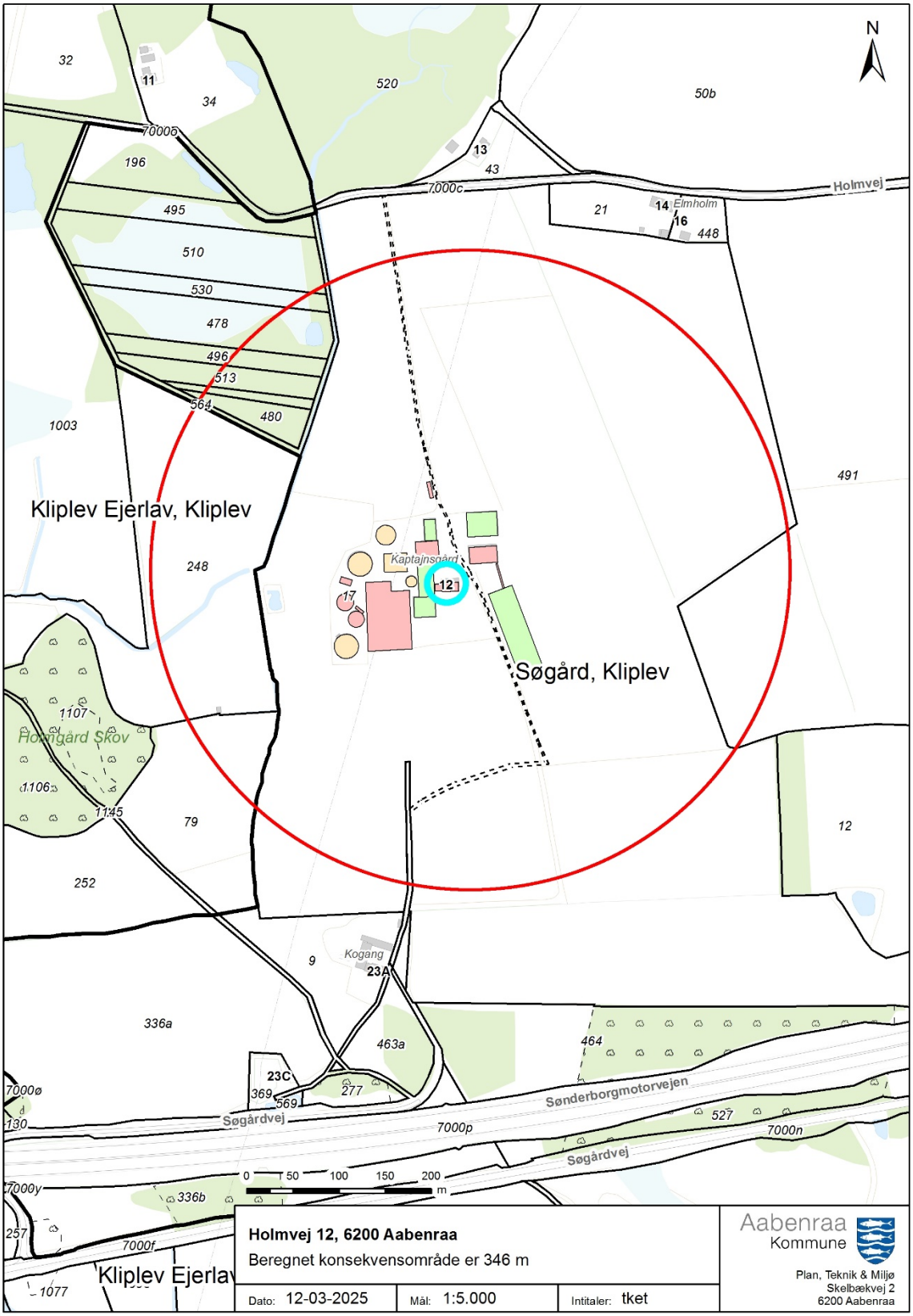

E. Miljøansøgningen

Ansøger har indsendt en ansøgning om miljøtilladelse med tilhørende bilag. Det er miljørådgiver Louise H. Riemann, LHN, der har udarbejdet ansøgningsmaterialet

Ansøgningen med bilag er vedlagt på de følgende sider.

Miljøkonsekvensrapport

til § 16b

Holmvej 12, 6200 Aabenraa

Ansøgning om opførelse af ny kostald samt udvidelse af produktionsareal i eksisterende stald

Skema 247696 i Husdyrgodkendelse.dk

Indsendt 18. februar 2025 (Version 4)

Datablad (A1, A2, A3, A4, A5, E3)

Ansøger og ejer	Kim Westergaard, Holmvej 12, 6200 Aabenraa. Mobil: 28939786, Mail: kimwestergaard12@gmail.com
Husdyrbrugets adresse	Holmvej 12, 6200 Aabenraa.
CVR-nummer	39234912
CHR-nummer	48184
Kommune	Aabenraa
Ejendomsnummer	10156141
Matrikel-nr.	17 - Søgård, Kliplev
Andre husdyrbrug drevet af ansøger	Nej
Biaktiviteter	Biogasanlæg
Ansøgningsskema	247696
Konsulent	Louise H. Riemann, cand. scient. landskabsforvaltning Tlf.: 73642915 og e-mail: lhr@lhn.dk Miljø- og naturrådgiver hos: LHN, Industriparken 1, 6360 Tinglev CVR-nr. 16342718 (Kompetent ekspert, der har udarbejdet miljøkonsekvensrapporten)
Ansøgning indsendt første gang	21. december 2024

Forord/Læsevejledning

Denne rapport er en miljøkonsekvensrapport/ansøgning om miljøgodkendelse efter § 16b. Rapporten beskriver de miljømæssige konsekvenser ved det ansøgte projekt på Holmvej 12, 6200 Aabenraa.

Rapporten er en miljøkonsekvensrapport og behandler de potentielle væsentlige miljøpåvirkninger ved ejendommens produktion og den ansøgte ændring i dyreholdet. Rapporten indeholder en beskrivelse af husdyrbruget og det ansøgte samt under hvert afsnit en vurdering af de væsentlige indvirkninger på miljøet. Rapporten danner grundlaget for kommunens afgørelse om miljøgodkendelse for ejendommen.

Miljøkonsekvensrapporten dækker alle oplysningskrav efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen[1] og er opbygget ud fra Miljøstyrelsens forslag til en skabelon. De angivne parenteser med bogstaver og tal henviser til oplysningskravene jf. bilag 1 i bekendtgørelsen.

Til miljøkonsekvensrapport er der indsendt bilag med oversigtskort over ejendommen, staldtegninger/skitser med opgørelse af produktionsarealer og en fuldmagt fra ansøger. Endvidere genereres der en pdf af ansøgningsskema 247696.

[1] Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug BEK nr. 718 af 08/07/2019

Indhold

Datablad (A1, A2, A3, A4, A5, E3) 2
1 Indledning 6
2 Ikke teknisk resumé (F9) 6
3 Husdyrbruget og det ansøgte 8
3.1 Indretning og drift af anlægget (B1, B5, E1a, F1a, F1b) 8
3.1.1 Stald- og opbevaring 9
3.1.2 Dyrehold 12
3.1.3 Produktionsarealer 12
3.1.4 Opbevaring og håndtering af husdyrgødning 13
3.1.5 Drift af anlægget 15
3.2 Bygningsmæssige ændringer og anlægsarbejde (B2, E1a, E1c, F1b) 16
3.3 Produktionsmæssig sammenhæng med andre landbrug (A5, B3, E1c) 17
3.4 Husdyrbruget og det ansøgtes beliggenhed samt generelle afstandskrav (B4, C1c, F1a) 17
3.4.1 Generelle afstandskrav (B4) 21
3.4.2 Bygningsmæssige ændringer i forhold til landskab (B2, E1a, F1a, F2) 24
3.4.3 Kommunen vurderer, Bilag IV arter (B5, D1c) 27
3.5 Ammoniakemission og -deposition (B5, B4, E1b, E1c) 28
3.5.1 Miljøteknologier og indsatte virkemidler (F5g) 28
3.5.2 Naturpunkter (B5, E1b) 28
3.6 Lugtemission (B6, B4, E1b, E1c, F4) 31
3.6.1 Kumulation til naboer (B6, D1b) 32
3.7 Øvrige emissioner og gener (B7, D1b, D1c, F2, F3, F4, F4c) 32
3.7.1 Støj (B7, E1b, F1d, F5c) 33
3.7.2 Støv (B7, E1b, F1d, F5c) 35
3.7.3 Lys (B7, E1b, F1d, F4c) 35
3.7.4 Emission af forurenende stoffer (F5C) 36
3.7.5 Skadedyr (B7) 36
3.7.6 Transporter (B7) 36
3.8 Reststoffer, affald og naturressourcer (B8, E1b, E1c, F1c, F1d, F5b, F5f) 38
3.8.1 Døde dyr (B8, F1c) 39
3.8.2 Affald (B8, F1c) 39
3.8.3 Olie- og kemikalier (B7, B8, F1c) 40
3.8.4 Råvare (B7, F1c) 40

3.8.5 Energiforbrug (B8, F1c) 41
3.8.6 Vandforbrug (B8, F1c) 42
3.8.7 Spildevand og restvand (B7, F1d) 43
3.8.8 Samlet konklusion på afsnit 3.8 Reststoffer, affald og naturressourcer (F5b, F5c) 44
3.9 Forurenings- og gene begrænsende tiltag – Større ulykker og katastrofer (B7, E1c, F8) 44
3.10 BAT-ammoniakemission (B9, C2, E1c) 46
3.11 Indvirkning på klimaet og projektets sårbarhed overfor klimaændringer, faren for sundhed, kulturarv og miljø samt kumulation (F5f, F5d, F5e) 47
3.12 Grænseoverskridende virkninger (B10, E1c) 48
3.13 Påvirkning af jordarealer og jordbund (E1c) 48
3.14 Andet om befolkningen og menneskers sundhed (E1c) 48
3.15 Alternative løsninger og referencescenarie (E1d, F2, F3) 48
3.16 Samspillet mellem faktorer jf. § 4 stk. 6 nr. 5 49
3.17 Sårbarhed i forhold til risici for større ulykker (F8) 49
3.18 Oplysninger om konsulenten 50
3.19 Metode (F6) 50
3.20 Referenceliste (F10) 50
4 Konklusion 51
5 Bilag 52
5.1 Situationsplan 52
5.2 Afløbsplan 52
5.3 Skitse med produktionsarealer E. Ungdyr 52
5.4 Skitse med produktionsarealer Q. Ny stald 52
5.5 Beredskabsplan 52
5.6 Overslag opbevaringskapacitet 52
5.7 Fuldmagt 52

1 Indledning

Denne miljøkonsekvensrapport/ansøgning om miljøgodkendelse beskriver og vurderer en udvidelse på ejendommen Holmvej 12, 6200 Aabenraa. Ejendommen er ejet af Kim Westergaard, Holmvej 12, 6200 Aabenraa, som ligeledes er ansøger på denne ansøgning. Kim Westergaard har overtaget ejendommen pr. 1. januar 2024 efter i en årrække at have drevet ejendommen som et I/S sammen med sin far. Ejendommen har været drevet økologisk i mange år.

Ejendommen er godkendt til 130 malkekøer (årsdyr, tung race) og 130 kvier (årsdyr, tung race, 0-28 mdr.) i henhold til VVM- screeningsafgørelse fra 2004. I 2012 blev der også givet tilladelse til et gårdbiogasanlæg på ejendomme, som drives som en bivirksomhed. I hhv. 2013 og 2021 er der givet tilladelse til udvidelse af det eksisterende plansiloanlæg og i 2020 er der givet tilladelse til en ny gyllebeholder med overdækning.

Med indsendelsen af denne ansøgning ønsker ansøger at bygge en ny kostald til køer på ca. 27,3 m x 100,9 m (ca. 2755 m2) med robotter som malkesystem. Stalden placeres syd øst for de eksisterende bygninger og ca. 28 m syd for det eksisterende maskinhus (F). Stalden for en benhøjde på ca. 4 meter, en totalhøjde på 9,8 m og taghældningen bliver 20 grader. Derudover ønsker ansøger at udvide produktionsarealet i den eksisterende ungdyrsstald. Da ejendommen ligger meget tæt på et stort Natura2000 område tages flere af de gamle staldafsnit ud af brug. Den nye Kostald placeres så den overholder depositionskrav til Natura2000 habitatnatur nord vest for ejendommen samtidig med at der bruges et virkemiddel hvor dyrene på spalter i E. Ungdyr sendes ud af stalden i 2 måneder hvert år.

Godkendelsen anses nødvendig for ejendommens drift, idet det er nødvendigt at optimere ejendommens indtjening, for at kunne overleve i branchen. Den nuværende kostald lever ikke op til de fremtidige i Lov om hold af kvæg og det er derfor nødvendigt med en ny kostald der lever op til disse krav. Fri produktion på staldenes produktionsarealer vil ligeledes gøre det nemmere at udnytte staldanlæggene optimalt og udvidelsen vil være med til at fremtidssikre bedriften.

Beskyttelsesniveauerne for ammoniak til kategori 1,2 og 3 natur samt BAT og lugt er overholdt.

Denne rapport er opdelt i fem kapitler, der ses i indholdsfortegnelsen.

2 Ikke teknisk resumé (F9)

Der søges om miljøtilladelse efter § 16b i Lov om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug for ejendommen Holmvej 12, 6200 Aabenraa, da ammoniakemissionen fra ejendommen er under 3500 kg NH3-N/år.

Ejendommen er godkendt til 130 malkekøer (årsdyr, tung race) og 130 kvier (årsdyr, tung race, 0-28 mdr.) i henhold til VVM- screeningsafgørelse fra 2024. I 2012 blev der også givet tilladelse til et gårdbiogasanlæg på ejendomme, som drives som en bivirksomhed. I hhv. 2013 og 2021 er der givet tilladelse til udvidelse af det eksisterende plansiloanlæg og i 2020 er der givet tilladelse til en ny gyllebeholder med overdækning.

Ansøger ønsker at fremtidssikres sin bedrift ved etablering af én ny kostald på ca. 27,3 m x 100,9 m (ca. 2755 m2). Stalden placeres syd øst for de eksisterende bygninger og ca. 28 m syd for det eksisterende maskinhus (F). Derudover ønsker ansøger at udvide produktionsarealet i den eksisterende ungdyrsstald. Det forventes også at der opsættes en ny udendørs mælketank i forbindelse med den nye kostald på ca. 1200 l med en højde på ca. 5. meter samt en til to ny fodersiloer. Placering og størrelse af disse kendes dog ikke endnu. Da ejendommen ligger meget tæt på et stort Natura2000 område tages flere af de gamle staldafsnit ud af brug samtidig med at der bruges et virkemiddel hvor dyrene på spalter i E. Ungdyr sendes ud af stalden i 2 måneder hvert år for at leve op til depositionskravet på 0,7 kg N/ha/år til kategori-1 naturen nord vest for ejendommen.

Ansøgningen er indsendt med skemanummer: 247696

Produktions arealet i **A. Kalve- og kælvningsafdeling** bliver 0 m2 i ansøgt drift, da stalden tages ud af produktion.

Produktions arealet i **C. Gammel Kalvestald** bliver 0 m2 i ansøgt drift, da stalden tages ud af produktion.

Produktionsarealet i **D. Kostald/ungdyr** bliver 0 m2 i ansøgt drift, da stalden tages ud af produktion.

Produktionsarealet i **E. Ungdyr** er ca. 325 m3 med sengebåse og spalter. Dette areal ændres ikke og er indsat som flexgruppen ”Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)”, da det umiddelbart er det staldsystem der passer bedst og giver mest fleksibilitet. I den modsatte side af stalden der kommer et nyt produktionsareal med dybstrøelse til kalve. Der søges til staldsystemet ”Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse.

Produktionsarealet i Q. Ny Kostald bliver ca. 1350 m2 m med sengebåse og fast drænet gulv, ca. 150 m2 med sengebåse og spalter og ca. 360 m2 med dybstrøelse. Der søges til flexgrupperne hhv. ”Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb”, ”Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)” og ”Alle kvæg; dybstrøelse” så der frit kan vælges mellem dyrene indenfor denne dyregruppe.

For at gøre ejendommen så fleksibel som muligt, søges der til flexgruppen ”Alle Kvæg” på alle produktionsarealerne på nær et areal på ca. 325 m2 i E. Ungdyr som kun er til kalve under 6. mdr.

Ansøgningen er indsendt med skemanummer: 247696

Stalde der tages ud af produktion ønskes fremover at kunne bruges som lader og/eller maskinhuse.

Den samlede ammoniakemission stiger derfor fra 2222,4 kg NH3-N i 8-års drift til 2331,0 NH3-N/år i nudrift og til 2845,0 kg NH3-N/år i ansøgt drift.

Ejendommen overholder alle afstandskrav i § 6 og § 8 i husdyrloven på nær afstandskravet til markvandsboringen med DGU nr. 168.696 som kommer til at ligge ca. 20 m vest for den ny kostald og der søges derfor om dispensation til dette afstandskrav. Ligeledes har man under sagsbehandlingen fundet ud af, at markvejen der går igennem matriklen hvor den nye stald ønskes

placeret er tinglyst med en vejadgang og den skal derfor behandles som en privat fællesvej. Da den nye stald placeres ca. 4 meter fra vejen søges der derfor også om dispensation til dette afstandskrav.

Udvidelsen foregår i eksisterende bygning samt ved opførelse af en ny kostald syd øst for den eksisterende bebyggelse og det vurderes derfor, at udvidelsen ikke vil være til gene for de omkring liggende ejendommen samt naturen i området.

Beregningerne viser, at hverken natur beskyttet efter danske nationale regler eller efter EU-regler, vil modtage mere ammoniak end de grænser, der er sat herfor i lovgivningen.

Ejendommen overholder også alle krav ift. implementering af de bedste teknikker i staldanlæg, håndtering af gylle, affald, skadedyrsbekæmpelse mm.

Det er desuden ansøgers samlede vurdering, at det ansøgte projekt:

- Overholder alle beskyttelsesniveauer for ammoniak og lugt.
- Anvendelse af de bedste teknikker
- Ikke påvirker Natura 2000 væsentligt
- Ikke vil have indflydelse på planter elle dyr omfattet af bilag IV, artsfredning eller rødlister
- Ikke vil have væsentligt virkning på de landskabelige værdier.
- Ikke vil have væsentlig indflydelse på klima
- Ikke vil påvirke menneskers sundhed.

3 Husdyrbruget og det ansøgte

I dette kapitel beskrives og vurderes husdyrbrugets indretning og drift, husdyrbrugets beliggenhed i forhold til omgivelserne, samt husdyrbrugets påvirkning af omgivelserne med hensyn til ammoniak, lugt, støj, rystelser, støv, lys, skadedyr, transport, affald og forbrug af ressourcer.

3.1 Indretning og drift af anlægget (B1, B5, E1a, F1a, F1b)

Husdyrbruget er placeret i landzone ca. 1.500 m nord øst for Kliplev og ca. 500 m nord for motorvejen mod Sønderborg.

Ejendommen er beliggende i et randmorænelandskab, der domineres af store naturområder med sø, mose og skov bl.a. Hostrup sø mod nord (ca. 500 m), Store Søgård Sø mod sydøst (ca. 1.000 m) og et større moseområde mod øst (ca. 900 m). Alle områder er udpeget som Natura 2000. Jordtypen på ejendommens arealer er domineret af smeltevandsand og – grus samt en del store sten i undergrunden.

Området er præget af spredt bebyggelse med mindre gårde og boliger mellem hinanden. Nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt er Holmvej 14 der ligger ca. 370 m nord øst for ejendommen. Nærmeste samlede bebyggelse er beliggende i Kliplev ca. 1600 m syd vest for ejendommen (Skolegade 24) og nærmeste byzone er ligeledes placeret ved Kliplev ca. 1450 m2 syd vest for ejendommen.

Ejendommen ligger tilbagetrukket ca. 350 m fra Holmvej, som er en mindre landevej. Den ny kostald kommer til at ligge ca. 430 m fra Holmvej. Der er ingen levende hegn ud mod Holmvej (mod nord), men på den anden side af Holmvej og mod nord vest er der et større moseområde tilvokset med træer. Mod øst og syd er der levende hegn og mod vest er der både levende hegn samt et mindre skovområde. Ejendommen fremstår ikke særlig synlig i landskabet og dette vil heller ikke være tilfældet for ved etablering af den nye stald, så der er ikke planlagt yderlige beplantning. Der er 1 indkørsler til ejendommen samt et par interne markveje.

Til ejendommen hører et Stuehus med garage (G1 og G2), en Kalve- og kælvningsafdeling (A), som tage ud af produktion, Foderlade (B), En Gammel Kostald (C), som tages ud af produktion, en Kosstald/stald til ungdyr (D), en stald til Ungdyr (E), et Maskinhus (F). Derudover er der et eksisterende plansiloanlæg (O) samt tre gyllebeholdere til husdyrbruget på hhv. 629 m3 (M.), 1.415 m3 (H) og 2500 m3 (I), to procestanke til biogasanlægget på hhv. 1.520 m3 (J) og 1.200 m3 (K), en container til biogasanlægget (P) samt en møddingsplads på ca. 500 m2 (N).

A. Kalve- og kælvningsafdeling: Staldafsnittet bruges i dag hovedsaligt til småkalvene (0-6 mdr.), som går i dybstrøelse indtil de er 6 mdr. hvilket er lovpligtig samt til kælvning. Staldafsnittet nedlægges og dyrene flyttes til E. Ungdyr og Q. Ny stald. Bygningen vil fremadrettet blive brugt til opbevaring eller lignede.

C. Gammel Kostald.: Staldafsnittet bruges i dag til køer i sengebåse på spalter. Staldafsnittet nedlægges og dyrene flyttes til E. Ungdyr og Q. Ny stald. Bygningen vil fremadrettet blive brugt til opbevaring eller lignede.

D. Kostald/ungdyr: Staldafsnittet bruges i dag hovedsaligt til køer og kvier i sengebåse på spalter. Staldafsnittet nedlægges og dyrene flyttes til E. Ungdyr og Q. Ny stald. Bygningen vil fremadrettet blive brugt til opbevaring eller lignede.

E. Ungdyr: Staldafsnittet bruges i dag hovedsaligt til kvier i sengebåse på spalter. Fremadrettet laves der også et dybstrøelsesareal til småkalvene (0-6 mdr.) i staldens side mod syd.

Til opfyldelse af opbevaringskapacitet er der på ejendommen i dag en beholder på 629 m3 (M.), 1.415 m3 (H) og 2500 m3 (I).

Ansøger ønsker at fremtidssikres sin bedrift ved etablering af én ny kostald til køer på ca. 27,3 m x 100,9 m (ca. 2755 m2) med robotter som malkesystem. Stalden placeres syd øst for de eksisterende bygninger bliver etableret med fastdrænet gulv med skraber og ajleafløb, et areal med spalter og et areal med dybstrøelse. Stalden placeres så den overholder depositionskrav til Natura2000 habitatnatur nord vest for ejendommen.

Ejendommen har egen boring til produktionen mens stuehuset er tilsluttet vandværk, der forsyner boligen med vand.

3.1.1 Stald- og opbevaring

Placering af det eksisterende staldanlæg, opbevaringsanlæg og øvrige bygninger fremgår af situationsplanen i Bilag 5.1 og figur 1 og den tilhørende tabel 1.

Figur 1: Husdyrbrugets stalde og opbevaringsanlæg. Kort fra husdyrgodkendelse.dk

Tabel 1: Oversigt over bygninger og opbevaringsanlæg:

Nr.	Bygning	Opførelses år/til eller ombygning	Dimensioner	Højde (kip)	Diverse
A	Kalve- og kælvningsafdeling	1997	293 m2 jf. BBR	Ca. 3 m	Gule mursten og gråt eternittag
B	Foderlade	1979	B. og C tilsammen 1149 m2 jf. BBR	Ca. 6 m	Gule mursten og gråt eternittag
C.	Gammel Kostald	1979	B. og C tilsammen 1149 m2 jf. BBR	Ca. 4 m	Gule mursten og gråt eternittag
D.	Kostald/ungdyr	1997	Ca. 599 m2 jf. BBR	Ca. 4 m	Gule blikplader på siderne. Gråt eternittag med lysplader i
E.	Ungdyr	2003	848 m2 jf. BBR	Ca. 6 m	Gule blikplader på siderne. Gråt eternittag med lysplader i

F.	Maskinhus	1979	540 m2 jf. BBR	Ca. 6 m	Gule blikplader på siderne. Gråt eternittag med lysplader i
G1.	Stuehus	1979	146 m2 jf. BBR og 251 m2 boligareal	Ca. 6 m	Gule mursten og gråt eternittag
G2.	Garage	1979	39 m2 jf. BBR	Ca. 3 m	Gule mursten og gråt eternittag
H.	Gyllebeholder (1.415m3)	1994	1.415 m3	4 m – ca. 3 meter over jord	Grå beton elementer
I.	Gyllebeholder med overdækning (2.808 m3)	2014	2.808 m3	4 m – ca. 3 meter over jord med tankoverdækning ca. 8 meter	Grå beton elementer med grå overdækning
J	Procestank til biogasanlæg (1.520 m3)	2016	1.520 m3	6 m – ca.4,5 meter over jord med teltoverdækning ca. 6,5 m	Helstøbt beton med og grøn overdækning
K	Procestank til biogasanlæg (1.200 m3)	2016	1.200 m3	6 m – ca. 4,5 meter over jord med teltoverdækning ca. 6,5 m	Helstøbt beton med og grøn overdækning
L	Gyllebeholder (2.500 m3)	2022	2.500 m3	4 m – ca. 3 meter over jord med tankoverdækning ca. 8 meter	Grå beton elementer med grå overdækning
M	Gyllebeholder (629 m3)	1978	629 m3	3 m – ca. 2 meter over jord	Grå beton elementer
N.	Mødding	2001	Ca. 500 m2	Ca. 2,0 m	Støbt beton med afløb til fortank syd for pladsen som er forbundet med M. gyllebeholder (629 m3)
O.	Plansiloanlæg	2013 og 2021	3.471 m2 jf. BBR	Ca. 2,0 m	Støbt beton og beton elementer med afløb til opsamlingsbeholder hvorfra vandet sprinkles ud
P.	Containerhus biogasanlæg	2016	18 m2	Ca. 2,5 m	Grøn
Q.	Ny Kostald	2025	Ca. 2700 m2	Ca. 9,8 m	Gule stålplader og grønne gardiner i siderne. Gråt eternittag med lysplader.
R.	Biogasanlæg (motor)	2016			
S.	Brovægt	2022	Ca. 72 m2		Betonelement

De staldafsnit der tages ud af produktion forventes fremadrettet at skulle bruges til privat opbevaring eller lignede.

3.1.2 Dyrehold

Ejendommen er godkendt til 130 malkekøer (årsdyr, tung race) og 130 kvier (årsdyr, tung race, 0-28 mdr.) i henhold til VVM- screeningsafgørelse fra 2004.

Når den ny kostald bliver realiseret, regner ansøger med, at der vil være plads til ca. 170 køer og ca. 170 kvier på ejendommen. Ansøger ønsker dog at holde alle muligheder for ejendommen åbne og søger derfor om flexgruppen "Alle kvæg" i alle staldafsnit på nær et areal til kalve (under 6. mdr.) i E. Ungdyr, hvilket modellen med produktionsarealer tillader.

3.1.3 Produktionsarealer

Det følger af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, at der skal foretages beregninger for før og efter situationen for husdyrbruget. Der skal desuden foretages beregninger for husdyrproduktionen for 8 år siden. Derfor skal 8 årsdriften og nudriften fastsættes.

Produktionsarealerne i de eksisterende bygninger tager udgangspunkt i opmålinger lavet af ansøger og gamle tegninger. I den nye kostald (Q) og i E. Ungdyr og er der taget udgangspunkt i en tegning fra Lely og en tegning fra da stalden blev bygget. Der kan måske komme nogle småændringer ift. indretning af bygningerne, men de oplyste produktionsarealer er indsat som et max antal m2.

Staldskitserne er vedhæftet ansøgningen som bilag 5.3 og 5.4

8-års drift og nudrift

Tager udgangspunkt i produktionsarealet som det var i godkendelse fra 2004.

Areal og dyretyper fremgår af Tabel 2.

Tabel 2: Stalde, dyretype og produktionsarealer på Holmvej 12 i 8-års drift og nudrift. Tabel: Husdyrgodkendelse.dk

Nudrift		
N. Mødding	Fast	500
H. Gyllebeholder (1.415 m3)	Flydende	361
M. Gyllebeholder (629 m3)	Flydende	98
L. Gyllebeholder med overdækning (2.500 m3)	Flydende	543
I. Gyllebeholder med overdækning (2.808 m3)	Flydende	537
8 års drift		
N. Mødding	Fast	500
H. Gyllebeholder (1.415 m3)	Flydende	361
M. Gyllebeholder (629 m3)	Flydende	98
L. Gyllebeholder med overdækning (2.500 m3)	Flydende	543
I. Gyllebeholder med overdækning (2.808 m3)	Flydende	537

Ansøgt drift

I ansøgt drift søges der om én ny kostald på ca. 27,3 m x 100,9 m (ca. 2755 m2) med robotter som malkesystem. Stalden placeres syd øst for de eksisterende bygninger. I Q. Ny Kostald bliver der et produktionsareal på ca. 1350 m2 m med sengebåse og fast drænet gulv, ca. 150 m2 med sengebåse og spalter og ca. 360 m2 med dybstrøelse. Der søges til flexgrupperne hhv. "Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb", "Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)" og "Alle kvæg; dybstrøelse" så der frit kan vælges mellem dyrene indenfor denne dyregruppe. I E. Ungdyr udvides de nuværende 325 m2 med senge og spalter til også at indeholde et areal til kalve (under 6 mdr.) på dybstrøelse.

Udkast til indretning af Q. Ny Kostald og E. Ungdyr ses på Bilag 5.4. Der kan ske små ændringer ift. indretning, men produktionsarealet vil ikke blive større end det ansøgte.

For at gøre ejendommen så fleksibel som muligt, søges der til flexgruppen "Alle Kvæg" på alle produktionsarealerne på nær et areal på ca. 325 m2 i E. Ungdyr som kun er til kalve under 6. mdr.

Ansøgte produktionsarealer fremgår af Tabel 4.

Tabel 4: Stalde, dyre- og gulvtype og produktionsarealer på Holmvej 12 i ansøgt drift. Tabel: Husdyrgodkendelse.dk

Stalde og produktioner

Staldnavn	Staldstørrelse (m^2)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m^2)
Ansøgt drift						
E. Ungdyr	847	Blandet ventilation	3 m	(#744154) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	325
				(#736402) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	2	325
Q. Ny Kostald	2757	Blandet ventilation	3 m	(#744153) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	0	150
				(#741402) Flexgruppe: Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	0	1350
				(#741401) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	360
Sum						2510

3.1.4 Opbevaring og håndtering af husdyrgødning

Husdyrbrugets opbevaringsanlæg fremgår af Tabel 5.

Tabel 5: Opbevaringsanlæg samt gødningsandele i 8-årsdrift, nudrift og i ansøgt drift. Tabel: Husdyrgodkendelse.dk

3. Overblik over husdyrgødning

Opbevaringslagre

Navn	Lagertype	Yderligere oplysninger	Bedste tilgængelige opbevaringsteknik	Areal Dimension (m^2)
		Ansøgt drift		
N. Mødding	Fast			500
H. Gyllebeholder (1.415 m3)	Flydende			361
M. Gyllebeholder (629 m3)	Flydende			112
L. Gyllebeholder med overdækning (2.500 m3)	Flydende			543
I. Gyllebeholder med overdækning (2.808 m3)	Flydende			537
		Nudrift		
N. Mødding	Fast			500
H. Gyllebeholder (1.415 m3)	Flydende			361
M. Gyllebeholder (629 m3)	Flydende			112
L. Gyllebeholder med overdækning (2.500 m3)	Flydende			543
I. Gyllebeholder med overdækning (2.808 m3)	Flydende			537
		8 års drift		
N. Mødding	Fast			500
H. Gyllebeholder (1.415 m3)	Flydende			361
M. Gyllebeholder (629 m3)	Flydende			112
I. Gyllebeholder med overdækning (2.808 m3)	Flydende			537

Gødningsandele

Lagernavn	Gødningstype	Øvrige oplysninger	Areal (m^2)
		Ansøgt drift	
N. Mødding	Kvæg, heste, får og geder		500
		Nudrift	
N. Mødding	Kvæg, heste, får og geder		500
		8 års drift	
N. Mødding	Kvæg, heste, får og geder		500

Opbevaringslagre med miljøteknologi

Lagernavn	Beskrivelse af miljøteknologi	NH_3-N effekt (%)
	Ansøgt drift	
H. Gyllebeholder (1.415 m3)	Overdækning	0,0
L. Gyllebeholder med overdækning (2.500 m3)	Overdækket	50,0
I. Gyllebeholder med overdækning (2.808 m3)	Overdækning	50,0
	Nudrift	
L. Gyllebeholder med overdækning (2.500 m3)	Overdækning	50,0
I. Gyllebeholder med overdækning (2.808 m3)	Overdækning	50,0
	8 års drift	
I. Gyllebeholder med overdækning (2.808 m3)	Overdækning	50,0

Gylle vil i den fremtidige drift blive opbevaret i de eksisterende gyllebeholder på hhv. 1.415 m3, 2.808 m3, 2.500 m3 og 629 m2. Desuden rummer gyllekanalerne ca. 150 m3 i kanaler og der er forbeholderne på minimum 25 m3. Der bliver en samlet kapacitet på minimum 6.921 m3.

Da ansøger ikke ved helt præcist hvor mange dyr der kommer til at være på ejendommen samt hvordan fordelingen bliver mellem dyr på gyllesystem og dybstrøelse kan det være svært at regne på kapaciteten.

Men hvis der tages udgangspunkt i ca. 170 køer og 170 kvier bliver der en normproduktion på ca. 6129 t (inkl. afløb fra møddingsplads) jf. bilag 5.6. Der er således opbevaring til ca. 13,5 mdr. og kravet om 7 mdr's opbevaringskapacitet for økologer er således opfyldt.

De store dybstrøelsesarealer tømmes ca. 1 gang i måneden og kommer direkte i biogasanlægget eller på ejendommens møddingsplads. Dybstrøelsen ved kalvene og i kælvningsboksene tømmer efter behov ca. hver 14 dag og smides ligeledes direkte i biogasanlæg eller på møddingspladsen.

Der flyttes gylle med lastbil fra E. Ungdyr til M. Gyllebeholder (629 m3) 1 gang i ugen indenfor normal arbejdstid og dette tager ca. 5-10 min. Ved den ny stald etableres der en fortank med en elpumpe hvorfra det forventes at der skal pumpes gylle til biogasanlægget (K. Procestank, biogasanlæg) 1. gang om ugen a ca. 10 min.

Gyllen bringes ud af maskinstation. Gylle fra gyllebeholderne til gyllevognen foregår med læssekran. Pumper og maskiner vil altid være under opsyn, når de er i brug. Pumpeudstyr er forsynet med en anordning, der aktiveres efter et bestemt tidspunkt/kvantum for fortsat pumpeaktivitet, så spild undgås. Udbringning af gyllen foretages af maskinstation og der anvendes en 28 m3 gyllevogn med læssekran.

3.1.5 Drift af anlægget

Kim Westergaard står for den daglige ledelse af Holmvej 12. Den daglige drift står ansøger og en til to ansatte for. Ansøger og hans medarbejdere står også selv for en del af markarbejdet hvor de pløjer og bekæmper ukrudt. Resten af markarbejdet foregår ved hjælp fra maskinstation (gylleudbringning, såning, snitning af majs og græs)

Malkning foregår pt. i malkestald to gange om dagen a ca. 2,5 time i tidsrummet 5.00-7.30 og 15.30-18.00. Dette ændres til malkning i robotter hele døgnet ved udvidelsen.

Omkring 9.00-10.00 skrabes ned fra senge og strøs. Dette gøres med håndkraft eller strømaskine. Og halm til dybstrøelsesarealerne strøs også ca. i dette tidsrum.

Der flyttes gylle med lastbil fra E. Ungdyr til M. Gyllebeholder (629 m3) 1 gang i ugen indenfor normal arbejdstid og dette tager ca. 5-10 min. Ved den ny stald etableres der en fortank med en elpumpe hvorfra det forventes at der skal pumpes gylle til biogasanlægget (K. Procestank, biogasanlæg) 1. gang om ugen a ca. 10 min.

Mælken afhentes hver dag og tankbilen kommer pt. omkring kl. 21.00. Det er mejeriet der bestemmer afhentningstidspunkt og om det er hver eller hver anden dag og ansøger har ingen indflydelse på dette og det kan ændre sig løbende.

De store dybstrøelsesarealer tømmes ca. 1 gang i måneden og kommer direkte i biogasanlægget eller på ejendommens møddingsplads. Dybstrøelsen ved kalvene og i kælvningsboksene tømmer efter behov ca. hver 14 dag og smides ligeledes direkte i biogasanlæg eller på møddingspladsen.

Mellem kl.9.00-11.00 blandes alt foder og køres ind med fuldfodervogn og traktor, til køer og ungdyr. Foder læses med gummiged. Måske ændres dette tidspunkt pga. robotter, men altid indenfor normal arbejdstid.

Driften af anlægget er beskrevet i de følgende afsnit i denne rapport, men derudover kan der nævnes at der er følgende faste procedurer på husdyrbruget:

- Bedriftens ansatte uddannes løbende.
- Medarbejdere er orienteret om, at ejendommen er miljøgodkendt, og hvilket ansvar der dermed følger.
- Bedriften gennemgås dagligt og der holdes opsyn med dyrene, inventar, anlæg og materiel.
- Maskinparken holdes med service, og reparationer evt. udskiftninger efter behov.
- Gyllepumpning overvåges.
- Gylletank kontrolleres for flydelag og der føres logbog.
- Gylletanke kontrolleres i 10 års-kontrollen af autoriseret kontrollør.
- Der udarbejdes gødningsplaner og gødningsregnskaber på bedriften, hvor forbrug af husdyrgødning kan dokumenteres.
- Der føres journal over placering af evt. markstakke. Det tilstræbes dog at dybstrøelsen køres direkte i biogasanlægget eller på møddingspladsen.
- Arlas egenkontrol eller anden aftagers egenkontrol anvendes.
- I bedriftens driftsregnskab registreres forbrug af energi, indkøbt foder mm.
- Autoriseret el-installatør laver 5. årligt gennemsyn af ejendommens el-installationer.
- Der er sundhedsrådgivning hver anden måned.
- Der er ydelseskontrol hver anden måned.
- Malkeanlægget gennemgås 2 gange årligt
- Ensilageprøver udtages efter behov af kvægbrugskonsulent
- Foderplan laves efter behov af kvægbrugskonsulent
- Affald håndteres i henhold til gældende regler og bortskaffes så vidt muligt til kommunens genbrugsstation.
- Rengøring i og omkring siloer og bygninger foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold.
- Der praktiseres generelt godt landmandskab til dels for naboer og omkringboende.

3.2 Bygningsmæssige ændringer og anlægsarbejde (B2, E1a, E1c, F1b)

Ansøgning ønsker at fremtidssikre sin bedrift ved at bygge en ny kostald til køer på ca. 27,3 m x 100,9 m (ca. 2755 m2) med robotter som malkesystem. Stalden placeres syd øst for de eksisterende bygninger. Derudover ønsker ansøger at udvide produktionsarealet i den eksisterende ungdyrsstald. Da ejendommen ligger meget tæt på et stort Natura2000 område tages flere af de gamle staldafsnit ud af brug. Den nye Kostald placeres så den overholder depositionskrav til Natura2000 habitatnatur nord vest for ejendommen.

3.3 Produktionsmæssig sammenhæng med andre landbrug (A5, B3, E1c)

Der er ingen produktionsmæssig sammenhæng med andre landbrug.

3.4 Husdyrbruget og det ansøgtes beliggenhed samt generelle afstandskrav (B4, C1c, F1a)

Planforhold, landskab og naturarv

Husdyrbruget er placeret i landzone ca. 1450 m nord øst for Kliplev i Aabenraa Kommune. Den ny Kostald etableres i tilknytning til den eksisterende bygningsmasse. Udvidelsen er erhvervsmæssig nødvendig med den begrundelse, at de nuværende staldanlæg ikke lever op til kravene i Lov om hold af kvæg. Samtidig ønskes eksisterende og nye staldanlæg udnyttet optimalt med en vis andel af fleksibilitet samtidig med at godkendelsen anses nødvendig for ejendommens drift og overlevelse, idet det er nødvendigt at optimere ejendommens indtjening, for at kunne overleve i branchen. Ved opførelse af en ny kostald og udvidelsen af produktionsarealet i E. Ungdyr

Selve ejendommen ligger i landzone i det åbne land udenfor lokal- eller kommuneplanlagte områder. Området er præget af spredt bebyggelse med mindre gårde og boliger mellem hinanden. Nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt er Holmvej 14 der ligger ca. 370 m nord øst for ejendommen. Nærmeste samlede bebyggelse er beliggende i Kliplev ca. 1600 m syd vest for ejendommen (Skolegade 24) og nærmeste byzone er ligeledes placeret ved Kliplev ca. 1450 m2 syd vest for ejendommen.

Området omkring Holmvej 12 er kuperet hvor højdekurven svinger fra 36 mod vest til 60 længere mod øst jf. figur 2.

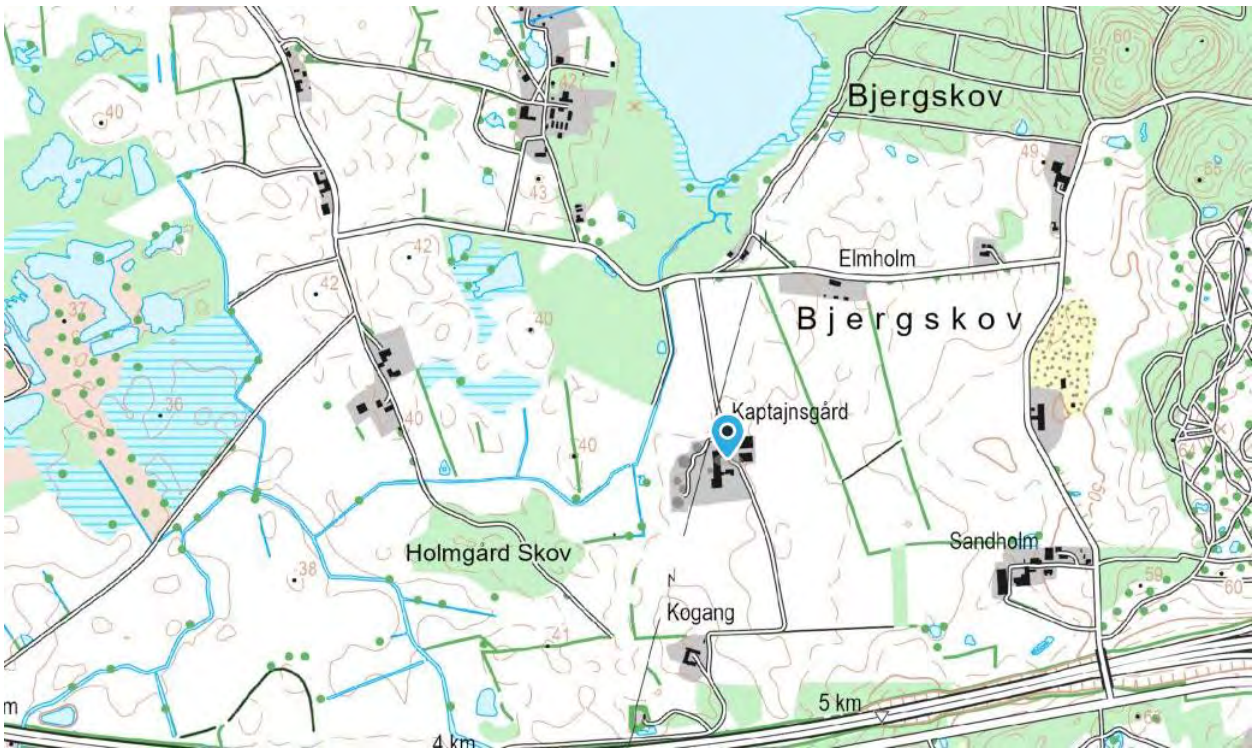

Figur 2: Kort fra arealinfo.dk

Bygningernes højde varier lidt, hvor G1. Garage og A. Kalve- og Kælvningsafdeling er lavest med sine ca. 3 m og Q. Ny Kostald bliver fremover den højeste bygning med en benhøjde på ca. 4 meter, en totalhøjde på 9,8 m og taghældningen bliver 20 grader. Taghældningerne på ejendommen ligger på mellem 15-45 grader.

Som udgangspunkt er de bygningerne hold i gule mursten og/eller gule stålplader med gråt eternittag. Den ny kostald forventes ligeledes at blive opført med gule stålplader og gråt eternittag med lysplader i. Alle bygninger har naturlig ventilation, men ansøger ønsker at have mulighed for at indsætte nogle ventilatorer hvis dette skulle findes nødvendigt og ventilationssystemet i husdyrgodkendelse.dk er derfor indsat som blandet. I de gamle staldanlæg som tages ud af produktion, var det også en kombination mellem naturlig og mekanisk ventilation. Ved blandet ventilation er det worst case scenariet der skal tages udgangspunkt i og det er naturligt ventilation i ansøgt drift. Efter aftale med kommune er der derfor indsat naturlig ventilation i E. Ungdyr og Q. Ny Kostald med en kildehøjde på 3 m og i de stalde som tages ud, hvor der er blandet ventilation, sættes kildehøjden til 6 m.

Ejendommen ligger tilbagetrukket ca. 350 m fra Holmvej, som er en mindre landevej. Den ny kostald kommer til at ligge ca. 430 m fra Holmvej. Der er ingen levende hegn ud mod Holmvej (mod nord), men på den anden side af Holmvej og mod nord vest er der et større moseområde tilvokset med træer. Mod øst og syd er der levende hegn og mod vest er der både levende hegn samt et mindre skovområde. Ejendommen fremstår ikke særlig synlig i landskabet og dette vil heller ikke være tilfældet for ved etablering af den nye stald, så der er ikke planlagt yderlige beplantning. Der er 1 indkørsler til ejendommen samt et par interne markveje.

Ejendommen er beliggende i et randmorænelandskab, der domineres af store naturområder med sø, mose og skov bl.a. Hostrup sø mod nord (ca. 500 m), Store Søgård Sø mod sydøst (ca. 1.000 m) og et større moseområde mod øst (ca. 900 m). Alle områder er udpeget som Natura 2000. Jordtypen på ejendommens arealer er domineret af smeltevandsand og – grus samt en del store sten i undergrunden. Jf. figur 2

Ejendommen og nogle af udbringningsarealer ligger indenfor et nitratfølsomt indvindingsområde og et område med særlige drikkevandsinteresse. Da ejendommen allerede drives økologisk, vurderes det, at der allerede er indarbejdet forholde der påskønner disse forhold.

I kommuneplanen 2015-2026 er ejendommen placeret i en firkant med særlige økologiske forbindelser (b.la. Hostrup Å og Bjerndrup Mølleå) og indenfor et potentielt naturbeskyttelsesområde jf. nedenstående figur 3.

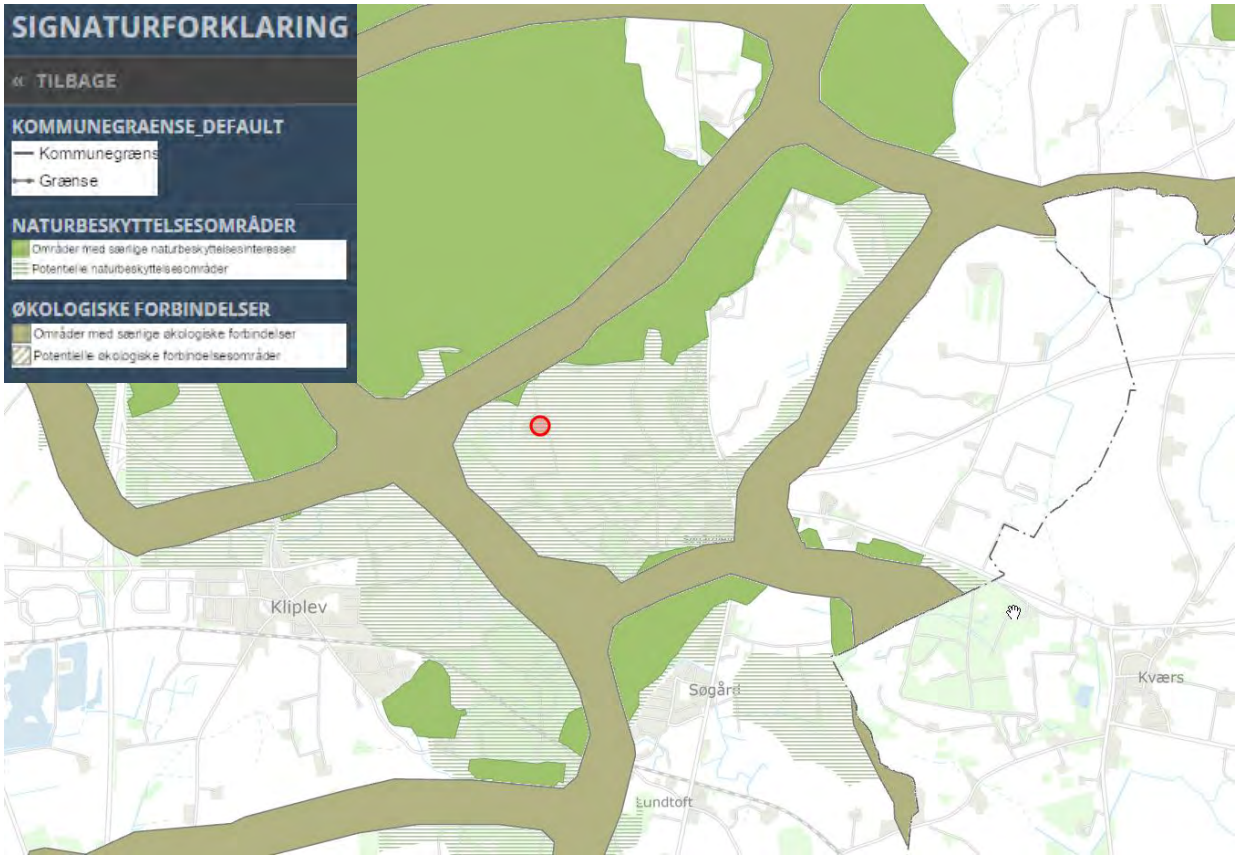

Figur 3: Kort fra kommuneplan 2015-2026. – korttema biologisk mangfoldighed.
https://aabenraa.viewer.dkplan.niras.dk/plan/7#/1177

Det fremgår desuden af kommuneplanen at ejendommen er placeret i et område der er udpeget som særlige værdifulde landbrugsområde jf. nedenstående figur 4.

Figur 4: Kort fra kommuneplan 2015-2026 – korttema Landbrug.
https://aabenraa.viewer.dkplan.niras.dk/plan/7#/1177

Det fremgår også af nednestående figur 5, at ejendommen er beliggende indenfor et områder der er udpeget som et værdifuldt landskab (bevaringsværdige landskaber) samt et værdifuldt geologisk område og både nord og syd for ejendommen er der udpeget Natur2000 fuglebeskyttelsesområder jf. kommuneplan 2015-2026.

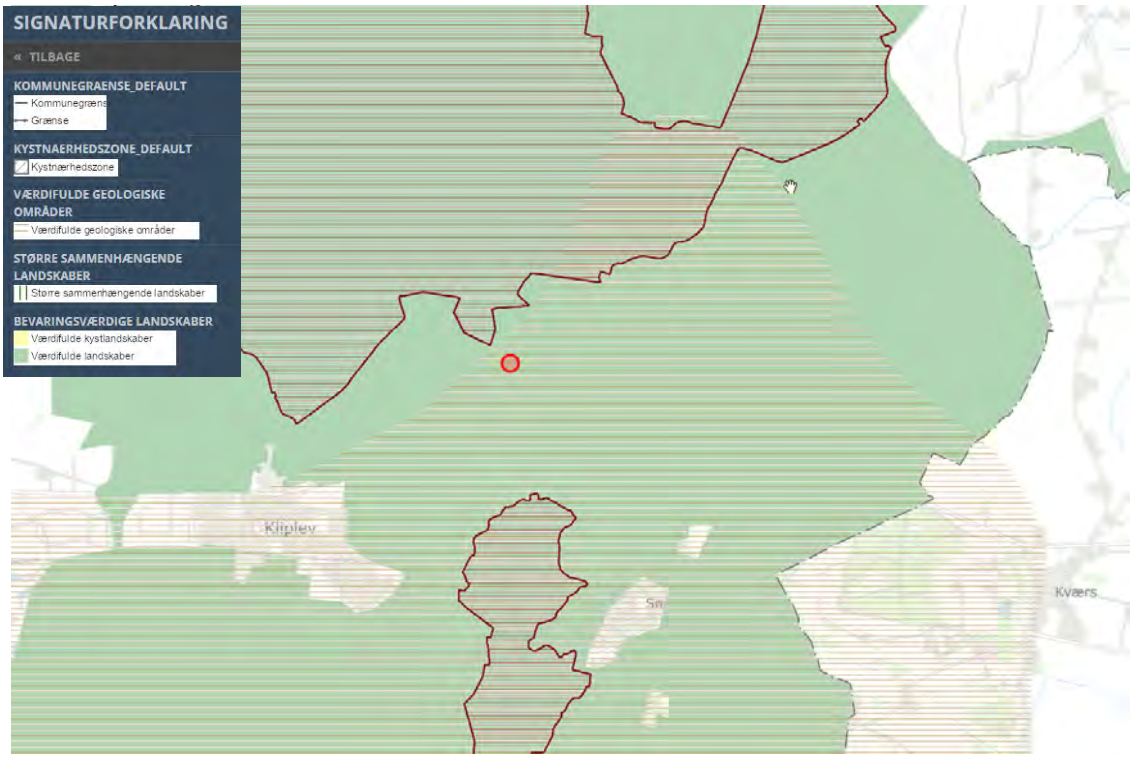

Figur 5: Kort fra kommuneplan 2015-2026 – Landskab.
https://aabenraa.viewer.dkplan.niras.dk/plan/7#/1177

Mod vest løber det beskyttede vandløb Hostrup Å.

Der er flere § 3 beskyttede arealer indenfor de nærmeste ca. 1000 m. Både §3 sø, mose, eng og overdrev.

Det nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde, som er ammoniakfølsomt er beliggende ca. 260 m fra E. Ungdyr mod nord vest. Dette er et moseområde beliggende syd for Hostrup Sø. Området er den del af Natura 2000 området (95) Hostrup Sø, Assenholm Mose og Felsted Vestermark (Habitatområde H. 84 og Fuglebeskyttelsesområde F 58).

Nærmeste kategori 1 natur er noget habitatnatur ved moseareal syd for Hostrup Sø, som ligger ca. 260 m syd vest for ejendommen. Mosen er en del af Natura 2000 området (95) Hostrup Sø, Assenholm Mose og Felsted Vestermark (Habitatområde H. 84 og Fuglebeskyttelsesområde F 58).

Nærmeste kategori 2 natur er et overdrev beliggende ca. 600 m syd for ejendommen.

Nærmeste kategori 3 natur er en del af før omtalte mose beliggende er beliggende ca. 110 m nord vest for ejendommen.

Den nærmeste potentielle ammoniakfølsomme skov er ligeledes beliggende ca. 110 m nord vest for ejendommen sammen med moseområdet.

Ejendommen er beliggende indenfor et opland til sårbar Natura2000-områder.

I nedenstående figur 6 ses placeringer af fortidsminder og beskyttede sten- og jorddiger i området omkring ejendommen. Der ses ingen fortidsminder og beskyttede sten- og jorddiger i umiddelbar nærhed af ejendommen.

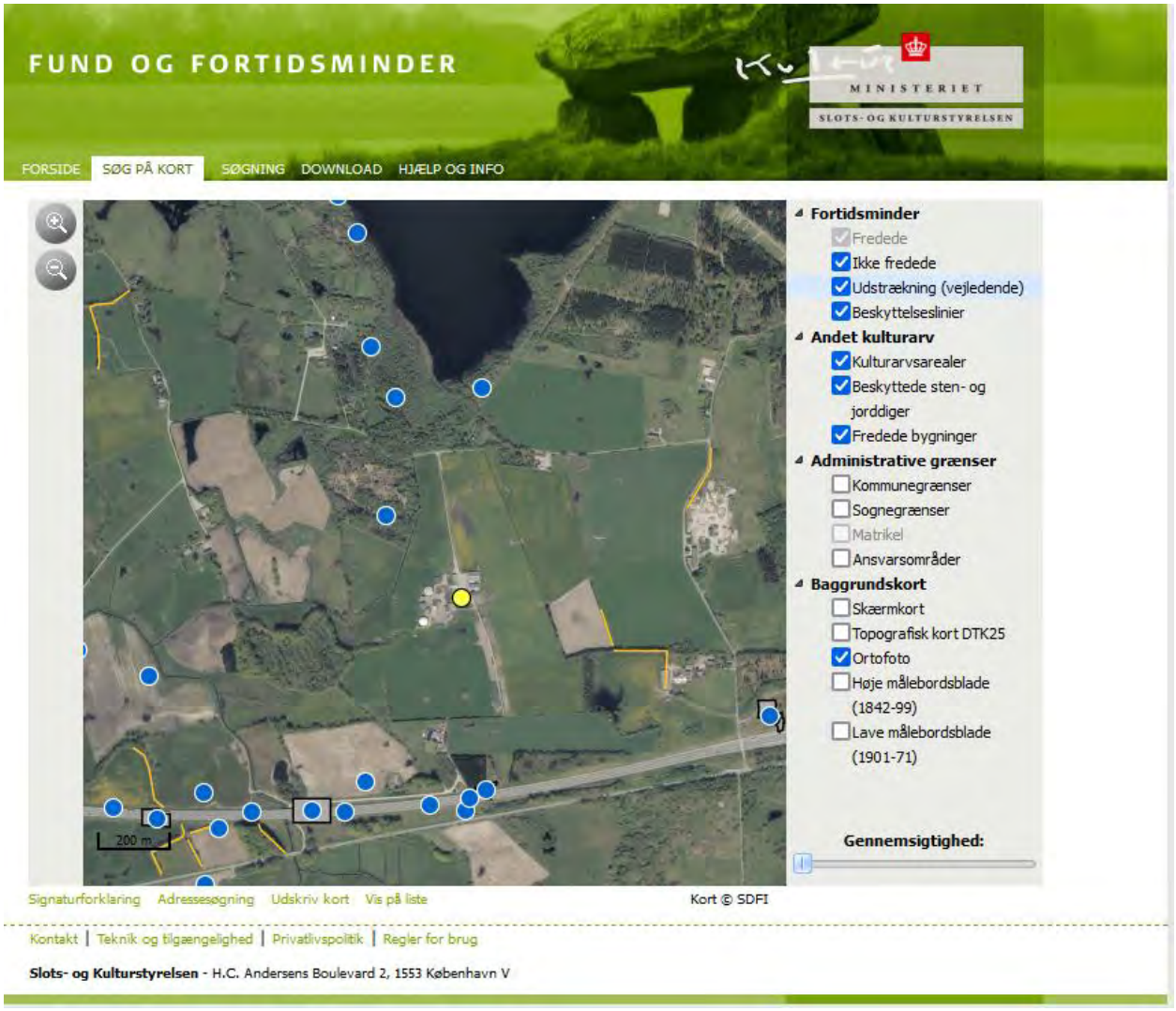

Figur 6: Placering af fredede (rød) og ikke-fredede (blå) fortidsminder i nærheden af husdyrbruget på Holmvej 12 Kilde: http://www.kulturarv.dk/fundogfortidsminder/Kort/

3.4.1 Generelle afstandskrav (B4)

Ejendommen ligger i landzone i det åbne land udenfor lokal- eller kommuneplanlagte områder jf. figur 7. Landskabet omkring bedriften er præget af landbrugsdrift med en del læhegn og spredt bebyggelse med mindre gårde og boliger mellem hinanden.

Nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt er Holmvej 14 der ligger ca. 370 m nord øst for ejendommen. Nærmeste samlede bebyggelse er beliggende i Kliplev ca. 1600 m syd vest for ejendommen (Skolegade 24) og nærmeste byzone er ligeledes placeret ved Kliplev ca. 1450 m2 syd vest for ejendommen.

Alle afstandskrav er overholdt på nær afstandskravet for markvandsboring med DGU nr. 168.696 som kommer til at ligge ca. 20 m vest for den ny kostald og der søges derfor om dispensation til dette afstandskrav. Ligeledes har man under sagsbehandlingen fundet ud af, at markvejen der går igennem matriklen hvor den nye stald ønskes placeret er tinglyst med en vejadgang og den skal derfor behandles som en privat fællesvej. Da den nye stald placeres ca. 4 meter fra vejen søges der derfor også om dispensation til dette afstandskrav.

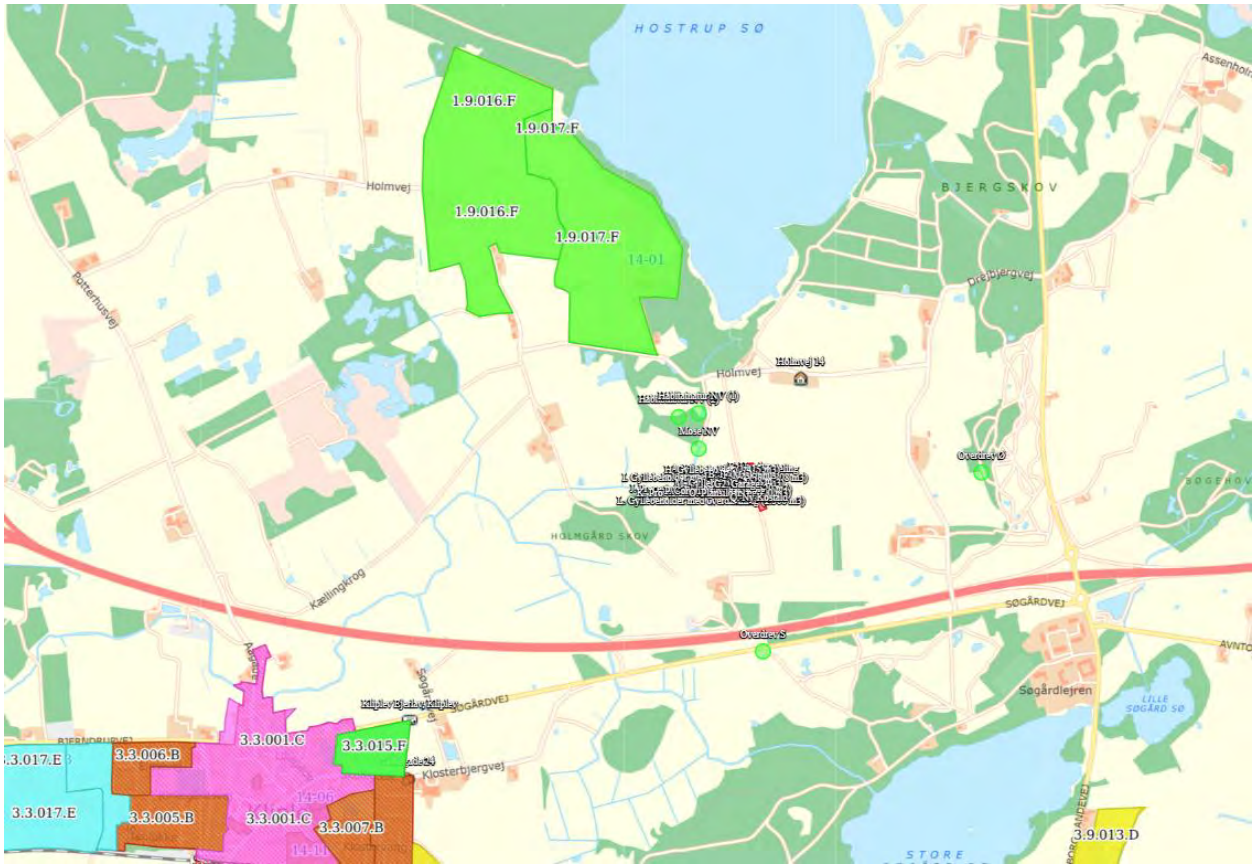

Figur 7: Kort fra Husdyrgodkendelse.dk

Tabel 6: Afstandskrav til kommune-, lokalplaner og nabobeboelse § 6 i husdyrloven:

Afstandskrav til	Afstandskrav	Afstand	Nærmeste anlæg
Eksisterende eller ifølge kommuneplanens fremtidigt byzone	50 m	Ca. 1.450 m	Byzone planlagt til idrætsområde i den nord øste udkant af Kliplev (14-03)

Eksisterende eller ifølge kommuneplanens fremtidigt sommerhusområde	50 m	Ca.13,5 km	Eksisterende sommerhusområde i Rendbjerg
Lokalplanlagt område (bolig, erhverv, rekreative formål etc.)	50 m	Ca.530 m	Lokalplaner i Hostrup Sø med rekreative formål til øje. (14-01)
Nabobeboelse uden landbrugspligt	50 m	Ca. 370 m	Holmvej 14

Tabel 7: Generelle afstandskrav - § 8 i husdyrloven, der måles fra nye og ændrede anlæg dvs. E. Ungdyr og Q. Ny stald:

Afstandskrav til	**Afstandskrav**	**Afstand**	**Nærmeste anlæg**
Ikke almene vandforsyningsanlæg	25 m	Ca. 53 m til drikkevandsboring og ca. 20 m til markvandsboring fra den ny kostald	Drikkevandsboring med DGU nr. 168.759 og markvandsboring med DGU nr. 168.696 der begge ligger øst for eksisterende D. Kostald/ungdyr. Der er tidligere opnået dispensation fra afstandskravet på 25 m til drikkevandsboringen. Den nye Kostald kommer til at ligge ca.20 m vest for markvandsboringen og der søges derfor om dispensation til dette afstandskrav.
Almene vandforsyningsanlæg	50 m	> 2.000 m	Padborg Vandværk syd øst for ejendommen
Vandløb (herunder dræn)	15 m	Ca. 200 m vest for E. Ungdyr og ca. 245 m vest for Q. Ny kostald	Vandløbet Hostrup Å løber vest for ejendommen,
Søer (større end 100m2)	15 m	Ca. 210 m vest for E. Ungdyr og ca. 220 m vest for Q. Ny kostald	Sø beliggende vest for ejendommen.
Offentlig vej	15 m	Ca. 350 m nord for E. Ungdyr og ca. 430 m nord for Q. Ny kostald	Holmvej nord for ejendommen.
Privat fællesvej	15 m	Ca. 4 m fra Q Ny kostald	Markvej på samme matrikel som den ny

			kostald ønskes opført. Denne er dog registreret med vejret og skal derfor behandles som en privat fællesvej og der søges derfor om dispensation til afstandskravet hertil.
Levnedsmiddelvirksomhed	25 m	>25 m	Der er ingen levnedsmiddelvirksomhed inden for afstandskravet.
Beboelse på samme ejendom	15 m	Ca. 32 m	Fra stuehus til den ny kostald.
Naboskel	30 m	Ca. 190 m nord vest for E. Ungdyr og ca. 250 m nord vest for Q.	Til mosematrikel nord vest for ejendommen

Der søges om dispensation til placering af Q. ny stald i en afstand af ca. 20 m fra markvandsboringen med DGU nr. 168.696. Det har været meget vanskeligt at finde en god placering til den nye stald på grund af ammoniakfordampningen til kategori 1 naturen mod nord vest, som ikke må være højere end 0,7 Kg N/ha/år i naturpunktet og det har derfor været nødvendigt at tage flere eksisterende staldanlæg ud af drift samtidig med, at den ny stald placeres så lang væk som muligt fra kategori 1 naturen samtidig med, at stalden stadig vil ligge i tilknytning til den eksisterende bygningsmasse. Der er regnet på rigtig mange placeringer og ansøger ønskede fra staten at den ny stald skulle placeres parallelt med det eksisterende maskinhus, men dette har ikke kunne lade sig gøre og stalden placeres derfor ca. 28 m syd for maskinhuset parallelt med markvejen der fører mod syd, langs en eksisterende interne markvej og dermed ca. 20 m fra den omtalte markvandsboring. Denne placering er den eneste mulighed, hvis der stadig skal være harmoni i ejendommen og der ikke skal køres for lang med foder mv. Ansøger har derfor prioriteret at den ny kostald kommer til at ligge så tæt som muligt på de eksisterende bygninger for at opnå det bedste arbejdsklima og lette flytningen af dyr mellem de forskellige staldafsnit.

Ligeledes har man under sagsbehandlingen fundet ud af, at markvejen der går igennem matriklen hvor den nye stald ønskes placeret er tinglyst med en vejadgang og den skal derfor behandles som en privat fællesvej. Da den nye stald placeres ca. 4 meter fra vejen søges der derfor også om dispensation til dette afstandskrav.

3.4.2 Bygningsmæssige ændringer i forhold til landskab (B2, E1a, F1a, F2)

Ejendommen er beliggende i et randmorænelandskab, der domineres af store naturområder med sø, mose og skov bl.a. Hostrup sø mod nord (ca. 500 m), Store Søgård Sø mod sydøst (ca. 1.000 m) og et større moseområde mod øst (ca. 900 m). Alle områder er udpeget som Natura 2000. Jordtypen på ejendommens arealer er domineret af smeltevandsand og – grus samt en del store sten i undergrunden.

Ejendommen ligger som før nævnt i et kuperet terræn og tilbagetrukket ca. 350 m fra Holmvej, som er en mindre landevej. Den ny kostald kommer til at ligge ca. 430 m fra Holmvej. Der er ingen levende hegn ud mod Holmvej (mod nord), men på den anden side af Holmvej og mod nord vest er der et større moseområde tilvokset med træer. Mod øst og syd er der levende hegn og mod vest er der både levende

hegn samt et mindre skovområde. Ejendommen fremstår ikke særlig synlig i landskabet og dette vil heller ikke være tilfældet for ved etablering af den nye stald, så der er ikke planlagt yderlige beplantning. Der er 1 indkørsler til ejendommen samt et par interne markveje.

Jf. tidligere afsnit, så er ejendommen ikke beliggende indenfor bygge- og beskyttelseslinjer og produktionsanlægget overholder § 6 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, vedrørende forbudszoner på nær afstandskravet til eksisterende markvandsboring der kommer til at ligge ca. 20 m vest for den ny Kostald. Der søges derfor om dispensation til dette afstandskrav.

Hostrup Å løber vest for ejendommen og lige nord vest for ejendommen er der også et § 3 engareal, som bruges til afgræsning.

Der flere § 3 beskyttede arealer indenfor de nærmeste ca. 1000 m. Både §3 sø, mose, eng og overdrev.

Det nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde, som er ammoniakfølsomt
er beliggende ca. 260 m fra E. Ungdyr mod nord vest. Dette er et moseområde beliggende syd for Hostrup Sø. Området er den del af Natura 2000 området (95) Hostrup Sø, Assenholm Mose og Felsted Vestermark (Habitatområde H. 84 og Fuglebeskyttelsesområde F 58).

Nærmeste kategori 1 natur er noget habitatnatur ved moseareal syd for Hostrup Sø, som ligger ca. 260 m syd vest for ejendommen. Mosen er en del af Natura 2000 området (95) Hostrup Sø, Assenholm Mose og Felsted Vestermark (Habitatområde H. 84 og Fuglebeskyttelsesområde F 58).

Nærmeste kategori 2 natur er et overdrev beliggende ca. 600 m syd for ejendommen.

Nærmeste kategori 3 natur er en del af før omtalte mose beliggende er beliggende ca. 110 m nord vest for ejendommen.

Den nærmeste potentielle ammoniakfølsomme skov er ligeledes beliggende ca. 110 m nord vest for ejendommen sammen med moseområdet.

Ejendommen er beliggende indenfor et opland til sårbar Natura2000-områder og et område med særlige drikkevandsinteresser.

Der er ikke andre ejendomme med husdyrproduktion indenfor 300 m.

Vurdering

Holmvej 12, 6200 Aabenraa er i henhold til Kommuneplan 2015-2026 placeret i landzone og mellem flere økologiske forbindelser (b.la. Hostrup Å og Bjerndrup Mølleå) , men selve ejendommen ligger udenfor denne udpegning. Derudover ligger ejendommen i et område der er udpeget som potentielt naturbeskyttelsesområde, bevaringsværdigt landskab (værdifuldt landskab), et værdifuldt geologisk område samt et område der er udpeget som særligt værdifuldt landbrugslandskab

Ingen af ovenstående udpegninger vurderes at være en hindring for den ønskede udvidelse, da der i retningslinjerne til kommuneplanen, som er listet op herunder, står følgende vedr. punkterne hvilket vurderes at være foreneligt med placeringen og udforingen af den nye stald.

<u>Retningslinjer potentielle naturbeskyttelsesområder:</u>

"Aabenraa Kommune har udpeget områder til Potentielle naturbeskyttelsesområder som vist på kortet. Inden for disse områder skal der, ved ændringer af arealanvendelsen til andre formål end jordbrug, tages hensyn til naturinteresserne. Eksisterende natur skal bevares og mulighederne for at genskabe nye naturarealer bør ikke forringes."

Da den ny stald kommer til at ligge i tilknytning til eksisterende bebyggelse, vurderes det, at dette forhold er opfyldt.

Retningslinjer værdifulde landskaber:

" Byggeri, der er erhvervsmæssigt nødvendigt for landbrugs- og skovbrugsejendomme, skal som udgangspunkt opføres i tilknytning til eksisterende bygninger"

Da den ny stald kommer til at ligge i tilknytning til eksisterende bebyggelse, vurderes det, at dette forhold er opfyldt.

Retningslinjer værdifulde geologiske områder:

" Inden for områder udpeget som Værdifulde geologiske områder, skal byggeri og anlægsarbejder, tekniske anlæg, beplantning, kystsikring m.m. søges udformet, så de understøtter landskabets dannelsesformer. Værdifulde geologiske områder er vist på kortet.

Byggeri og anlægsarbejder, beplantning m.v., som kan sløre de geologiske landskabstræk, skal så vidt muligt undgås."

Da den ny stald kommer til at ligge i tilknytning til eksisterende bebyggelse, vurderes det, at dette forhold er opfyldt.

Retningslinjer særlige værdifulde landbrugsområder:

" Når landbrugsjord i særligt værdifulde landbrugsområder inddrages til andre formål end jordbrug, skal det dokumenteres, at der er taget de størst mulige hensyn til landbruget. I de særligt værdifulde landbrugsområder gælder desuden de retningslinjer, som er anført under Alle landbrugsjorder. De særligt værdifulde landbrugsområder er vist på kortet.

Nye arealudlæg til andre formål end jordbrug kræver en planlægningsmæssig og funktionel begrundelse, hvis det sker i særligt værdifulde landbrugsområder"

Den valgte placering af det ny staldanlæg (en fremtidssikring af ejendommen) i et særligt værdifuldt landbrugsområde taler for en fortsat jordbrugsmæssig produktion på arealerne fremover.

Alternative placeringer har været oppe og vende samt brugen af de eksisterende staldanlæg. Ejendommen begrænses dog af ammoniakfordampningen til kategori 1 naturen mod nord vest som ikke må være højere end 0,7 Kg N/ha/år i naturpunktet og det har derfor været nødvendigt at tage flere eksisterende staldanlæg ud af drift samtidig med at den ny stald placeres så lang væk som muligt fra kategori 1 naturen samtidig med at stalden stadig vil ligge i tilknytning til den eksisterende bygningsmasse. Der er regnet på rigtig mange placeringer og ansøger ønskede fra staten at den ny stald skulle placeres parallelt med det eksisterende maskinhus, men dette har ikke kunne lade sig gøre og

stalden placeres derfor ca. 28 m syd for maskinhuset parallelt med markvejen der fører mod syd. Denne er den eneste mulighed hvis der stadig skal være harmoni i ejendommen og der ikke skal køres for lang med foder mv. Ansøger har derfor prioriteret at den ny kostald kommer til at ligge så tæt som muligt på E. Ungdyr og foderopbevaring som muligt for at opnå det bedste arbejdsklima og lette flytningen af dyr mellem de forskellige staldafsnit. Der bliver ca. 28 m mellem det eksisterende F. Maskinhus og den Q. Ny Kostald.

Da alle nyopførelserne vil foregå i tilknytning til den eksisterende bebyggelse, vurderes det, at disse ikke vil have indflydelse på det omkringliggende landskab og det er ansøgers vurdering, at det samlede bygningsanlæg – efter udbygningen af det ansøgte – vil fremstå som en driftsmæssig enhed. Der er allerede etableret mange levende hegn omkring ejendommen, så sammen med det skovtilplantede moseområde mod nord er det ansøgers vurdering at ejendommen derfor fortsat ikke fremstå særlig tydelig i landskabet. Det vurderes tillige, at de nye bygninger ikke ændrer væsentligt på landskabet. Det vurderes derfor samlet, at udvidelsen og de deraf følgende ændringer i området ikke vil have negativ betydning for de landskabelige interesser eller være i strid med beliggenheden i et område med særlige drikkevandsinteresser.

3.4.3 Kommunen vurderer, Bilag IV arter (B5, D1c)

Bilag IV arter er arter, der fremgår af bilag IV i EU's habitatdirektiv. De beskrives som strengt beskyttede arter. Det betyder, at arternes yngle- og rasteområder ikke må beskadiges eller ødelægges.

Aabenraa Kommune har i andre miljøgodkendelser for landbrug i nærheden lavet en vurdering af forekomsten af bilag IV arter i området. Herud af fremgår det, at Kommunen har registreret flere, flagermusarter, paddearte, odder mm. omfattet af artsfredning eller optaget på nationale eller regionale rødlister i nærheden, så det vurderes at nogle arter med meget stor sandsynlighed forekommer i området.

Der er indhentet data af bilag IV arter fra Miljøportalen (jf. figur 8).

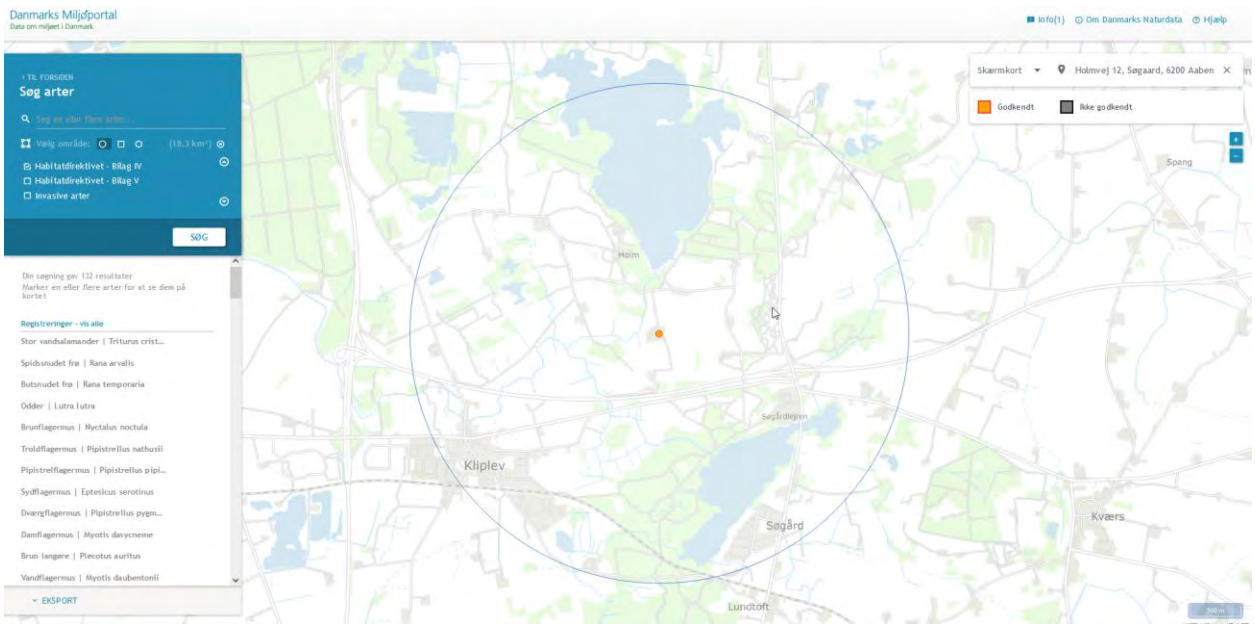

Figur 8: Registrering af Bilag IV-arter i området fra Danmarks miljøportal. Kort: http://naturdata.miljoeportal.dk

Jf. ovenstående figur 8, så er der fejl i de viste registreringer, da der fremgår andre arter end bilag IV arter af søgningen. Men der er i hvert fald registreret, odder, en lang række af frøer (bl.a. spidssnudet frø og stor vandsalamander), flagermus (Brunflagermus og Troldflagermus) og fugle (bl.a. havørn og Rørhøg) indenfor den blå cirkel. Dette betyder dog ikke, at der ikke er andre bilag IV arter i nærheden af ejendommen, da det må formodes, at området kan være potentielt levested for bilag IV arter.

Det vurderes fortsat, at produktionen på ejendommen ikke vil have negativ indflydelse på ovennævnte arter, da der ikke ændres på vandhuller, fortidsminder, sten- og jorddiger eller andre potentielle levesteder for padder eller krybdyr. Der fjernes som udgangspunkt ikke gamle bygninger og der fældes ikke store træer, der kunne være levested for flagermus. Der sker med andre ord ikke fysiske ændringer i forbindelse med projektet, der kan være til skade for bilag IV-arter eller andre fredede eller rødlistede arter.

Det vurderes derfor, at det ansøgte projekt ikke vil forringe eller beskadige yngle- og rasteområder for arter opført på habitatdirektivets bilag IV eller andre beskyttede arter.

3.5 Ammoniakemission og -deposition (B5, B4, E1b, E1c)

Ud fra oplysningerne om størrelsen af produktionsarealerne, dyre- og gulvtype i ansøgt drift, nudrift og inden for de sidste 8 år samt oplysninger om miljøteknologier beregnes husdyrbrugets ammoniakemission i de tre drifter.

Tabel 7: Ammoniakemission fra staldafsnit, opbevaringslagre og total fra husdyrbruget. Tabel: Husdyrgodkendelse.dk

Ansøgning (247696) | Stalde og produktioner

Tegn og navngiv staldafsnit på kortet. Klik herefter på Listevisning for at oprette produktionsarealer med staldsystem og dyretype samt evt. miljøteknologi. Resultater af ammoniakberegninger kan ses under fanen "Resultater".

Kort | Listevisning | Resultater | Kort i fuld skærm

Samlet ammoniakemission fra husdyrbruget (stald og lager)

Drifttype:	Ammoniakemission fra staldafsnit (kg NH_3-N/år)	Ammoniakemission fra lagre (kg NH_3-N/år)	Ammoniakemission fra husdyrbruget (kg NH_3-N/år)
Ansøgt drift	2265,1	579,9	2845,0
Nudrift	1745,6	579,9	2325,5
8 års-drift	1745,6	579,9	2325,5

Resultater fra staldafsnit

3.5.1 Miljøteknologier og indsatte virkemidler (F5g)

I den nye kostald etableres der som udgangspunkt faste drænede gulve, et lille areal med spalter og dybstrøelse. Da der er teltoverdækning på to af gyllebeholderene kan det lade sig gøre at overholde BAT-kravet.

3.5.2 Naturpunkter (B5, E1b)

Husdyrbrugets ammoniakemission må ikke give anledning til væsentlige påvirkninger af naturområder, der er beskyttet af europæisk lovgivning (Natura2000 områder) eller efter dansk lovgivning, eller som kan være leve- eller ynglelokaliteter for særligt beskyttede dyrearter (bilag IV arter).

Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen klarificer naturen i kategori 1, 2 og 3 natur og fastsætter beskyttelsesniveauer som fremgår af dennes § 26-29

Ammoniak adskiller sig fra de fleste andre kvalstofforbindelser ved at tørdeponere hurtigt. Derfor vil ammoniakdepositionen være signifikant størst tæt pa stald og gødningslager, som er kilden til forureningen. Beregninger fra Danmarks Miljøundersøgelser, Afdeling for Atmosfærisk Miljø viser, at hovedparten af ammoniakmængden vil nedfældes indenfor 1.000 meter fra kilden.

Naturarealerne beliggende indenfor 1.000 meter af anlægget, omfatter både en masse kategori-1 natur, kategori-3 natur og der er også en del § 3-beskyttede naturarealer.

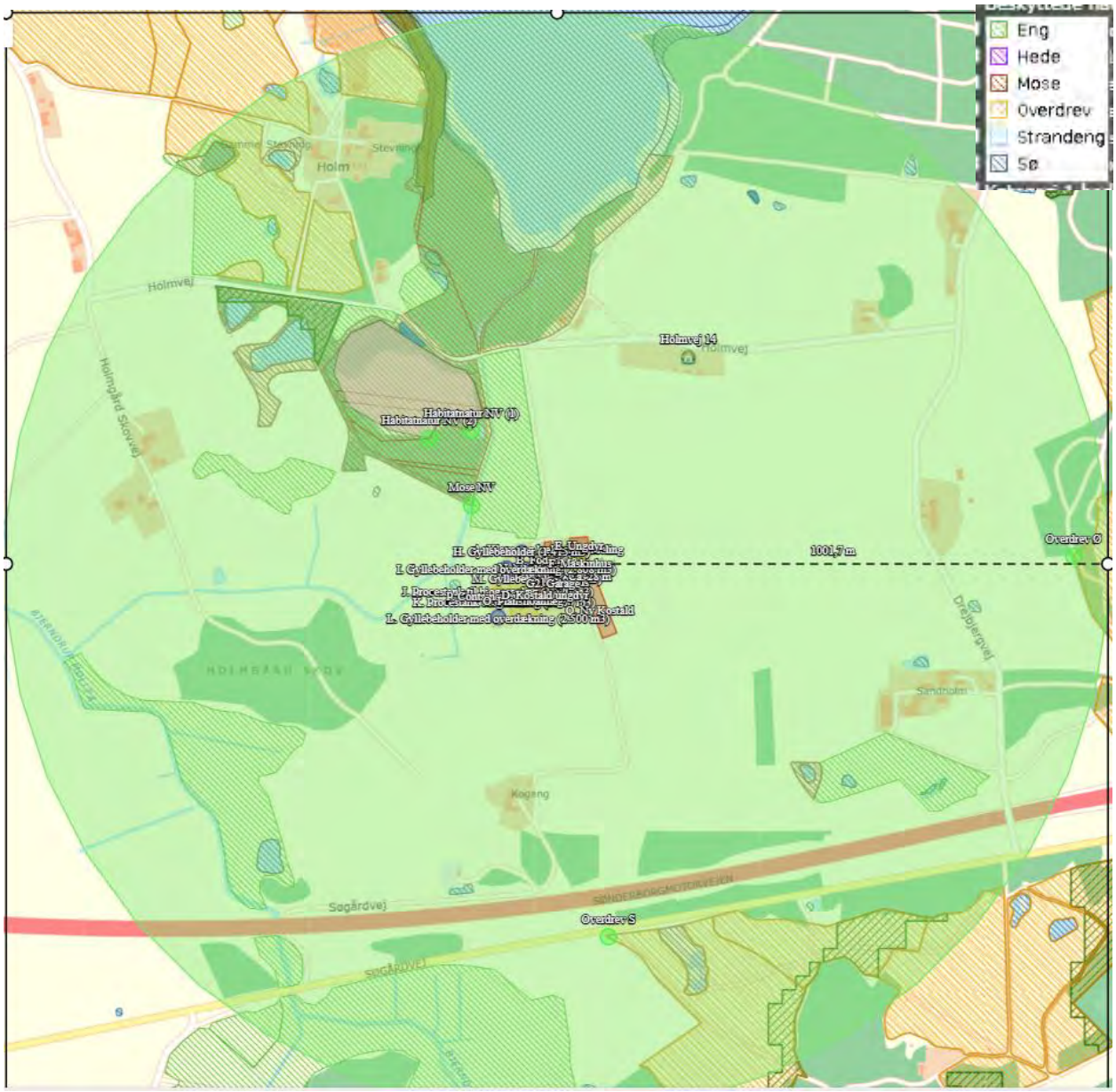

Figur 9: Placering af nærliggende naturområder omfattet af husdyrbruglovens § 7. Den grøn markering angiver en radius på 1.000 meter omkring anlægget. Kort fra husdyrgodkendelse.dk

Tabel 8: Ammoniakdeposition (kg N/ha/år) ved naturområder i nærheden af husdyrbruget. Af tabellen fremgår både total deposition og merdeposition til nudriften og 8-års driften. Tabel:

Husdyrgodkendelse.dk Det nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde, som er ammoniakfølsomt

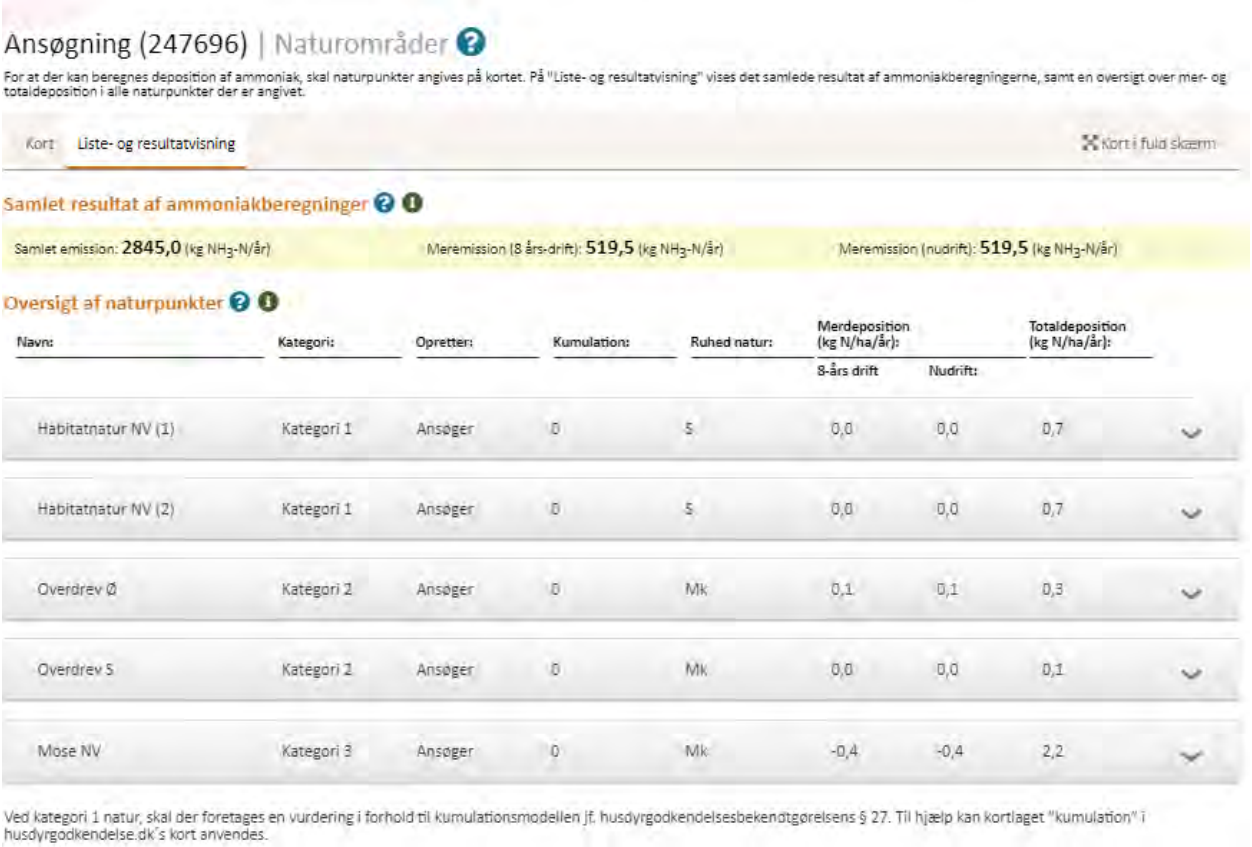

Ansøgning (247696) | Naturområder

For at der kan beregnes deposition af ammoniak, skal naturpunkter angives på kortet. På "Liste- og resultatvisning" vises det samlede resultat af ammoniakberegningerne, samt en oversigt over mer- og totaldeposition i alle naturpunkter der er angivet.

Kort | Liste- og resultatvisning | Kort i fuld skærm

Samlet resultat af ammoniakberegninger

Samlet emission: 2845,0 (kg NH_3-N/år) Meremission (8 års-drift): 519,5 (kg NH_3-N/år) Meremission (nudrift): 519,5 (kg NH_3-N/år)

Oversigt af naturpunkter

Navn:	Kategori:	Opretter:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år): 8-års drift	Merdeposition (kg N/ha/år): Nudrift:	Totaldeposition (kg N/ha/år):
Habitatnatur NV (1)	Kategori 1	Ansøger	0	5	0,0	0,0	0,7
Habitatnatur NV (2)	Kategori 1	Ansøger	0	5	0,0	0,0	0,7
Overdrev Ø	Kategori 2	Ansøger	0	Mk	0,1	0,1	0,3
Overdrev S	Kategori 2	Ansøger	0	Mk	0,0	0,0	0,1
Mose NV	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	-0,4	-0,4	2,2

Ved kategori 1 natur, skal der foretages en vurdering i forhold til kumulationsmodellen jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 27. Til hjælp kan kortlaget "kumulation" i husdyrgodkendelse.dk´s kort anvendes.

Kategori 1 natur

Mer- og totaldepositionen til nærmeste kategori 1 natur, som er et moseområde nord vest for ejendommen, er for det ansøgte scenarie på hhv. 0,0 kg N/ha/år og på 0,7 kg N/ha/år (to punkter indsat). Ifølge § 25 i bekendtgørelsen er beskyttelsesniveauet for kategori 1 natur (natur i Natura 2000), afhængig af hvor mange andre landbrug, der er i området. I det konkrete tilfælde er der ikke andre landbrug og beskyttelsesniveauet er derfor 0,7 kg/N/år i totaldeposition. Beskyttelsesniveauet er derfor overholdt. For at opnå de 0,7 Kg/N/ha/år er der indsat at et virkemiddel hvor dyrene på spalter i E. Ungdyr sendes ud af stalden i 2 måneder.

Kategori 2 natur

Mer- og totaldepositionen til nærmeste kategori 2 natur, som er et overdrev beliggende ca. 600 m syd for ejendommen, er på hhv. 0,0 kg N/ha/år og på 0,1 kg N/ha/år. Ifølge § 26 i bekendtgørelsen er beskyttelsesniveauet for kategori 2 natur (§ 7 natur udenfor Natura 2000), en max total deposition 1,0 kg N/ha/år. Dette krav er overholdt.

Kategori 3 natur

Mer- og totaldepositionen til nærmeste § 7 areal til nærmeste § 3 areal (kategori 3) som er et moseområde der ligger ca. 110 m nord vest for ejendommen. Til dette punkt er der en mer- og totaldeposition på hhv. - 0,4 og 2,2 N/ha/år. Kravet om en merdepsition på 1 kg N/ha/år er derfor overholdt.

Ud fra ovenstående beregninger vurderes det, at den ansøgte udvidelse med placeringen af den ny stald på det pågældende sted ikke vil have væsentligt indvirkning på den omkringliggende natur, da alle beregninger viser, at de overholder de beskyttelsesgrænser der er sat i gældende lovgivning.

3.6 Lugtemission (B6, B4, E1b, E1c, F4)

Lugtemission forekommer fra produktionen i staldanlæggene og ved håndtering samt udbringning af husdyrgødning. Selve staldanlægget forventes ikke at give anledning til væsentlige lugtgener ud over, hvad der er normalt for denne type af animalsk produktion.

I Husdyrgodkendelse.dk er der beregnet hvilke afstande, der som minimum skal være fra staldene til forskellige beboelsestyper. Af figur 10 fremgår den aktuelle afstand (ukorrigerede geneafstand) fra ejendommens lugtcentrum til nærmeste naboer uden landbrugspligt, samlet bebyggelse og byzone samt geneafstanden til samme områder. Den ukorrigerede geneafstand er geneafstanden, hvor alle staldanlæg er medtaget ved beregningerne, uanset om de senere bliver screenet bort som følge af afstand eller korrigeret for vindretning.

Lugtens udbredelse i nærområdet afhænger bl.a. af størrelsen af produktionsarealet, typer af husdyr og geografisk placering. Disse faktorer indgår i lugtberegningen. Lugtgeneafstandene er beregnet ved fuld besætning i staldene.

Som det fremgår af figur 10, er lugtgenekriteriet overholdt til alle målepunkterne - nærmeste nabo, samlet bebyggelse og byzone.

Nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt er Holmvej 14 der ligger ca. 370 m nord øst for ejendommen. Nærmeste samlede bebyggelse er beliggende i Kliplev ca. 1600 m syd vest for ejendommen (Skolegade 24) og nærmeste byzone er ligeledes placeret ved Kliplev ca. 1450 m2 syd vest for ejendommen.

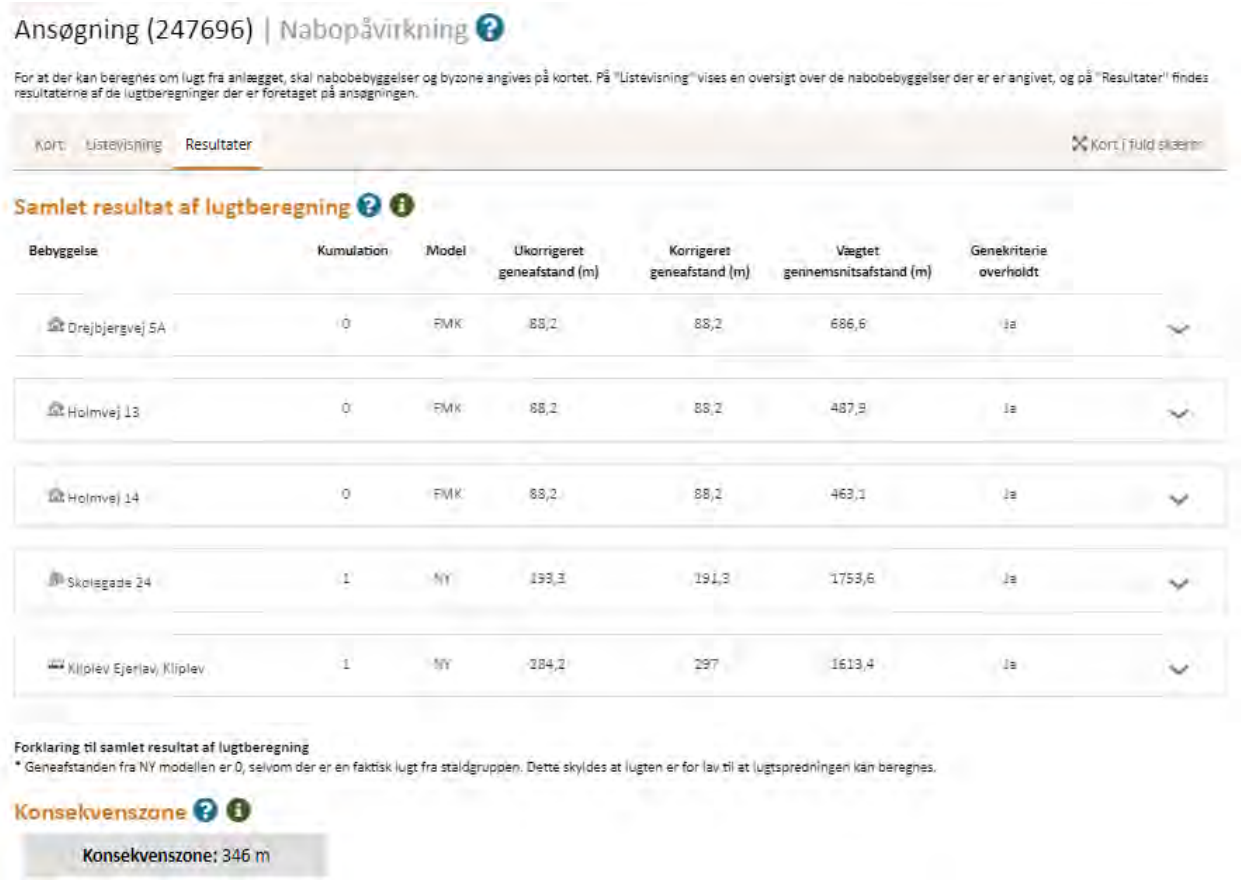

Figur 10: Resultat af lugtberegning fra Husdyrgodkendelse.dk.

Vurdering

Lovens minimumskrav til afstande til nærmeste beboelser inden for samlet bebyggelse, byzone samt enkelt bolig er overholdt, idet den korrigerede geneafstand er kortere end afstanden mellem staldanlæg og hhv. byzone, samlet bebyggelse og nærmeste nabo uden landbrugspligt jf. figur 7.

Ifølge kommunens oplysninger har der ikke tidligere været lugtklager over ejendommens drift.

Det vurderes derfor, at lugt fra staldene ikke vil give væsentlige gener for naboerne og at det er sikret, at risikoen for væsentlige lugtgener er begrænset og ikke ud over, hvad der kan forventes af en husdyrproduktion af den i projektet angivne størrelse.

3.6.1 Kumulation til naboer (B6, D1b)

Der er ingen kumulation med øvrige husdyrbrug.

3.7 Øvrige emissioner og gener (B7, D1b, D1c, F2, F3, F4, F4c)

Ud over lugt og ammoniakemission kan der fra et husdyrbrug være gener fra støj, støv, vibrationer, fluer/skadedyr, lys, varme, stråling og transporter. Desuden kan energiforbruget til produktionen påvirke klimaet.

3.7.1 Støj (B7, E1b, F1d, F5c)

Den væsentligste støjgene vil formentlig være kørsel med traktor og landbrugsmaskiner i.f.m fodring, foderblanding, kornvalsning, markarbejde, og kørsel med lastbiler og gyllevogn til og fra ejendommen.

Alle støjkilder er i aktivitet i en begrænset periode. Det vurderes, på grund af afstand til nærmeste nabo, at støjkilderne ikke giver anledning til evt. gener.

Der malkes fremadrettet i robotter hele døgnet rundt. Robotterne er placeret inde i den ny kostald i robothuse og der vil ikke være støj fra disse udenfor staldanlægget. Køling af mælk sker med varmeveksler med kompressor. Det vides endnu ikke hvor den nye mælketank placeres, men der investeres i de nyeste teknologier som også må forventes at være mere støjsvage end det nuværende malkeanlæg.

Ligeledes forvendes der daglig støj fra læsning og blanding af foder. Dette foregår dagligt, typisk mellem 9.00-11.00 ved plansiloerne og i foderladen. Vil måske blive ændret lidt ved indførelse af robotter.

Der kan forvendtes støj fra valsning af korn i foderladen, ligesom der kan forventes støj fra indlæsning og tørring af korn i foderladen samt overblæsning af korn fra foderladen til silo over valsen i foderladen. Pt. valses der ikke korn på ejendommen, men hvis ansøger ønsker at gå tilbage til denne praksis, ønskes det muligt.

Antallet af transporter før udvidelsen er ca. 1172 transporter og efter udvidelsen forventes der en stigning til ca. 1236 transporter.

Gyllepumpning vil foregå i hverdage mellem 6.00 - 16.00, samt valsning af korn imellem 8.00-17.00 og udfodring mellem 7.00 - 17.00.

De store staldafsnit med dybstrøelse tømmes hver måned og køres direkte i biogasanlægget eller placeres på ejendommens møddinng. Dybstrøelsen ved kalvene samt i kælvningsboksene tømmes løbende efter behov ca. hver 14 dag og køres i biogasanlægget eller lægges på møddingspladsen.

Der kan forekomme maskinstøj i forbindelse med udkørsel af gylle og ved markdriften. Gyllen udbringes i planternes vækstsæson, hovedsageligt i perioden fra 15. februar til 15. maj samt i august og september måned. Udbringningen forventes at tage 5-6 dage fordelt over året.

Markarbejde foregår i sæsonen fra februar til november.
Ensilering slæt af græs, foregår midt maj, midt juni samt i september/oktober. Majs ensileret i perioden oktober – november. Halm og korn køres ind i perioden august til september. Alt markarbejdet er desuden afhængigt af vejrforhold.

Flytning af dyr foregår ved brug af kreaturvogn.

Levering af foder og af- og pålæsning af dyr samt afhentning af mælk på ejendommen sker som udgangspunkt ikke i tidsrummet 18.00-07.00. Dog mælk pt. omkring kl. 21.00. Ansøger kan ikke selv bestemme tidspunktet.

Da husdyrbruget ligger i landzone uden lokalplaner og uden for samlet bebyggelse, er der ikke projekteret særlige tiltag for at dæmpe støjkilderne, hvilket heller ikke skønnes nødvendigt.

Aabenraa Kommune har ikke registreret klager over støj fra husdyrbruget.

Dyrlægen kommer når der er behov for det, og inseminør tilkaldes ligeledes når der er behov. Klovbeskæring foretages ca. 3-4 gange årligt, og her beskæres alle dyr.

Tabel 9: Mulige støjkilder på ejendommen

Støjkilde	Placering	Driftstid
Fodringstider	Staldene	Ca. kl. 9.00-11-00 dagligt
Mixer vogn	Ved plansiloanlægget	Der blandes ca. ½ time 1 gang daglig mellem 8.00-16.00
Foderanlæg	Kostalden	Kraftfoder ved malkning
Udkørsel af husdyrgødning	Staldene/gyllebeholderne	Marts-maj og september-oktober primært 8.00-18.00 og så vidt muligt ikke weekend
Lastbiler m.v.	Ved stalde og maskinhus	Dagtimerne
Markvanding	Ude på marken	Sommerperioden
Malkeanlæg	Kostald	Hele døgnet ved robotter
Kompressor	Maskinhus	Ved behov ca. 1 gang ugentlig
Afhentning af mælk	Kostald	Ca. 10 min hver dag pt. omkring kl. 21.00.

Derudover kan der opstå lidt støj ved ind og udlevering af dyr. Dette foregår så vidt muligt indenfor normal arbejdstid.

Der foretages ikke øvrige støj og vibrationsdæmpende foranstaltninger, ud over de tiltag der er gjort i forbindelse med etableringen af stalden.

Alle pumper og installationer til malkeanlægget sidder inde i bygningen og er placeret i isolerede rum.

Gylle og vandpumper er placeret i brønde.

Der anvendes maskinstation til udbringning af gylle så dette kan gøres på få dage og med større maskiner, som giver færre kørsler.

Det forventes fortsat heller ikke at være et problem med fx vibrationer og lavfrekvente lyde fra ejendommen.

I Miljøstyrelsens vejledning nr. 6/1984 (Måling af ekstern støj fra virksomheder), er der angivet grænserne for tilladelig støjbelastning, målt i skel ved nærmeste nabobeboelse. Der er ikke foretaget støjberegninger, da det vurderes, at der ikke er særlige støjkilder ud over hvad der kan forventes på en landbrugsejendom.

Støj fra ejendommen vil ikke ændres sig nævneværdigt og på grund af afstanden til nærmeste naboer forventes støj fortsat ikke at være et problem for de omkringboende.

3.7.2 Støv (B7, E1b, F1d, F5c)

Det er ansøgers vurdering, at der ikke vil være væsentlige gener i forbindelse med husdyrbrugets daglige drift udenfor ejendommens areal.

I forbindelse med transporter til og fra ejendommen samt ved levering og håndtering af råvarer og mineraler kan der opstå støvgener, hvilket dog oftest er af begrænset karakter.

Der kan komme støv ved levering af fodermidler, der tippes af indendørs og ved snitning og indkørsel af halm til senge og dybstrøelsesafsnit.

Da flere af kørselsarealerne består af jord/sand vurderes det dog, at der kan opstå støvgener i forbindelse med kørsel i meget tørre perioder. Alle transportveje og udendørs arbejdsområder er derfor belagt med grus for at minimere disse genere. Vejen ned til ejendommen er asfalteret for at undgå unødvendige støvgener. Ansøger efterlever også god landmandspraksis. Det vil sige, at al transport til og fra bedriften foregår ved hensynsfuld kørsel og at aktiviteter, herunder levering og udkørsel, planlægges således, at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

Ud fra ovenstående beskrivelse vurderes det, at produktionen forsat ikke vil give anledning til væsentlige støvgener for omgivelserne.

3.7.3 Lys (B7, E1b, F1d, F4c)

I de eksisterende staldanlæg anvendes en kombination af dagslys og kunstlys. Kunstlys styres manuelt og er som udgangspunkt kun tændt i vinterperioden mellem 5.30-9.00 og 16.00-17.30. Om natten er der natbelysning i kostalden. Afhængig af årstid og lysforhold udenfor, benyttes der enten mere eller mindre lys. Om aftenen er der såkaldt vågelys til kreaturerne hele natten. Alt belysning er skiftet til LED. I den nye kostald vil der ligeledes blive installeret LED-belysning. Der vil være lidt lys ved robotterne hele døgnet rundt og natbelysning om natten. Ellers kun lys i staldene efter behov. Det vides ikke hvordan dette vil blive styret endnu, men det bliver højst sandsynlig med noget sensor.

Som udgangspunkt vil der ikke være belysning udenfor bygningerne om natten. Der bliver dog opsat en lampe med bevægelsessensor ved indgangen til den ny kostald. Derudover er der tre lamper med bevægelsessensor ved biogasanlægget.

Der kan forekomme dage hvor der er behov for lys, f.eks. ved akut behov for dyrlæge hjælp eller andre akutte situationer.

Staldbygning er placeret er placeret langt fra naboer og Holmvej. Det forventes derfor ikke, at lys fra staldanlæggene vil give anledning til gener, hvorfor det vurderes, at naboerne ikke vil blive generet af lys.

3.7.4 Emission af forurenende stoffer (F5C)

Emission af ammoniak og lugt vurderes at være den væsentligste kilde til påvirkning af miljøet fra husdyrbruget. Begge forhold er vurderet og beskrevet i afsnit i afsnit 3.5 og 3.6. Støj, støv og lys er behandlet i afsnit 3.7.1, 3.7.2 og 3.7.3 og herunder beskrives andre emissioner fra ejendommen som ikke tidligere er beskrevet.

Emission af vibrationer fra ejendommen (F5c):
Det forventes fortsat ikke at være et problem med fx vibrationer og lavfrekvente lyde fra ejendommen. Der foretages ikke øvrige støj og vibrationsdæmpende foranstaltninger, ud over de tiltag der er gjort i forbindelse med etableringen af stalden. Som udgangspunkt står støjende og vibrerende indendørs og/i isolerede rum.

Varmeemission (F5c)
Det forventes fortsat heller ikke at være et problem med varmeemission fra ejendommen og alle tiltag ift. at begrænse varmeudslip er taget.

Strålingsemission (F5c)
Det vurderes ikke at være maskiner eller lignende der udsender stråling på ejendommen. Det forventes derfor fortsat ikke at være et problem med stråling fra ejendommen.

3.7.5 Skadedyr (B7)

For at undgå fluer og tilhold af skadedyr rengøres fodergange og øvrige staldarealer løbende.

Fluebekæmpelse sker ved renholdelse i og omkring bygninger, hyppig udmugning hos småkalvene i sommerperioden. Fluer er som udgangspunkt ikke det store problem, men ved behov anvendes:
- hydratkalk i dybstrøelsen
- rovfluer eller snyltehvepse.

Der er desuden opsat elektriske fluefangere og limbåndsspoler i stald og andre bygninger.

I den ny kostald overvejes det, om der skal indsættes forstøvning, hvilket vil være med til at nedkøle og samtidig hjælper mod fluer. Dybstrøelsen mugs ud ofte. Om sommeren oftere end om vinteren. Mødding er tildækket.

Der er ikke problemer med mus og rotter på ejendommen, da der er en god bestand af katte på ejendommen (ca. 20 stk.). Der holdes rent og ryddeligt om bygningerne, så rottebestanden holdes nede. Ved behov tages kontakt til Aabenraa Kommune.

Det vurderes ud fra ovenstående tiltag, at bedriften ikke vil give anledning til væsentlige fluegener eller problemer med skadedyr.

3.7.6 Transporter (B7)

Det vil hovedsaligt være transporter med gylle, dybstrøelse og foder der vil stige i forbindelsen med udvidelsen.

Der én indkørsel til ejendommen samt nogle interne markveje mod syd.

Næsten alle transporter foregår via udkørslen til Holmvej. Ca. 1/3 af gylletransporterne sker via en privat markvej syd for ejendommen. Mælk afhentes pt. fra mælketanken, der er placeret i mellembygning mellem kostalden og foderladen. Denne flyttes til den ny stald.

Hvorvidt f.eks. fodertransport og afhentning af mælk passerer tætbeboede områder, afhænger af den rute, som hhv. foderfirma / chauffør og mejeri vælger. Dette ligger udenfor ansøgers indflydelse.

Nedenstående tabel 10 viser det skønnede antal transporter før og efter udvidelsen. Som udgangspunkt forventes antallet af transporter ikke at stige det store, da der blot vil blive leveret større mængder af foder mv. samtidig med at overfladevandet fra plansiloanlægget sprinkles ud fremadrettet.

Tabel 10: Transporter

Transporter	**Før udvidelse**			**Efter udvidelse**		
	Antal/ år	Kapacitet pr. transport	Transport-middel	Antal/ år	Kapacitet pr. transport	Transport-middel
Foder	12	15 t – 25 t	Traktor eller lastbil	12	20 t – 30 t	Traktor eller lastbil
Halm	8	Ca.100 rundballer	Traktor og/eller lastbil	10	Ca. 120 rundballer	Traktor
Eget foder inkl. ensilage og halm	150	12 t - 15 t	Traktor	160	12 t - 15 t	Traktor
Dieselolie/ Fyringsolie	6		Tankbil	6		Tankbil
Levende dyr	28		Lastbil	30		Lastbil
Gylle med spredevogn	200	(28) tons	Traktor + gyllevogn	250	(28) tons	Traktor + gyllevogn
Fast møg	0	Ca. 20 t	Traktor + vogn	0	Ca. 20 t	Traktor + vogn
Afhentning af mælk	365		Tankbil	365		Tankbil
Afhentning af døde dyr	12		Daka	12		Daka
Handelsgødning	0		Traktor eller lastbil	0		Traktor eller lastbil
Affald	26		Harm Mammen	26		Harm Mammen

Kørsler til biogasanlæg	365	30 t	lastbil	365	30 t	lastbil
Transporter i alt	1172			1236		

Herudover forekommer transport med mindre biler og personbiler, herunder f.eks. dyrlæge, inseminør mv.

Færdsel på offentlig vej reguleres af politiet efter færdselslovens regler.

Der passeres enkelt boliger på vejen ind til ejendommen, men ingen større bebyggelser. Det tilstræbes at gyllekørsel ved /i nærheden af større bebyggelser varsles til de berørte, og at kørsel med gylle foretages på hverdagen.

Ud fra ovenstående vurderes det, at trafikken til og fra ejendommen ikke vil have væsentligt betydning for de omkringboende ift. hvordan det er i dag.

For at mindste gener fra transport vil transporterne hvis muligt primært foregå på hverdage og indenfor normal arbejdstid. Sæsonarbejde kan dog forekomme uden for disse tidspunkter, men vil søges begrænset.

3.8 Reststoffer, affald og naturressourcer (B8, E1b, E1c, F1c, F1d, F5b, F5f)

Det er begrænset hvor meget affald der genereres på ejendommen. Hovedparten af affaldet er emballage fra indkøbt sækkevarer og plastik fra plansiloerne. Erhvervsaffald hentes af Harm Mammen hver 14 dag og opbevares i en 240 liters container. Containeren er placeret ved G2. Garage.

Plastik opbevares ved plansiloanlægget og køres til genbrugspladsen af ejer eller der ringes efter en vognmand ved behov, og affald opbevares og bortskaffes efter Aabenraa Kommunes regulativer. Desuden er der en begrænset mængde klinisk risikoaffald i form af brugte kanyler og skalpeller, som opbevares i kanyleboks, som pt. opbevares i C. Gamle Kostald og fremadrettet opbevares i den ny kostald.

Ved transport af affald er det transportørens ansvar, at transporten sker pa en sikkerheds- og sundhedsmæssig forsvarlig made, som ikke er til gene eller fare for omgivelserne.

Da husdyrbruget drives økologisk, findes der hverken pesticider eller kemikalier på ejendommen.

Al medicinsk affald bortskaffes af dyrlæge.

Der opbevares som udgangspunkt ikke olieaffald på ejendommen, da maskiner serviceres på autoriseret værksted. Dog er der to olietanke på hver 1000 l tilknyttet biogasanlægget (den ene bruges til olie og den anden til spildolie) og disse tømmes/fyldes ca. én gang årligt.

Metalskrot afhændes til produkthandler, til genanvendelse.

Der opbevares ligeledes meget lidt medicin eller veterinært affald på ejendommen. Dyrlægen sørger som hovedregel selv for at tage evt. rester med efter behandling af dyr. Hvis der opbevares medicin på ejendommen, er der efter rådgivningsaftale med dyrlægen opstillet et lukket/aflåst skab til formålet.

Tom emballage fra vaske og skyllemidler fra malkeanlægget afleveres til leverandør. Tomme dunke opbevares i teknikrum ved siden af tankrummet. Dette flyttes med over i den ny kostald ved opførelse af denne.

Som udgangspunkt benyttes der ikke mere foder end der er behov for og husdyrgødning anvendes til gødskning af marker, andet uundgåeligt affald sorteres med henblik på genanvendelse og kun restfraktioner ender i container med brændbart affald.

Det vurderes derfor, at sortering, opbevaring og bortskaffelse af affald sker miljømæssigt forsvarligt og i overensstemmelse med Aabenraa Kommunes affaldsregulativer.

Det vurderes ligeledes, at affald håndteres og opbevares, så der ikke opstår uhygiejniske forhold eller sker forurening af luft, vand eller jord.

Opbevaring af gylle sker i godkendte gylletanke. Gylletankene inspiceres løbende for tæt flydelag og ved tømning for utætheder mv. Der udføres lovpligtig beholderkontrol hvert 10 år. Beholderne tømmes med selvsugende gyllevogn og risikoen for spild er derved minimal.

Ved ovenstående forholdsregler mindskes risikoen for en punktforurening som følge af uheld under håndtering af gylle og olie mv.

3.8.1 Døde dyr (B8, F1c)

Døde dyr bortskaffes via DAKA efter behov i henhold til gældende regler[2]. Dyrene placeres på befæstet areal på skyggefuld plads på beton plads i et hjørne mellem A. Kalve- og kælvningsafdeling og B. Foderlade på bagsiden jf. situationsplanen. Ansøger forventer at der bliver max 4 døde køer, 2 døde kvier og 6 døde kalve om året.

3.8.2 Affald (B8, F1c)

Affald skal i henhold til lovgivningen opbevares, håndteres og bortskaffes efter Aabenraa Kommunes til enhver tid gældende regulativer og forskrifter.

Affaldet opbevares indtil afhentning/aflevering indendørs eller i container.

Erhvervsaffald afhentes af Harm Mammen hver 2. uge. Containeren er på 240 l og er placeret ved garage og stuehus.

Affald fra bedriften omfatter emballage fra desinfektionsmidler, der afleveres til leverandøren.

Emballage fra medicin bortskaffes til dyrlægen.

Pap, papir og plastik bortskaffes via kommunens renovation/genbrugsstation.

Fagligt affald som olieaffald opbevares i jerntromler i maskinhus indtil bortskaffelse.

[2] BEK nr. 558 af 01/06/2011 om opbevaring m.m. af døde produktionsdyr

produkthandler.

Farligt affald skal anmeldes til Kommunen. Anmeldelsen skal omfatte oplysninger om affaldstype (EAK-kode), samt affaldets mængde, emballering, sammensætning og egenskaber. Desuden skal al farligt affald sorteres i separate beholdere og afleveres til godkendte modtagere, hvilket skal kunne dokumenteres overfor kommunen. Opbevaring og bortskaffelse af affald skal altid ske efter Kommunens regulativer.

Ved transport af affald skal transportør (ansøger eller andre) sikre at transporten sker på en sikkerheds- og sundhedsmæssig forsvarlig måde, og at den ikke er til gene eller fare for omgivelserne.

Der forventes en mindre mængde byggeaffald i anlægsfasen af den nye stald. Dette afskaffes af entreprenøren efter gældende regler.

Det vurderes at ansøger lever op til ovenstående krav ift. affald.

3.8.3 Olie- og kemikalier (B7, B8, F1c)

Det er ansøger der driver markdrift fra ejendommen. Der er opbevares som ikke pesticider, plantebeskyttelsesmidler og handelsgødning på ejendommen, da denne drives økologisk.

Kemikalier der anvendes i produktionen (rengøringsmidler), står pt. i I. Tankrummet. Dette flyttes til det ny servicerum der opføres i forbindelse med den ny stald. Der leveres kemikalier i store dunke. Der er et oplag af ca. 2-3 dunker af 200 l. Rester og tomme dunke fra landbrugskemikalier, afleveres hos leverandør af disse.

Ingen medicin på ejendommen som udgangspunkt hvis der alligevel skulle være noget opbevares det i et skab i stalden. Flyttes med over i den nye kostald. Der udleveres kun medicin til forbrug ved efterbehandling af dyr. Lægemidler rester o.a. afleveres til dyrlægen. Mængden omfatter ca. 2 kg årligt.

Der opbevares som udgangspunkt ikke olieaffald på ejendommen, da maskiner serviceres på autoriseret værksted. Dog er der to olietanke på hver 1000 l tilknyttet biogasanlægget (den ene bruges til olie og den anden til spildolie) og disse tømmes/fyldes ca. én gang årligt.

Dieseltank (2500 l – 1987) og Dieseltank (1.200 l – 1989) er placeret i maskinhuset på befæstet areal uden afløb, også denne er sikret mod påkørsel. Der forefindes opsugningsmateriale i form af kattegrus eller lignende på ejendommen.

Mineraler og kraftpiller opbevares i B. Foderlade hvor det eller afleveres løst, i bigbags eller sække.

Ensilage opbevares i plansilo eller i markstak.

3.8.4 Råvare (B7, F1c)

De væsentligste råvarer i forbindelse med produktionen er foder og vand. Ansøger bestræber sig på at anvende så få foderenheder og så lavet et råprotein- og fosforindhold som muligt.

Der fodres primært med grovfoder (majs og græs), som opbevares på ensilagepladsen eller i markstak ved behov. Grovfoderet suppleres med indkøbt soja, kraftfoder, evt. korn og mælkeerstatning til de helt små kalve.

Mineraler og kraftpiller opbevares i B. Foderlade hvor det afleveres løst, i bigbags eller

sække samt i fodersilo placeret nord for B. Foderlade eller i fodersilo placeret vest for C. Gammel Kostald. I forbindelse med opførelsen af den ny kostald opsættes 1-2 nye fodersiloer. Den endelige placering kendes ikke endnu.

Det er ansøgers vurdering, at råvare og hjælpestoffer opbevares efter forskrifterne og dermed på en forsvarlig måde, så der ikke vil være mulighed for at forurene det omkringliggende miljø.

I henhold til BREF dokumentet er det BAT at sikre effektiv fodring gennem sammensætning af foderet og løbende kontrol, således at det stemmer overens med dyrenes behov, samt at reducere indholdet af råprotein i foderet. Selvom BREF-dokumentet kun er gældende for IE-brug gør ansøger en indsats for at efterleve dette i det omgang det er muligt. Der udarbejdes fx en foderplan i samarbejde med konsulent og med anvendelse af nyeste viden indenfor fodring til kalve og goldkøer. Herved optimeres fodringen så unødigt forbrug af råvarer undgås.

Ved efterlevelse af dette vurderes det, at ejendommen lever op til BAT for foder.

Vandforbruget er beskrevet i afsnit 3.8.6

3.8.5 Energiforbrug (B8, F1c)

Elforbruget dækker primært belysning, gylleomrører, malkeanlæg samt øvrige elektriske maskiner. Ansøger oplyser, at der på ejendommen i 2023 var et engergiforbrug på ca. 81.000 kWh og dette forventes fremadrettet til at komme til at ligge på ca. 110.000 kWh/år og dertil kommer forbruget til markvanding, som afhænger af behovet for vanding og kan svinge meget fra år til år. Derudover forventer ansøger at bruges omkring 30.000 l diesel. Opvarmningen af staldanlæg, bolig og vand vil ske via biogasanlægget.

I de eksisterende staldanlæg anvendes en kombination af dagslys og kunstlys. Kunstlys styres manuelt og er som udgangspunkt kun tændt i vinterperioden mellem 5.30-9.00 og 16.00-17.30. Om natten er der natbelysning i kostalde og det vil der også blive fremadrettet i den ny kostald. Afhængig af årstid og lysforhold udenfor, benyttes der enten mere eller mindre lys. Om aftenen er der såkaldt vågelys til kreaturerne hele natten.

Der kan forekomme dage hvor der er behov for lys, f.eks. ved akut behov for dyrlæge hjælp eller andre akutte situationer.

Følgende energibesparende tiltag er indført:

- I forbindelse med løbende udskiftning af lysstofrør i stalde, vil der blive opsat lavenergi lysstofrør.
- Lyset i staldene er tændt efter behov – dagslysstyring.
- Der anvendes frekvensstyret pumper, hvor det er muligt, da disse kun anvender den energi der er behov for, mht. flow.
- Biogasanlæg der forsyner ejendommen med varme.
- Solceller
- Vaskeanlægget kører på spareprogram, så det bruger mindre energi pr gang.
- Staldene er med naturlig ventilation og der er derfor ikke energiforbrug til dette fremadrettet, da ventilation i gamle staldanlæg tage ud af brug.

- Logistikken i forbindelse med afhentning af foder til blandeanlæg, er indrettet så afstanden giver færrest muligt driftstimer, hvilket minimerer energiforbruget.

Der anvendes ca. 81.000 kWh/år i den nuværende situation og ved fuld udvidelse til 170 køer og ca. 170 kvier forventes elforbruget at stige til ca. 110.000 kWh/år. Det er hovedsageligt energi til den ekstra malkning og pumpning af gylle der vil stige.

Ifølge normtal fra Håndbog til driftsplanlægning 2015 fra Seges er det forventelige elforbrug ca. 670 kWh pr. årsko (tung race), dog med mulighed for store variationer.

Med en forventelig fremtidig produktion på 170 køer og ca. 170 kvier (stor race) giver det et elforbrug på ca. 113.900 kWh. Det forventede elforbrug er derfor lidt lavere end normen, men forklaringen på dette kan være, at der indenfor de seneste år er skiftet til LED-belysning lige om de nye malkerobotter er top moderne og.

Produktionsanlægget bygger på principper, der tilgodeser miljøet i det omfang loven tilsigter, og der vil løbende blive indhentet opdateret viden, med henblik på forbedringer der lever op til nutidens miljøkrav. Herunder vil der ved løbende udskiftninger blive undersøgt, om der er anlæg på markedet der er mere energibesparende, med henblik på energiforbedringer af anlægget. Dette vil også medføre, at der med den løbende vedligeholdelse af anlægget, herunder udskiftning af lysstofrør i øvrige stalde, kan forventes at disse udskiftes til lavenergi lysstofrør.

Ud fra ovenstående vurderes det, at elforbruget på ejendommen vil være normalt for denne type af husdyrproduktion i en kombination af eksisterende og ny staldanlæg.

3.8.6 Vandforbrug (B8, F1c)

Vandforbruget dækker drikkevand inkl. vandspild, vask af evt. malkestald og vask af stald og maskiner. Ejendommen forsynes med vand fra egen boring til produktionen og stuehuset forsynes med vand fra Padborg vandværk.

Der anvendes ca. 5.000 m3 i den nuværende situation og ved fuld udvidelse til 170 køer + 170 kvier forventes det at vandforbruget til produktionen vil stige til ca. 7.000 m3. Det er hovedsageligt mængden af drikkevand til køerne der stiger. En del af dette (ca. 40 %) afgives som mælk eller fordamper. Resten går til gyllen. Derudover forventes en stigning i vandforbruget, da ejendommen skifter fra malkestald til robotter og vandforbruget i robotter skulle være ca. 15-20 % større i forhold til i en malkestald.

Samlet vandforbrug i m³ til et årsdyr (365 foderdage) af malkekøer, hundyropdræt, slagtekalve og ungtyre

	Malkekøer		Opdræt		Slagtekalve		Ungtyre	
	Stor race	Jersey	Stor race	Jersey	Stor race	Jersey	Stor race	Jersey
Drikkevand incl. vandspild	28	26	5,3	4	8,7	8,0	9,8	9,1
Staldrengøring	3	3	0,4	0,3	0,4	0,3	0,4	0,3
Rengøring af malkeanlæg	2	2	-	-	-	-	-	-
Forbrug i alt	33	31	5,7	4,3	9,1	8,3	10,2	9,4

Kilde: Håndbog i kvæghold 2011

Forbrug af vand til drikkevand og vaskevand bliver ud fra normtallene ca. 6.579 m3 ved 170 køer og 170 kvier, stor race og det forventede vandforbrug forventes derfor, at komme til at ligge lidt over normen pga. robotter.

Det er ikke udarbejdet planer for vedligehold og reparationer, men ved daglig inspektion vil der blive undersøgt for eventuelle lækager i forbindelse med drikkevandssystemet med efterfølgende igangsætning af reparation.

Følgende vandbesparende tiltag er indført:

- Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild.
- Evt. lækager identificeres og repareres hurtigst muligt.
- Der er opsat flydere i drikkekar samt drikkolber, hvilket er med til at sikre et stabilt vandtryk. Hermed opnås begrænset drikkespild og bedre vandoptagelse.
- Staldene kontrolleres dagligt og der udføres småreparationer med det samme eller tilkaldes service, hvis der er behov for det.

Ud fra ovenstående forventes vandforbruget fortsat ikke at have nogen skadelig virkning på overfladevandet i nærheden af ejendommen. De generelle regler sørger desuden for at minimere risikoen for forurening af vandressourcerne i nærheden. I afsnit 3.9 Forurenings- og gene begrænsende tiltag er særlige forhold for ejendommen beskrevet.

3.8.7 Spildevand og restvand (B7, F1d)

Afløbsforholdene på ejendommen ændres som udgangspunkt ikke ved denne ansøgning. Overfladevand fra plansiloanlægget vil fortsat blive sprinklet ud. Beholderen til udsprinkling er ca. 15 m3. Beholderen tjekkes hver uge, og hvis det ikke er muligt at udsprinkle pga. vandmættet jord eller lignede og hvis det vurderes nødvendigt, så kommer maskinstationen med deres grej og pumper til gylletank. Ligesom de gør mellem fortanken ved E. Ungdyr og M. Gyllebeholder (629 m3). Maskinstationen kommer fast på ejendommen én gang i ugen. I bilag 5.2 ses den forventede afløbsplan for ejendommen efter etablering af den nye bygning.

I E. Ungdyr er siden mod syd allerede gjort klar til en evt. kommende udvidelse, så der er allerede en gyllekumme under det areal hvor der skal være dybstrøelse.

Spildevand fra bedriften består primært af vand fra rengøring af malkestald og drikkevandsspild.

Vand fra vask af malkestald og mælketank indeholder rengøringsmidler. Der anvendes kun godkendte midler. Da midlerne kan blive udskiftet efter almindeligt udbud og efterspørgsel, oplyses produktnavnene ikke. Robotter vaskes efter hver malkning og køletanken vaskes hver dag (efter afhentning af mælk).

Vand fra møddingsplads ledes til gyllebeholder og vand fra plansilo sprinkles fortsat ud.

Vask af landbrugsmaskiner og redskaber foregår på betonplads, med afløb til gyllebeholderne. Det vurderes, at forholdene er forsvarlige, såfremt der ikke foretages affedtning/vask af olierede maskindele.

Regnvand fra tage på beboelse og driftsbygninger ledes til vandløb vest for ejendommen. Den nye stald laves med faskiner hvis muligt, så tagvandet fra denne nedsiver på grunden, se situationsplanen.

Der afledes pt. ikke sanitært spildevand fra produktionsbygningerne. I forbindelse med opførelsen af Q. Ny stald overvejer ansøger at etablere et wc. Hvis dette etableres, ledes dette til septiktank og videre til nedsivning efter gældende regler. Spildevand fra stuehuset ledes ligeledes til septiktank og derefter til nedsivningsanlæg.

I spildevandsbekendtgørelsen defineres spildevand som alt vand, der afledes fra beboelse, virksomheder, øvrig bebyggelse samt befæstede arealer. Tag- og overfladevand defineres som regnvand fra tagarealer og andre helt eller delvist befæstede arealer. Tag- og overfladevandet må ikke indeholde andre stoffer, end hvad der sædvanligt tilføres regn vand i forbindelse med afstrømning fra sådanne arealer, eller have en væsentlig anden sammensætning.

Det er ansøgers vurdering, at alle forhold omkring spildevand håndteres forsvarligt og lever op til kravene i husdyrgødningsbekendtgørelsens generelle krav.

3.8.8 Samlet konklusion på afsnit 3.8 Reststoffer, affald og naturressourcer (F5b, F5c)

Det vurderes, at ejendommens håndtering af reststoffer, affald og naturressourcer gøres på en forsvarlig måde der tilgodeser det omkringliggende miljø og klimaet overordnet. Brugen af naturressourcer begrænser sig til vandforbrug til drikkevand. Som en naturlig del driften af husdyrbruget sker der en løbende monitering af vandforbruget. Vandressourcen er i øvrigt ikke begrænset i området. Det vurderes derfor at der ikke vil være en påvirkning af vandressourcen.

3.9 Forurenings- og gene begrænsende tiltag – Større ulykker og katastrofer (B7, E1c, F8)

Forholdsregler i forbindelse med uheld med olie, kemikalier, gylle og brand vil blive beskrevet i husdyrbrugets beredskabsplan jf. bilag 5.6. Beredskabsplanen vil blive opbevaret i en mappe på kontoret i G1. Stuehus. Beredskabsplanen opdateres løbende når der er behov for dette. Den fremsendte beredskabsplan er midlertidig og opdateres når de ny bygninger er etableret, da det endnu ikke vides hvor skumslukkere mv. placeres i den ny kostald.

Den største fare for uheld og forureningsrisiko er gylleudslip. Der er risiko for at beholderen skades ved gylleudbringning, men da maskinstation varetager gylleudbringning, vil de være til stede med opsugningsgrej og kan evt. tilkalde forstærkning.

Derudover gøres der følgende tiltag for at minimere risikoen for uheld:

Der flyttes gylle med lastbil fra E. Ungdyr til M. Gyllebeholder (629 m3) 1 gang i ugen indenfor normal arbejdstid og dette tager ca. 5-10 min. Ved den ny stald etableres der en fortank med en elpumpe hvorfra det forventes at der skal pumpes gylle til biogasanlægget (K. Procestank, biogasanlæg) 1. gang om ugen a ca. 10 min.

Der pumpes til den biogasanlægget ca. 1.gang om ugen og det tjekkes flere gange om ugen om der er plads nok i dette. Den elektriske pumpe kan låses af for uvedkommende.

Alt gyllepumpning overvåges.

Alle rør og samlinger kontrolleres jævnligt, og alle afløb er ført til gyllekanal eller pumpebrønd.

Etablering og tilkobling af nye gyllekanaler udføres af autoriseret montør.

Gyllebeholderen er omfattet af 10 års beholderkontrolordningen og eventuelle fejl og mangler udbedres løbende. Det tjekkes også altid, om der er plads i gylletanke før der kommer gylle i.

Det kan selvfølgelig ikke garanteres, at der ikke kan ske et uheld, så en gyllevogn vælter. Generelt køres der hensigtsmæssigt og vejret vurderes før nedfældning af gylle, så sandsynligheden for disse uheld er meget lille. Hvis en gyllevogn vælter - eller en gyllebeholder sprænger læk - eller der sker overfyldning af beholder trods faste procedurer om tjek af kapacitet før pumpning - vil opsamling af gylle øjeblikkeligt blive iværksat og beredskabet tilkaldt.

Da det er maskinstation der varetager gylleudbringning vil de være til stede med deres grej, det første tiltag er at stoppe udløb.

Ved udkørsel af gylle kommer maskinstationen med deres maskiner. Beholderen omrøres og omladning af gyllen forgår med læssekran. Der er flyder på vognen der forhindrer overløb.

Uheld ved pumpning af gylle anses for at være den største risiko. Gyllepumpning overvåges derfor konstant.

Hvis der alligevel skulle ske et uheld, forsøges opdæmning mod vest for at undgå, at gyllen løber mod vest til vandløb. Mod nord er der også et afløb til tagvand. Undgå at gyllen løber til dette da dette er forbundet med vandløb vest for ejendommen.

Opdæmningen kan evt. foretages med jord, halmballer ol. afhængig af mængden af gylle.

Er gyllen løbet til dræn skal der i vandløbet mod vest laves en opdæmning med en bigballe af vandløbet mod syd og nord alt efter hvor lang gyllen har nået at bevæge sig.

I den daglige drift kan der være risiko for at vandrør sprænger og ved sådanne uheld afbrydes vandforsyningen i boringen som er placeret øst for D. Kostald/ungdyr. Der er desuden en stophane i B. Foderlade og det forventes at blive etableret en stophane i det nye byggeri.

Der kan ligeledes ske strømforstyrrelser/svigt, og hvis uheldet er ude, råder ejendommen over en nødstrømsgenerator. Hovedafbryder og el-tavle er placeret i B. Foderlade. Afbryder til biogasanlæg sidder ved anlægget (R. Biogasanlæg). Det forventes, at der bliver etableret en ny eltavle i forbindelse med det nye byggeri. Der er en transformatorstation ved markvandsboringen og her kan alt strøm på ejendommen også afkobles på en gang.

For at undgå frostsprængning af vandrør er alle rør og drikkekar blevet isoleret. Frostsprængninger anses derfor ikke som et problem, men skulle vintrene fremadrettet blive koldere, så kan der evt.

etableres varme eller der kan anskaffes en varmekanon, så der ikke er risiko for frostsprængninger i perioder med hård frost.

Hvis der skulle ske udslip af gylle eller andre stoffer, vil myndigheder og miljøvagt straks blive alarmeret via 112. Skaden vil tillige omgående blive søgt begrænset med inddæmning med jord, halm eller lignende. Der er ikke recipienter i nærheden, som umiddelbart er i risiko.

Ved brand tilkaldes Falck og brandvæsen, medmindre det er mindre brandskader der kan afhjælpes med det slukningsmateriel der befinder sig i stalden. Flugtveje og brandslukningsmateriel er vist på plan der ligger i beredskabsmappen.

Alle ny ansatte præsenteres for beredskabsplanen ved opstart på bedriften. I beredskabsplanen foreligger også telefonnumre til øvrige leverandører, reparatører samt telefonnumre til vagtlæge og nærmeste skadestue.

Hvor der håndteres smøre- og diselolie er der en potentiel risiko for forurening. Tanken til diesel er placeret på dertil indrettet plads hvor påkørsel er minimal. Evt. spild af olie opsuges af kattegrus eller lignende med det samme.

Der er placeret flere pulverslukkere rundt på ejendommen bl.a. to i stuehuset, én B. Foderlade, én i C. Gammel Kostald, én i E. Ungdyr og én i F. Maskinhus, to ved biogasanlægget (J og K) og der bliver installeret minimum to stk. i den ny kostald (Q).

Ved brand tilkaldes Falck og brandvæsen, medmindre det er mindre brandskader der kan afhjælpes med det slukningsmateriel der befinder sig i bygningerne.

Det vurderes, at der er taget tilstrækkelige forholdsregler i forhold til risikoen for uheld.

3.10 BAT-ammoniakemission (B9, C2, E1c)

Den samlede BAT-beregning for husdyrbruget er beregnet i Husdyrgodkendelse.dk og fremgår af tabel 11.

BAT-kravet er fastsat til 3066 kg NH3-N/år. Den faktiske emission fra ejendommen med de valgte staldanlæg er 2850 kg NH3-N/år. Forskellen på 216 kg NH3-N/år er pga. overdækning af de to store gyllebeholdere.

Flere staldafsnit tages ud af brug og det eneste staldafsnit der køres videre med, er i E. Ungdyr. Der ændres ikke på indretning og drift af dette eksisterende staldafsnit og der indsættes derfor ingen ekstra teknologier. I den nye kostald etableres der faste drænede gulve hvilket er BAT. Det nye areal til kalve under 6 måneder i E. Ungsyrsstald etableres med dybstrøelse hvilket også er BAT for denne dyregruppe.

Tabel 11: Samlet BAT beregning for ammoniakemission (version 1). Tabel: Husdyrgodkendelse.dk

Ansøgning (247696) | BAT

Herunder er der foretaget en beregning af den vejledende grænseværdi for ammoniaktab (emissionsgrænseværdien) pr. år opnåelig ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT). Beregningerne er foretaget efter de retningslinjer og beregningsmetoder der fremgår af Miljøstyrelsens standardvilkår for BAT fra 2011, og afhænger af om en produktion er placeret i ny eller eksisterende stald. For eksisterende stalde vil gælde en fast værdi per dyr på en given gulvtype. For nye stalde vil værdien afhænge af produktionens størrelse, således at BAT-kravet skærpes i takt med en voksende produktion.

Samlet BAT beregning

	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT-krav (kg NH_3-N /år)	2265	801	3066
Faktisk emission (kg NH_3-N /år)	2265	585	2850
Forskel (kg NH_3-N /år)	-	-	216
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

3.11 Indvirkning på klimaet og projektets sårbarhed overfor klimaændringer, faren for sundhed, kulturarv og miljø samt kumulation (F5f, F5d, F5e)

Jf. flere faglige artikler er er det dokumenteret at husdyrbrug påvirker atmosfæren med udledning af særligt klimagasserne metan og lattergas (Sven g. Sommer et al, 2007). Drivhusgasserne fra husdyrbrug udgør ca. 20 % af den samlede udledning af drivhusgasser fra Danmark (Mette Hjort Mikkelsen et al, 2020). Der findes ikke materiale med empiriske tal der gør det muligt at kvantificere den specifikke udledning fra dette husdyrbrug. Det vurderes dog heller ikke som relevant idet vurderingen af effekten alligevel skal foretaget i kumulation med øvrige emissioner af drivhusgasser, herunder den samlede udledning i Danmark.

Da husdyrbruget udvides må man forvente, at der som udgangspunkt vil ske en større udledning af drivhusgasser fra ejendommen. Der er flere måde at nedsætte produktionen af drivhusgasser. Jf. Sven G. Sommer et al, 2007 er særligt metanproduktionen ekstremt temperaturafhængig og en metanproduktionen kan derfor effektivt reduceres ved afkøling af gyllen enten ved gyllekøling eller hyppig udpumpning af gyllen til gyllebeholder. Ved daglig udpumpning af stalden fremhæves det, at man under danske forhold kan opnå en metanreduktion fra stalde med 40 %. Ligeledes fremhæver Maria Münster og Jesper Ahrenfeldt, 2020, at danske landbrug på sigt kan være med til at fjerne CO2 fra atmosfæren via bioforgasning og biomasse.

I forhold til den samlede udledning af drivhusgasser i Danmark er den ansøgte produktion og dermed emission ubetydelig, og det vurderes derfor at det ansøgte projekt i sig selv ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet i forhold til udledningen af klimagasser, men det kan ikke udelukkes at projektet i kumulation med den øvrige udledning af drivhusgasser i Danmark og resten af verden, kan medføre en negativ påvirkning af klimaet. Det vurderes dog ikke som en rimelig udfordring at løse denne problematik i en konkret miljøgodkendelse.

Det er dog den gense opfattelse af klimaaftrykket på danskproducerede vare er et af de laveste i verden og hvis produktionen derfor flyttes til en anden verdensdel kan det betyde, at det samlede klimaaftryk på verdensplan bliver større.

Driften af ejendommen vurderes heller ikke at være sårbar i forhold til klimaændringer. Anlæggets beliggenhed giver ikke anledning til bekymringer i forhold til øget nedbør eller hævet vandstand (Klimatilpasninger.dk).

Der er ikke fundet kumulation med øvrige husdyrbrug i relation til lugt og særlig sårbar natur i nærheden af husdyrbruget. Det vurderes derfor, at projektet ikke forventes at medfører en påvirkning af de nærmeste særligt sårbare områder.

I henhold til afsnit 2, 3 og 4, vurderes faren for menneskers sundhed, kulturarv og miljøet ligeledes som værende ikke væsentlig.

3.12 Grænseoverskridende virkninger (B10, E1c)

Husdyrbruget ligger forholdsvist langt fra den danske grænse og en vurdering af indvirkning på miljøet i en anden stat finder ansøger derfor ikke relevant.

3.13 Påvirkning af jordarealer og jordbund (E1c)

Da stalde, gyllerør, forbeholder og gyllebeholdere er udført i tætte og stabile materialer, vurderes det, at der fra selve husdyrbruget ikke ved normal drift kan ske væsentlige direkte eller indirekte påvirkninger af jordarealer, jordbund eller vandforekomster.

Dyrkning af arealer herunder jordbehandling mm. varetages igennem de generelle regler. Der henvises til beskrivelsen af vandbesparende tiltag under afsnit 3.8.6.

Affald og reststoffer opbevares, så der ikke er risiko for forurening af jord og grundvand.

Tømning af gyllebeholder og spalter foregår med sugekran. Opbevaring af rengøringsmidler og lignede sker forsvarligt enten på fast gulv uden afløb eller i rum med afløb til gyllesystemet. Håndtering af olie sker på fast bund med mulighed for opsamling af spild.

Samlet vurderes det, at produktionen sker på forsvarlig vis, hvor risikoen for forurening af jord og grundvand er minimal.

3.14 Andet om befolkningen og menneskers sundhed (E1c)

Risikoen ved MRSA eller antibiotikaresistens håndteres af generelle veterinærregler i fødevarestyrelsens regi. Det vurderes, at der ikke er nogen særlige forhold på husdyrbruget på Holmvej 12 eller beliggenheden i forhold til naboer der gør, at der i forbindelse med miljøgodkendelsen skal stilles særlige vilkår i forhold til menneskers sundhed.

3.15 Alternative løsninger og referencescenarie (E1d, F2, F3)

Alternative placeringer har været oppe og vende samt brugen af de eksisterende staldanlæg. Ejendommen begrænses dog af ammoniakfordampningen til kategori 1 naturen mod nord vest som ikke må være højere end 0,7 Kg N/ha/år i naturpunktet og det har derfor været nødvendigt at tage flere eksisterende staldanlæg ud af drift samtidig med at den ny stald placeres så lang væk som muligt fra

kategori 1 naturen samtidig med at stalden stadig vil ligge i tilknytning til den eksisterende bygningsmasse, Der er regnet på rigtig mange placeringer og ansøger ønskede fra staten at den ny stald skulle placeres parallelt med det eksisterende maskinhus, men dette har ikke kunne lade sig gøre og stalden placeres derfor ca. 28 m syd for maskinhuset parallelt med markvejen der fører mod syd. Denne er den eneste mulighed hvis der stadig skal være harmoni i ejendommen og der ikke skal køres for lang med foder mv. Ansøger har derfor prioriteret at den ny kostald kommer til at ligge så tæt som muligt på E. Ungdyr og foderopbevaring som muligt for at opnå det bedste arbejdsklima og lette flytningen af dyr mellem de forskellige staldafsnit. Der bliver ca. 28 m mellem det eksisterende F. Maskinhus og den Q. Ny Kostald.

Referencescenariet i den ansøgte produktion vurderes at være den eksisterende produktion i de eksisterende produktionsbygninger. Godkendelsen anses dog nødvendig for ejendommens videre virke, idet det er nødvendigt at optimere ejendommens indtjening, for at kunne overleve i branchen. Den nuværende kostald lever desuden ikke op til de fremtidige krav i Lov om hold af kvæg og det er derfor nødvendigt med en ny kostald der lever op til disse krav. Status i forhold til det omkringliggende miljø er, at der er relativt langt til nærmeste naboer og hverken referencescenariet eller den projekterede udvidelse vil medføre en væsentlig påvirkning af disse.

3.16 Samspillet mellem faktorer jf. § 4 stk. 6 nr. 5

Ifølge bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug skal der oplyses om væsentlige direkte eller indirekte virkninger som følge af et samspil mellem to, flere eller alle faktorerne:

1) befolkningen og menneskers sundhed,

2) biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter,

3) jordarealer, jordbund, vand, luft og klima,

4) materielle goder, kulturarv og landskabet

De enkelte faktorer er beskrevet i de foregående afsnit.

Det vurderes, at der ved samspil mellem de oplistede faktorer ikke kan opstå væsentlige direkte eller indirekte virkninger som er større end de virkninger, som er beskrevet under de enkelte punkter 1-4.

3.17 Sårbarhed i forhold til risici for større ulykker (F8)

Ifølge bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug skal der oplyses om væsentlige direkte eller indirekte virkninger som følge af sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af faktorerne efter nr. 1-5:

1) befolkningen og menneskers sundhed,

2) biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter,

3) jordarealer, jordbund, vand, luft og klima,

4) materielle goder, kulturarv og landskabet,

5) samspillet mellem to, flere eller alle faktorer efter nr. 1-4

Det vurderes at risici for større ulykker eller katastrofer på et husdyrbrug med den nuværende og ansøgte placering vil være udslip af gylle fra gyllebeholdere, fx i forbindelse med overpumpning, brud på gyllebeholder eller lignende. I husdyrbrugets beredskabsplan er der en instruks for, hvordan sådanne situationer skal håndteres.

I beredskabsplanen er også instrukser i forbindelse med brand samt udslip af olie, kemikalier eller lignende.

3.18 Oplysninger om konsulenten

Louise H. Riemann, cand. scient. Landskabsforvaltning, 2008

Tlf.: 73642915 og e-mail: lhr@lhn.dk

Miljø- og naturrådgiver siden 2008 hos:

LHN, Industriparken 1, 6360 Tinglev

CVR-nr. 16342718

3.19 Metode (F6)

Beregningerne af ammoniak- og lugtemission i miljøkonsekvensrapporten er foretaget i husdyrgodkendelse.dk. Forudsætningen for beregning af ammoniak- og lugtemissionen fra stald og lager, tager afsæt i emissionsfaktorerne i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3.

Beregningen af spredning og afsætning af lugt er beskrevet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, punkt B. Beregningen af ammoniakspredningen og -afsætningen foretages med sprednings- og afsætningsmodeller udarbejdet af Aarhus Universitet (baseret på standardafsætningskurver fra OML-DEP modellen).

3.20 Referenceliste (F10)

Informationer er indsamlet ved ansøger og driftsansvarlig på ejendommen. Derudover er der indhentet oplysninger på arealinformation.miljoeportal.dk og kommunens hjemmeside herunder kommuneplaner mv. Baggrundsviden fra miljøstyrelsen og husdyrgodkendelse.dk indgår ligeledes samt relevante bekendtgørelser b.la. Husdyrgødningsbekendtgørelsen og Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Klimatilpasninger.dk. Klimatilpasning - råd og vejledning om klimatilpasning

Klimahandlingsplan 2019 for Læsbækgård.

NOVANA – Det nationale overvågningsprogram. Det Nationale Overvågningsprogram for Vandmiljø og Natur (mst.dk)

Danmarks Miljøundersøgelser. Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV – til brug i administration og planlægning. Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV - til brug i administration og planlægning (dmu.dk)

Fødevareministeriet – Bekendtgørelse om Miljøstyrelsens hjemmeside - Luftforureningens påvirkning af mennesker og miljø. Effekter på mennesker og miljø (mst.dk)

Mette Hjorth Mikkelsen, Rikke Albrektsen, Ole-Kenneth Nielsen og Steen Gyldenkærne – debat indlæg i Altinget.dk (2020): Forskere: Reduktion i drivhusgasser fra landbruget er "tæt knyttet til husdyr-produktion" Forskere: Reduktion i drivhusgasser fra landbruget er "tæt knyttet til husdyrproduktion" - Altinget - Alt om politik: altinget.dk

Sven G. Sommer et al. Aktuel videnskab 5, 2007: Drivhusgasser og husdyrproduktion. Drivhusgasser_husdyr.pdf

Marie Münster og Jesper Ahrenfeldt – debatindlæg i Altinget.dk (2020); Forskere: Biomasse kan bidrage til markant klimareduktion i landbruget. Forskere: Biomasse kan bidrage til markant klimareduktion i landbruget - Altinget - Alt om politik: altinget.dk

4 Konklusion

Ud fra de forhold der ligger til grund for beregningerne samt indretning og drift af ejendommen, vurderes det, at projektet kan gennemføres uden væsentlige virkninger på miljøer, herunder påvirkning af naboer, folkesundhed og de landskabelige, naturmæssige og kulturhistoriske værdier i området og samspillet mellem disse.

Det vurderes ligeledes, at der ikke er risiko for menneskers sundhed, da lugtgenekriterierne er overholdt og risikoen for vandforurening er sikret ved, at de generelle krav til indretning af stalde- og gødningsopbevaring er overholdt samtidig med at håndtering af husdyrgødning foregår under opsyn. Desuden er der udarbejdet en beredskabsplan.

Ejendommen overholder alle afstandskrav i § 6 og § 8 i husdyrloven på nær afstandskravet til markvandsboringen med DGU nr. 168.696 som kommer til at ligge ca. 20 m vest for den ny kostald og der søges derfor om dispensation til dette afstandskrav. Ligeledes har man under sagsbehandlingen fundet ud af, at markvejen der går igennem matriklen hvor den nye stald ønskes placeret er tinglyst med en vejadgang og den skal derfor behandles som en privat fællesvej. Da den nye stald placeres ca. 4 meter fra vejen søges der derfor også om dispensation til dette afstandskrav.

Der er lavet beregninger til kategori 1, 2 og 3 natur samt den nærmeste § 3 natur uden for kategori 1, 2 og 3. Ud fra beregningerne vurderes det, at den ansøgte udvidelse ikke vil have væsentligt indvirkning på den omkringliggende natur, da alle beregninger viser, at de overholder de beskyttelsesgrænser der er sat i gældende lovgivning med den valgte placering og de valgte virkemidler.

Derudover er der også taget stilling til bilag IV arter. På baggrund af kommunens tidligere vurdering i området, vurderes det fortsat, at produktionen på ejendommen ikke vil have negativ indflydelse på ovennævnte arter, da der ikke ændres på vandhuller, fortidsminder, sten- og jorddiger eller andre potentielle levesteder for padder eller krybdyr. Der fjernes ikke gamle bygninger og fældes ikke store træer, der kunne være levested for flagermus. Der sker med andre ord ikke fysiske ændringer i forbindelse med projektet, der kan være til skade for bilag IV-arter eller andre fredede eller rødlistede arter.

Beregningerne viser, at hverken natur beskyttet efter danske nationale regler eller efter EU regler, vil modtage mere ammoniak end de grænser, der er sat herfor i lovgivningen.

Ejendommen overholder også alle krav ift. implementering af de bedste teknikker i staldanlæg, håndtering af gylle, affald, skadedyrsbekæmpelse mm.

Lugtberegningen viser, at lovens minimumskrav til afstande til nærmeste beboelser inden for samlet bebyggelse, byzone samt enkelt bolig er overholdt, idet den korrigerede geneafstand er kortere end afstanden mellem staldanlæg og hhv. byzone, samlet bebyggelse og nærmeste nabo uden landbrugspligt.

Aabenraa Kommune kan ved fastsættelse af normale driftsvilkår for ejendommen fastholde husdyrbruget på de ansøgte tiltag, samt opsætte vilkår for indgreb såfremt husdyrbruget mod forventning medfører forøgede genere for omgivelserne.

Når det gøres som foreslået, er det ansøgers vurdering, at projektet ikke vil indebære væsentlige virkninger på miljøet, da udvidelsen er forholdsvis lille og det ansøgte projekt lever op til følgende:

- Overholder alle beskyttelsesniveauer for ammoniak og lugt.
- Anvendelse af de bedste teknikker
- Ikke påvirker Natura 2000 væsentligt
- Ikke vil have indflydelse på planter elle dyr omfattet af bilag IV, artsfredning eller rødlister
- Ikke vil have væsentligt virkning på de landskabelige værdier.
- Ikke vil have væsentlig indflydelse på klima
- Ikke vil påvirke menneskers sundhed.

5 Bilag

5.1 Situationsplan

5.2 Afløbsplan

5.3 Skitse med produktionsarealer E. Ungdyr

5.4 Skitse med produktionsarealer Q. Ny stald

5.5 Beredskabsplan

5.6 Overslag opbevaringskapacitet

5.7 Fuldmagt

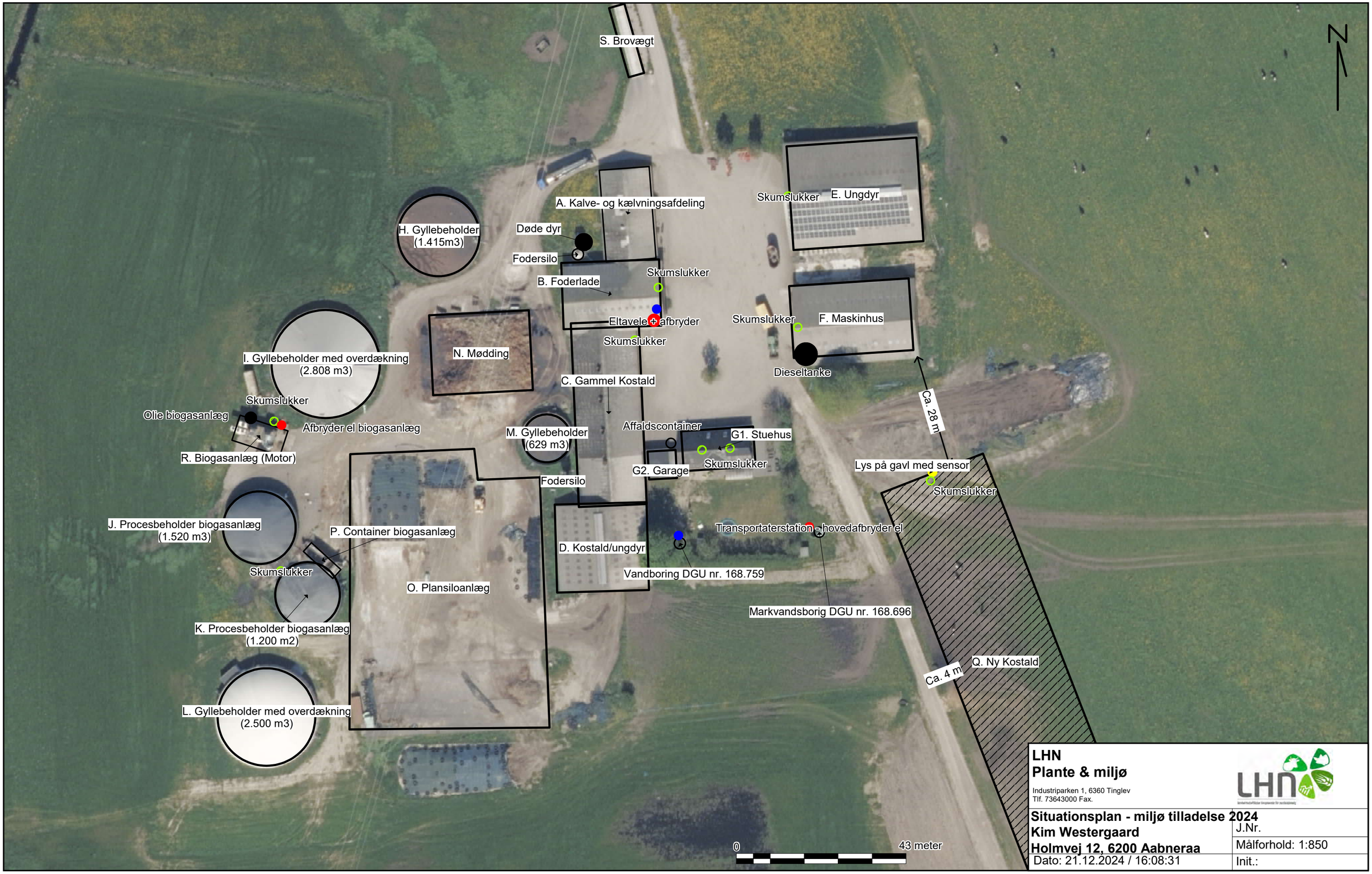

LHN
Plante & miljø

Industriparken 1, 6360 Tinglev
Tlf. 73643000 Fax.

Situationsplan - miljø tilladelse 2024	J.Nr.
Kim Westergaard	
Holmvej 12, 6200 Aabneraa	Målforhold: 1:850
Dato: 21.12.2024 / 16:08:31	Init.:

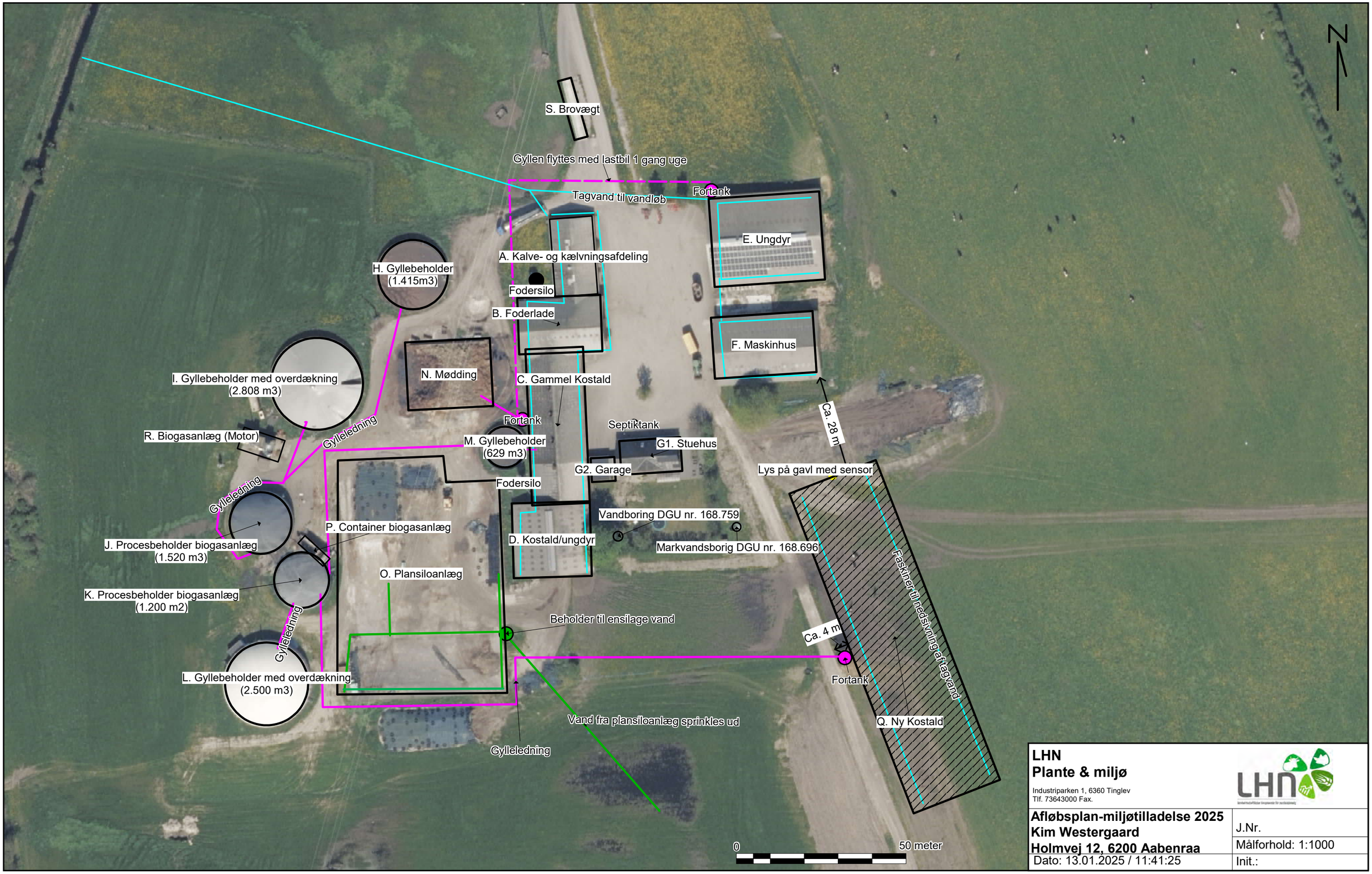

LHN
Plante & miljø

Industriparken 1, 6360 Tinglev
Tlf. 73643000 Fax.

Afløbsplan-miljøtilladelse 2025 **Kim Westergaard** **Holmvej 12, 6200 Aabenraa**	J.Nr.
	Målforhold: 1:1000
Dato: 13.01.2025 / 11:41:25	Init.:

Bilag 5.3 Skitse med produktionsarealer E. Ungdyr

Eksisterende produktionsareal med senge og spalter Ca. 325 m²

Nyt produktionsareal på dybstrøelse til kalve (0-6 mdr) Ca. 325 m²

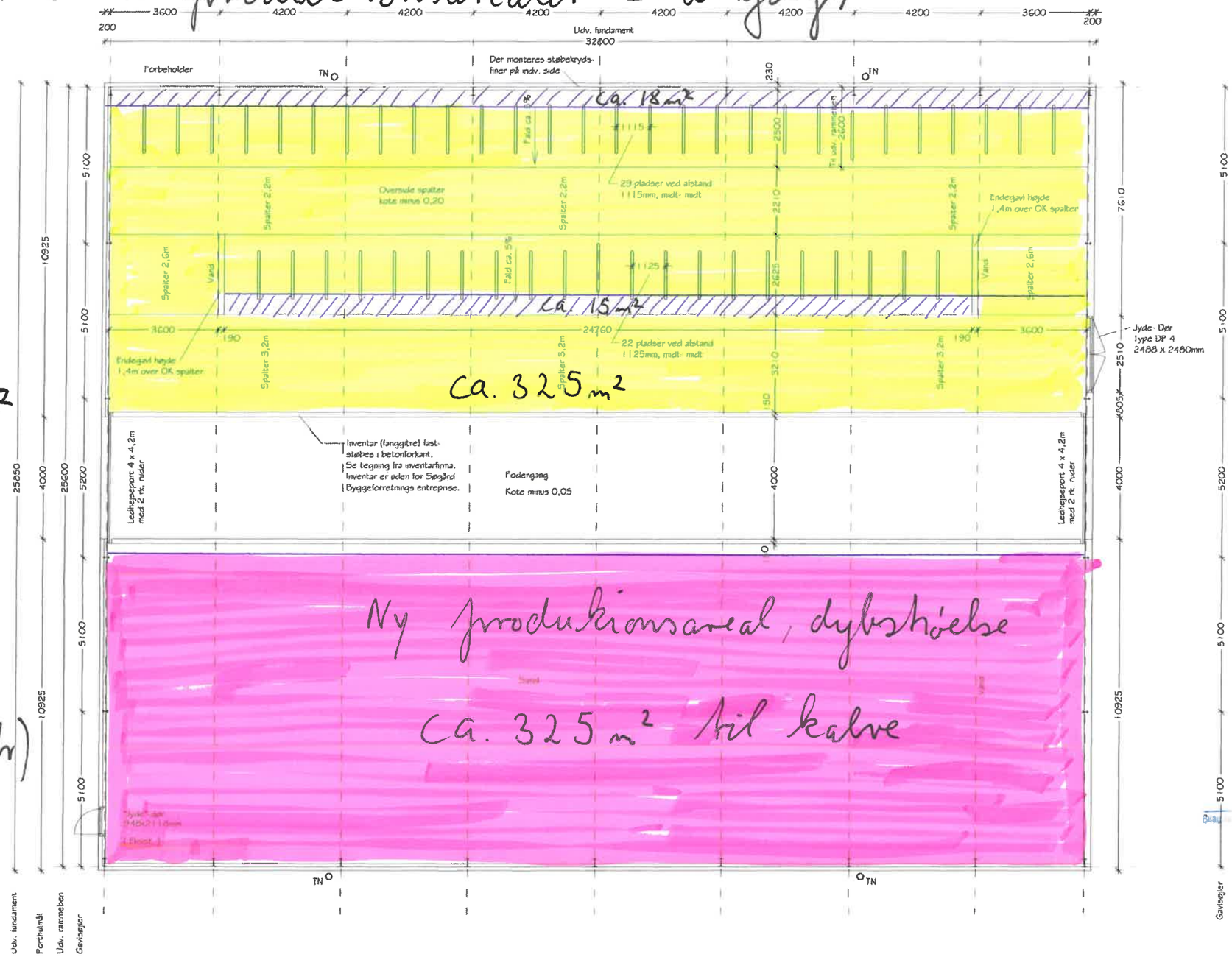

Begge langsidefundamenter afsluttes med 2 rækker 230mm fundablokke

Indretning af stald i eksisterende lade, mål 1:100

Ubenævnte mål er mm. Koter er i meter og er relative.
Alt udføres efter Landbrugets Byggeblade. Gældende normer, regulativer, standards og anvisninger skal følges. Eventuelt afløbsarbejde skal anmeldes og udføres af autoriseret kloakmester.

Tegnet på opmndelig tegning. Udførende er selv ansvarlig for opmåling af det eksisterende og for tilpasning til eksisterende byggen.

Søgård Byg A/S, Flensborg Landevej 22, Søgård, 6200 Aabenraa 74688317 - 20288317			
Bygherre Gdr. Hans Martin Westergaard Holmvej 12, Kliplev 6200 Aabenraa 74688272		Sag Indretning af kostald i eksist. lade Adresse Samme	
Emne Grundplan			Tegn. nr. 1
Mål 1:100	Sign. f.svane	Dato: 11 06 04	
Rev.a. 24 06 04	Rev.b. 28 06 04	Rev.c. 24 08 04	Rev.d.

0 50 100 Udplottet i 1:1 er denne lineal 100 mm.
Dansk Scanning A/S

Bilag 5.4 Skitse med produktionsarealer & Ny Kostald

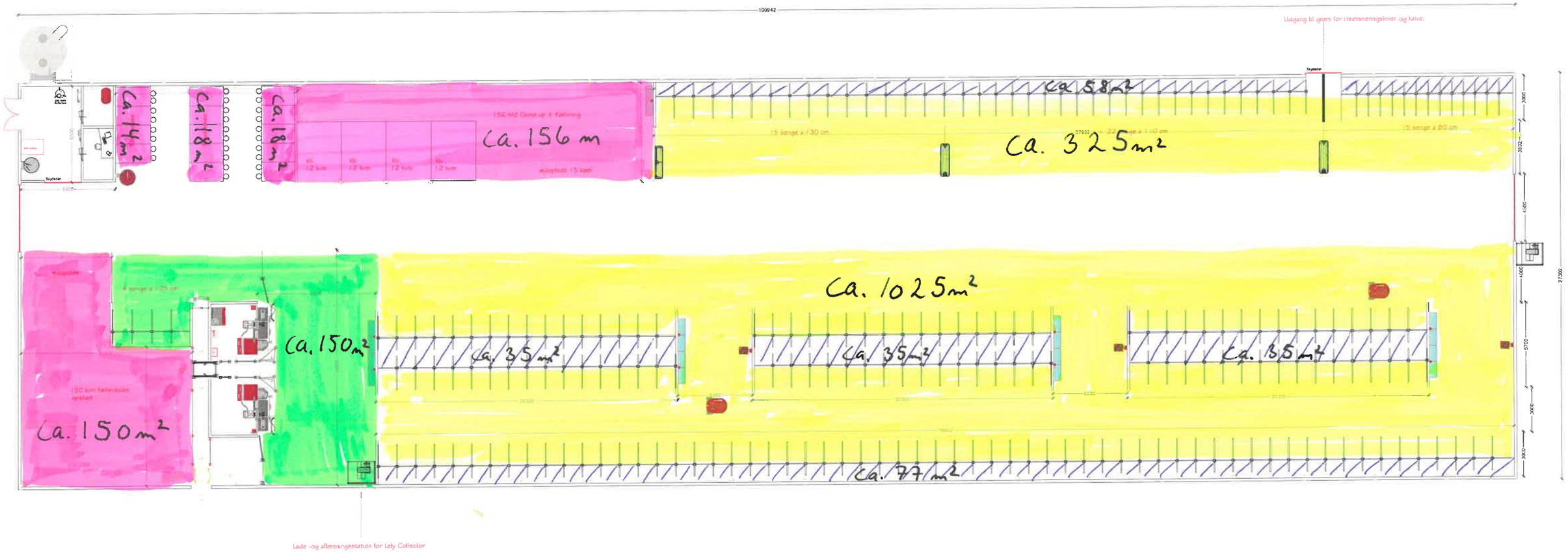

Nyt produktionsareal med senge og fast dræne gulv ialt ca. 1350m²

Nyt produktionsareal med senge og spalter ca. 150m²

Nyt produktionsareal med dybstrøelse ialt ca 356m² ≃ 360m²

Lely Center Rødekro

Skånevej 20,
6230 Rødekro
www.lely.com

Project: Nyt stald anlæg
Subject: Astronaut

Customer: Kim Westergaard
Address:
City:
Country:
E-Mail:
Date:
Revision:

Scale:
Draftsman: NOM
Drawingsize:
Approval Lely ☒
Approval LI ☐
Drawing nr: